

Nagy Péter Tibor: Kétezerhuszonhárom

- Budapest, 2024 -

Előszó

A 21. században fokozatosan nyilvánvalóvá vált, hogy amiképp a 19. – 20. század közéletében a sajtó nem egyszerűen tükrözte a világban folyó eseményeket, hanem a szerkesztőségek és a sajtóval kapcsolatban álló, azokra befolyást gyakorolni képes erők az események alakítását is végzik a sajtón keresztül, s a sajtó s a megjelenő könyvek nem egyszerűen későbbi történeti elemzés forrásául szolgálnak, hanem aktívan alakítják a történelmi narratívát – az internet világa fokozottan ezt teszi – különös tekintettel arra, hogy a már megjelent sajtótermékek és nyomtatott könyvek teljességének megőrzéséért egy olyan intézményrendszer felelt, melynek protokolljai nemzetköziek voltak. Ha el is volt képzelhető egy orwelli rendszer, mely megjelent sajtótermékeket visszamenőleg meghamisítja – az érdekek mindenkori megosztottságának vastörvénye kizárta, hogy a világ minden könyvtára egyszerre kerüljön olyan érdekek nyomása alá, melyek egy adott nyomdatermék megsemmisítését, nyomának eltörlését, vagy utólagos meghamisítását tűznék ki célul.

Az internettel kapcsolatban azonban kiderült, hogy a kegstabilabbnak látszó tartalomszolgáltatók site-jain megtalálható tartalmak is egyetlen mozdulattal eltüntethetők, és meghamisíthatók. Így – miközben egy százezer ember által olvasott újság fennmaradásának valószínűsége összehasonlíthatatlanul nagyobb volt, mint egy száz példányban megjelent nyomtatvány fennmaradásáé, addig egy internetes cikk olvasótáborának mérete semmilyen módon nem hatott ki önmagában a elveszési kockázat csökkenésére. (Hétköznapi módon fogalmazva: a napilapokat megvásárló emberek egyrésze a kamrában, pincében különösebb terv nélkül tárolta az újságpéldányokat, a linkekre kattintók nem tárolják el gépükön vagy wincesztereken mindazt, ami valaha szemük elé került.)

Némely tartalmak végleges eltűnése riadóztatta a tartalmak megőrzésében érdekelteket, vagy az ez iránt elkötelezetteket, kialakult a tartalmak lementésének, majd site-ok tömegén való elhelyezésének szokása, mint a cenzura elleni harc sajátos – a kötelespéldány-szolgáltatás normativitája felől nézve kaotikusnak tűnő - formája. Megjelent pl. az alexandria projekt – több milliárd weboldal eltárolója – mely azonban (egyelőre jogi értelemben) nem „ura a multnak” – azaz a site-ok eredeti tulajdonosainak kérésére töröl dolgokat stb. Ilyen értelemben az interneten lévő anyagok – az archive.org nál kevésbé vannak biztonságban mint mondjuk egy 1970-ben a Congress Libraryba letárolt közép afrikai napilap példány, hiszen utóbbit – jelenlegi tudásunk szerint – semmilyen körülmények között nem lehet a könyvtárból eltüntetni. (Viszont természeti katasztrófa, vagy egy atomháború a Congress Library gyűjteményt sokkal könnyebben megsemmisítheti, mint a sok szerverre szétosztott elektronikus könytárét.)

A web2 elterjedésével az emberek milliárdjai tapasztalták meg, hogy a szokásos „kapuőrök” – tehát papíralapú vagy digitális szerkesztőségek beleszólása nélkül tehetik közzé a gondolataikat, illetve képeiket – éppen azért a 2020-as években egyre több írástudót foglalkoztatott, hogy a web2 eredetileg szabadnak tűnő fórumai – a facebook, ayoutu.be stb – saját politikákat alakítottak ki bizonyos tartalmak törlésére. Egy ideig sokakat megnyugtatót a tudat, hogy milliárnyi ember által folyamatosan publikált adat cenzurális motivációjú ellenőrzését, plánae visszamenőleges áttekintését olyan tömegű erre alkalmazott embernek kellene ellátnia, ami irreális – a mesterséges intelligencia alkalmazása azonban ezt az akadályt kiiktatta.

2024 decemberében magam is megpróbáltam végigtekinteni, hogy emlékeim, feljegyzéseim, leveleim tanúsága szerint mi mindent helyeztem el az elmúlt közel három évtizedben a neten – s ma mi található meg belőlük. Az eredmény egyértelműen arra mutatott, hogy azok a dolgok, amelyeket nem sok sok szerveren szórtam szét, nyilvánvalóan nincsenek biztonságban. A ma még megtalálható

általam létrehozott internetes tartalmak biztonságba helyezéséhez több ezer munkaóra – vagy az enyémnél sokkal nagyobb számítástechnikai tudásra volna szükség. Viszonylag ésszerű munkával elkészíthető – és sok sok szerveren elhelyezhető e tartalmak közül a legsérülékenyebb elemek a „bejegyzések” valamifajta mentése. E munkálat első darabja ez, mely a nem túl ötletes „kétezerhuszonhárom” címet viseli, s melyet terveim szerint követni fognak „kétezerhuszonkettő”, „kétezerhuszonegy” stb című darabok is. E vállalkozást kétfelől érheti bíráló, azok részéről akik mások információs jogai iránt aggódnak, s azok részéről, akik azt gondolják, hogy postafiókjaimban található többszáz ezer levél illetve a a gépeimen található többszáz ezer file (pl nem publikált adattárak stb) történeti értéke nagyobb lenne. Az egyik oldalt megnyugtatom: csak olyan dolgok kerülnek bele ebbe a sorozatba, melyek eleve nyilvánosak voltak. A másik oldalt pedig azzal nyugtatnám meg, hogy az Open Society Archive-val kötött megállapodás értelmében a postafiókok és fileok távozásomkor az OSA-ra szállnak, amely levéltári módon kezeli majd azokat.

Nagy Péter Tibor

FACEBOOK 2023 január 1 -december 31

[2023. január 1.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Papp Gábor nyolcvanadik születésnapjára készülve honlapunk emlékhonlappá alakul. Bejegyzéseket az oldal alján Reviewben lehet tenni.

https://archive.org/.../Papp_Gabor_Tarsadalomtudosok...

<https://youtu.be/GDmoOc4ZXf0>

[2023. január 2.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Pedagógushelyzet

MSZT oktatásszociológiai szakosztály konferenciája

2023 január 5 csütörtök

E konferenciánkra azok hivatalosak előadóként akiket a számot tematikusan kézben tartó Biró Zsuzsanna Hanna ill. Fehérvári Anikó főszerkesztő már korábban tanulmány-szerzőnek kért fel az Educatio(R) egyik következő számához.

Ezt a konferenciát – hasonlóan a Koronavírus-időszakba eső konferenciáinkhoz internetes konferenciaként rendezzük.

A felvételt utólag – ahogy ez 2010 óta szokásunk – videobook-ként is publikáljuk:

https://www.academia.edu/40429489/OKTATÁSSZOCIOLÓGIAI_KONFERENCIÁK_A_2010_ES_ÉVEK_BEN , <https://mek.oszk.hu/20900/20931/20931.pdf>

Az előadás lehet

- a. az Educatio(R)-ba írt tanulmány összefoglalója vagy
- b. az Educatio(R)-ba írt tanulmány valamely izgalmas részletének kifejtése vagy
- c. az Educatio(R)-ba írt tanulmány kapcsán a legfontosabb dilemmákat megvilágító, olyan vitaindító, melynek vitája a végső szöveg elkészítésében is segíti a szerzőt vagy
- d. az Educatio(R)-ba írt tanulmány témájához kapcsolódó, de abból végül is kimaradt/kimaradó elem

A hangsúlyozottan multidiszciplináris konferenciára minden érdeklődőt

várunk. A részvétel ingyenes, regisztrációt nem igényel. Költségvetése

nulla forint.

Szervező Nagy Péter Tibor

A rendezvényen 20 perces előadások lesznek. Minden előadást 20 perces vitaidő követ.

A konferencia – a programváltozásokat mutató, később a videófelvételeket

is tartalmazó – honlapja: <http://oktatas.uni.hu/20230105.htm>

A konferencia google meet platformon folyik, aki ezt nem ismeri olvassa el ezt:

<http://oktatas.uni.hu/meets.htm>

Belépés a konferencia napján a 10.28-tól: http://oktatas.uni.hu/20230105_belepokod.htm

Elnököl Nagy Péter Tibor

A program és az időpontok változtak!

12.10 Fehérvári Anikó és Biró Zsuzsanna Hanna megnyitója

12.30 Thun Éva : Válthat-e a társadalmi cselekvés a pedagógus-identitás konstrukciójának részévé?

13.10 Nagy Péter Tibor : Új adatok a magyar pedagógusok fél évszázadáról

13.50 szünet

14.00 Polónyi István : Pedagógusok és bérek

14,40 Lukács Péter : A magyarországi tanárhiány állandó és változó okai

15.20 Biró Zsuzsanna Hanna zárszó

Helyszín : <https://meet.google.com/nwb-ttfd-geh>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/MSZT_OSZ_pedagogushelyzet_20230105.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Nagy_Peter_Tibor_pedagogushelyzet20230107.mp4

2023. január 2. ·

Láthatóság: Nyilvános

Társadalomtudósok három rendszerváltás idején A WJLF

https://archive.org/details/ssh_interco_Hungary európai projektjének sorozata) Kamarás István szociológussal beszélget (online) Nagy Péter Tibor és Tibori Tímea

<http://oktatas.uni.hu/20230116.htm>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Tarsadalomtudosok_Harom_rendszervaltas_i_dejen_Kamaras_Istvan_20230116.mp4

<https://youtu.be/nIXGz5bXX0U>

2023. január 2. ·

Láthatóság: Nyilvános

2023 január 30 14 h Társadalomtudósok három rendszerváltás idején: Polónyi István – 70

Napirend

1. Iványi Gábor átadja Polónyi István kutatóprofesszori kinevezését a WJLF-re és üdvözli őt hetvenedik születésnapján
2. Nagy Péter Tibor üdvözli Polónyi Istvánt az MSZT oktatásszociológiai szakosztálya nevében
3. Biró Zsuzsanna Hanna és Lukács Péter a Társadalomtudósok három rendszerváltás idején sorozatunk https://archive.org/details/ssh_interco_Hungary keretében beszélgetést folytat Polónyi Istvánnal
4. A beszélgetés után a meets-es közönség hozzászól

Belépés 13.58-tól

http://oktatas.uni.hu/20230130_belepokod.htm

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Polonyi_Istvan_70_Tarsadalomtudosok_harom_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230130.mp4

<https://youtu.be/j8zm5Tjstvo>

2023. január 7. ·

Láthatóság: Nyilvános

2023 január 7 10 h. Legkiválóbb szakdolgozatok a Wesley-n (2020-ban, 2021-ben, 2022-ben védett kiváló szakdolgozatok bemutatása)

10.00 Nagy Péter Tibor: Megnyitó

10.10 Szentpétery-Nagy Melinda Autista fiatalok helye a közösségben

10.50 Wintermantel Balázs Ravasz László és a református egyház a zsidómentésben

<https://meet.google.com/wih-krys-mow>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Legkivalobb_szakdolgozatok_a_Wesley-n_20230107.mp4

2023. január 7. ·

Láthatóság: Nyilvános

Wintermantel Balázs Ravasz László és a református egyház a zsidómentésben

https://youtu.be/oh-7BEAN_9w 1.09 től

A doktori iskolák történetét és arculatát az alapítók és törzstagok szellemi profilján kívül, mindenképpen jellemezni lehet azzal, hogy

a. ki (ki. értsd tudományos értelemben már "látható személy-e", az első olyan hallgató, aki a 2+2-es történet "+2-es" részébe ért, hiszen vélhetőleg ő lesz az első, aki majd doktori fokozatot is kap

b. hogy kiknek (mármint mely oktatóknak) a szellemi közreműködése a legfontosabb az ő pályáivében.

c. Hogy mi az a téma, mely őt jellemzi.

Ezekről az indikátorokról a Wesley doktori iskola vonatkozásában a következőképpen tudok beszámolni.

a. Wintermantel Balázs . 26 tétel az mtmt-ben.

<https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse...>

b. Szakdolgozatvezetője B. Kádár Zsuzsanna volt. Doktori témavezetője Majsai Tamás.

c. Témavilága (saját megfogalmazásomban) a református egyház és a Holokauszt. Már többször adott elő a témában, de máttól egy hosszabb felvételt is módunkban van bemutatni: https://youtu.be/oh-7BEAN_9w 1.09 től

2023. január 15. ·

Láthatóság: Nyilvános

MTA neveléstörténeti albizottsága január 13-n megtartotta rednes évi konferenciáját. A konferencia egészének nyilvánosságáról az albizottság elnöke rendelkezhetbe én csak a maga darabjával tehetem.

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Nagy_Peter_Tibor_Az_oktatas_tarsadalomto_rtenetenek_uj_forrasbazisa_20230113.mp4

2023. január 15. ·

Láthatóság: Nyilvános

Kelemen Elemérről (1937-2022), aki pályája utolsó éveiben a WJLF neveléstörténet oktatója volt az MTA Neveléstörténeti Albizottsága (melynek örökös tiszteletbeli elnöke volt) tartott emlékülést 2023.01.13-án. Az ülésen a bizottság elnökének felkérésére Nagy Péter Tibor tartott előadást Kelemen Elemérről <https://youtu.be/hsuR-3wHcHo>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Nagy_Peter_Tibor_Megemlekezés_Kelemen_Elemerrol_20230113.mp4

2023. január 15. ·

Láthatóság: Nyilvános

Andrássy Gyula és a magyar liberalizmus

Amikor azt mondjuk, hogy Andrássy Gyula 200 éve született sok mindenről beszélünk. Arról, hogy bár efféle családból származók

általában magántanulók voltak, ő – polgárgyerekekkel együtt koptatta az iskola padjait, lakott kastély helyett diákszallón – hitelesebb az az arisztokrata, aki meg is éli a polgári ifjúkort, mint aki csak ír annak szükségességéről.

Hogy bár alanyi jogon lehetne felsőházi tag, liberális politikusként választáson indul, s válik képviselővé. Úgy viselkedik 1848-1849-ben, hogy 1851-ben kiérdemelve az igen kevés kiosztott halálos ítéletet.

Ennek ellenére hazajön, átlép (az azért nem átlagos...)

személyes sérelmen, szerepet vállal a Kiegyezésben. melyet nagyszerű liberális és konzervatív személyiségek vitattak akkor is és azóta is, de amit a végül annak szükségességéről meggyőződő más nagyszerű liberális és konzervatív személyiségek akkor is és azóta is nem a napi politika kérdésének, hanem a magyar történelem egyik legfontosabb fordulópontjának gondolnak. S bár 1848-as élményei közel sem teszik „zsigerileg” horvátbaráttá,

fő aktorává válik a horvát kiegyezésnek – aki nem tudná, mire volt az jó, sétáljon végig Zágráb főutcáján, s azt fogja hinni Bécsben jár, vagy Budapesten, 1890 tájt.

És el lehet képzelni, hogy mekkora munka a nemzeti

újjászületést ünneplő parlamentben (frakcióvezetői státusz nélkül) elfogadtatni Európa egyik legméltányosabb nemzetiségi törvényét, a nagy közberuházásokra ácsingózó világban felállítani az állami számvevőszéket, a liberalizmus elveinek megfelelően – szemben a magyar megye sok évszázados, visszakapni remélt hagyományával - szétválasztani a közigazgatást és bíraskodást, megszüntetni a magyar provincializmus évszázados szimbólumát a határőrvidéket.

De - miniszterelnöksége után - Andrássy az első, aki

személyében képes érvényesíteni, hogy egy ország külpolitikája – pontosabban az Osztrák Magyar Monarchiáé – igenis lehet értékvezérelt. Azaz nem nemzeti előítéletekre, és dinasztikus sértettségekre épülő, hanem arra a tényre, hogy Oroszország a nagyhatalmak közül egyedül nem felel meg a parlamentáris

többpártrendszer és a jogállamiság kritériumának . Vele szövetkezni nem szabad tehát, de a németekkel is csak úgy, hogy az Oroszország ellen biztosít kölcsönös védelmet, más parlamentáris országgal – azaz Franciaországgal – szemben nem sodorhatja az országot háborúba. Ha a 21. században élne, azt

mondaná: a külpolitika nem a Diplomacy és a Rizikó nevű társasjátékok életben való meghosszabbítása , hanem a barát-ellenség kép értékalapú megfogalmazása.)

Az ember a szüleiről nem tehet, de nem érdektelen,

hogy Andrássy apja is liberális volt már, tőle származik a magyar helyzet leírására a „bunkókrácia” mély értelmű kifejezése, ami sokszor jut eszünkbe azóta is. Gyerekei neveltetése alapján viszont mindenki jellemezhető: Andrássy még emigrációban született Tivadar nevű fia – hogy-hogy nem - a képviselői szsfeérhetetlenségi szabályozásban való elvhű viselkedés miatt dobta el szépen induló parlamenti karrierjét a

kiegyezés után, s amikor a parlamenti többséget a többség diktatúrájaként használták, a kormánypártból is kilépett. S úgy nevelte az egykori külügyminiszter lányunokáját, hogy az a megszállt Csehszlovákiában harcoljon a nácikkal, s a jugoszláv partizánok oldalán essen el. Az 1860-ban született ifj Andrássy Gyula nem akárhogy (azaz egyszerűen kormánypártian) liberális, hanem úgy hogy ne családi tekintélye bázisán, megyéjében, hanem a hangsúlyosan polgári (azaz nem nemesi vagy birtokosi, közalkalmazotti megélhetésű választópolgárokkal rendelkező) Terézvárosban válasszák országgyűlési képviselőnek, s azon kevesek között van, akik fegyverrel szálltak szembe Horthyval is, s a

Bethlen kormány politikájában parlamenti képviselőként sem (mint akár a Gazda mai propagátorai) a „konszolidációt”, hanem a liberális jogállam korlátozóját látta . Az Andrássy unoka pedig úgy neveltetett, hogy „Vörös grófnő”, Károlyi Mihály felesége

lehessen.

Szívesen beszélgetünk Andrássyról, s persze az

európai látókörű magyar liberalizmusról (a Wesley szervezésében, online vagy hibrid módon) aki csatlakozna ehhez kattintson ide

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSea2dOWSOa.../viewform...>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Andrassy_200_Wesley_20230625.mp4

2023. január 17. ·

Láthatóság: Nyilvános

Herényi Károly – Nagy Péter Tibor

Emlékezetpolitika, 2023.01.13

<https://youtu.be/Hb7KhlyarQ8>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herényi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Emlekezetpolitika_20230112.mp4

2023. január 17. ·

Láthatóság: Nyilvános

Tamás Gáspár Miklós 1948-2023

Ritkán tárgya és előadója valaki ugyanannak a filozófiatörténeti konferenciai programnak. TGM-mel ez történt 2019 09 14-n csütörtökön a Wesley-n. Bár TGM előadása végül elmaradt, úgy hiszem Perecz László előadását követő percek a legjelentősebb vita a TGM -vitáról

https://archive.org/details/a_magyar_filozofia_helyzete

Beszélgetés is készült vele a Dankóban, azokról a rednszerváltásokról melyeket átélt, melyeknek egyik legjelentősebb szereplője és értelmezője volt

<https://www.youtube.com/watch?v=W3CDc7dUzk4>

[2023. január 17.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Nagy Peter Tibor Az oktatás társadalomtörténetének új forrásbázisa 20230113 az MTA Neveléstörténeti albizottságának konferenciája

Nagy Peter Tibor

https://youtu.be/pTv5Y-9cn_0

Az oktatás társadalomtörténetének új forrásbázisa: a népszámlálások személysoros adattárainak megnyílása a KSH kutatószobájában

Nagy Péter Tibor

WJLF, egyetemi tanár, MTA doktora

A népszámlálások személysoros adattárjai (a 10%-os, ingyenesen hozzáférhető variációban) 1970 és 2016 között, 5,8 millió ember adatát

tartalmazzák, akik 1880-tól 2016-ig születtek és beszámolnak 130 év oktatási viszonyairól, illetve arról, hogy az iskolázást hogyan befolyásolta a társadalmi háttér és az iskolázás milyen társadalmi pozíciót hozott létre. Minden egyes személyt jellemez néhány olyan tulajdonság, amit oktatási előnynek vagy hátránynak mondhatunk. A gyerekekre nézve: az iskolai előrehaladás, bukás, évvessztés, lemorzsolódás; tizenéves korban iskolatípus választás; körzeten kívüli iskola kiválasztása, gettósodó körzetbe szorulás. A felnőttekre nézve: megszerzett iskolai végzettség; megszerzett szakképzettség; részvétel a felnőttképzésben (a népszámlálás pillanatában); tanuló/hallgatói részvétel a felsőfokú képzésben (a népszámlálás pillanatában); olyan nyelvtudás, ami leginkább valamiféle tudatos tanúlással keletkezik. A felnőttek bizonyos csoportjára nézve: oktatással foglalkozó intézmény vezetői pozíciójának betöltése; oktatással foglalkozó intézmény pedagógusi pozíciójának betöltése; oktatással foglalkozó intézmény nem pedagógusi pozíciójának betöltése; nem oktatással foglalkozó intézmény oktatói funkciójának betöltése; oktatói tevékenység, intézményi háttér nélkül; olyan tudományos tevékenység, amely a tudományszociológiai kutatások szerint gyakran jár együtt ingyenesen vagy megbízási díjért végzett, másodállászerű felsőoktatási tevékenységgel; olyan tudományos tevékenység, mely a tudományszociológiai kutatások szerint felsőoktatási tevékenység nélkül a fiatal kutatók posztgraduális vagy posztdoktori tanulását kapcsolatépítési szándékkal, befektetés

szándékkal, vagy „önzetlenül” segíti; mindezen pozíciók múlt idejű betöltése, azaz ilyen pozíciókat korábban betöltő emberek (akik éppen nyugdíjasok, munkanélküliek vagy betegek). Az összes ilyen tulajdonság alapján ki lehet választani megfigyelési csoportokat, s e csoportokon belül az emberek beoszthatók átlagosnál jobb, átlagos és átlagosnál gyengébb pozíciójú személyekre, akár e három csoportra, akár egy tíz vagy százfokú skálán, illetve meghatározható társadalmi háttérük. Azaz az oktatásszociológia minden függő változóját nagy részletességgel magyarázni lehet számos független változóval – sosem látott részletességgel, differenciáltsággal, kombináltsággal, el lehet választani, illetve sorba lehet rakni a különböző hátránygeneráló tényezőket. A pedagógus felnőttek munkahelyválasztása és tanulói státuszú személyek iskolaválasztása, településkódja, iskolába járási, munkába járási ideje alapján – akár még iskolalisták nélkül is (!) – iskolavárosokat, iskolával rendelkező és nem rendelkező körzeteket jelölhetünk ki. Mivel mindenkihez lakásának minden lakóját hozzákapcsoltuk, az adatbázis készen áll arra, hogy az oktatásügyi eredményességet felmutató személyekhez kapcsolt személyek tulajdonságaira kérdezzünk rá, azaz kik segítik őt; hogy bármely személy kapcsán megkérdezzük, hogy van e lakásában olyan személy, akire ő hatást gyakorolhat, s e hatás milyen – azaz kit segít ő; hogy bármely személy kapcsán megkérdezzük, hogy lakóhelyükön élő személyek milyen az ő oktatását érő hatást gyakoroltak – azaz kik jelentik ő segítő vagy akadályozó környezetet; hogy bármely személycsoport kapcsán megkérdezzük, hogy lakóhelyükön élő személyekre milyen – azok oktatását érő hatást gyakoroltak – azaz kinek jelent ő környezetet.

Kulcsszavak: iskolázottság, iskolahasználat, Magyarország, huszadik század, ezredforduló

2023. január 19. ·

Láthatóság: Nyilvános

TÉR ÉS ISKOLA - MEGJELENT A KONFERENCIA VIDEOBOOKJA

<https://youtu.be/dQkn3DEa5QE>

<https://youtu.be/L27OL80nsFw>

program:

1000

Hegedűs Roland-Forray R Katalin

Számszerkesztő megnyitó

1010

Nagy Péter Tibor

DSc

ELTE, WJLF

Fél évszázad népszámlálásai

1050

Hegedűs Roland

PhD

EKKE-PK

Integráció és sajátos nevelési igény

1130

Ugrai János

PhD Habil

THE

Tér - iskola - történet. Megközelítések, dilemmák, lehetőségek. Módszertani megfontolások a 19. századi iskolázás térbeli tagolódásához

1210

szünet

1250

Molnár Ernő – Mészáros Márk – Nagy Csongor

PhD - doktorandusz - doktorandusz

DE,TTK - DE,TTK - DE,TTK

Egy hagyományos iparág átalakulásának humán dimenziói: tapasztalatok a magyarországi textil-, ruha-, bőr- és lábbeligyártó iparból

1010

Cserti Csapó Tibor

PhD

PTE BTK

A cigányság reprezentációja a tankönyvekben – A tankönyv-szerző dilemmái

1410

Pénzes János- Apáti Norbert

PhD- doktorjelölt

DE-DE

Tanulmányi célú ingázás és oktatási vonzáskörzetek Magyarországon

1450

Malatyinszki Szilárd - Katona Zoltán

PhD PhD

KJE-SZTE

A szakképzés területi aspektusai Magyarországon

1530

Forray R Katalin

DSc

PTE BTK

SZámszerkesztő zárszó

Belépés 9.58-tól

http://oktatas.uni.hu/20230119_belepokod.htm

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Ter_es_iskola_MSZT_OSZ_20230119_de.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Ter_es_iskola_MSZT_OSZ_20230119_du.mp4

2023 január 19

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/PokAttila20230119_1.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/PokAttila_20230119_2.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Pok_Attila_Tarsadalomtudosok_harom_rend_szervaltas_idejen_20230119_WJLF_1.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Pok_Attila_Tarsadalomtudosok_harom_rend_szervaltas_idejen_20230119_WJLF_2.mp4

2023. február 1.

Láthatóság: Nyilvános

Nagy Péter Tibor: Tér és iskola - fél évszázad népszámlálásai

<https://youtu.be/AAyGMVExFaQ>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Nagy_Peter_Tibor_Ter_es_iskola_20230120.mp4

2023. február 1. ·

Láthatóság: Nyilvános

MADÁCH IMRE - 2023

Madách Imre 200 éves, január 20-án. Ez 2023-ban meglehetősen aktuális. A Wesley számára is az.

Mert Madách sok mindent jelent. Azt, hogy a Bibliához mindenki nyúlhat – nem monopóliuma ez se a papnak, se a teológusnak, se a magukat “keresztény” jelzővel illető társadalmi és politikai szervezeteknek. Hogy az embert a szabadságvágy, a tudásvágy és a jövőformálás vágya tette emberré. Hogy a legnagyobb teológiai kérdések – a Homousion és Homoiusion kétségtelenül az – végső soron partikulárisak. Hogy nincsenek örök eszmék..., de azért a francia forradalom mégiscsak más egy kicsit.

Hogy Sztregováról – ha van pár jó könyved, éles elméd, s bár már a konzervatív Keglevich Gábor főispántól 19 évesen tiszteletbeli aljegyzőséget apád és sógorod érdemeiért kaptál / fogadtál el , de azért elég személyes moráloed is van ahhoz, hogy elrejtse Kossuth – halálos ítélettel szembenéző – titkárát, börtönt is vállalva érte – látható nemcsak az, ami Pestről, de az is, ami Londonból, Párizsból, Berlinből, s onnan is csak ritkán. És ha – amikor az van “napirenden” valaki nem rejti el Kossuth titkárát, akkor nem nagyon érthetnénk meg, hogy a párizsi szín miatt “álom az álomban”, miért más a hozzá való viszony, mint a történelem összes többi mozzanatához

A Tragédia sorsa is sok mindent jelent. Hogy a Magyar Tudományos Akadémia – ha van egy megfelelő vezetése, ez esetben bizonyos Arany János – nem attól nemzeti, hogy piros-fehér-zöld színekben pompázó senkiket díjaz, hanem attól, hogy észreveszi, véletlenül történt valami, ami – Janus Pannonius óta először – felvisz az irodalom világtérképére. Hogy a továbbiakban a legfontosabb magyar dráma pozíciójáért folytatott szimbolikus harc – ha nem is mindenki szemében – eldőlt, s ha nincs is konszenzus, de aki a megosztott aranyérmet nem adná oda, azt nem nagyon engedjük be a színházba, az iskolába és a szerkesztőségbe. De azokról se gondolunk jobbat, akik a saját szellemi, politikai, vagy szoros értelemben vett zsebüket tömik az Ember Tragédiájával.

Hogy a vita – e semmiképpen sem “szent” szöveg olvasószarokba való-e, vagy színpadra, illetve mikor melyik inkább, miért és miképp – eldönthetetlen, de örökké termékenyen folytatható.

Szívesen beszélgetünk Madáchról.

Például 2023. május 28-án. Aki csatlakozna ehhez kattintson ide

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSdXdqvYcmQ.../viewform...>

Nagy Péter Tibor

2023. február 6. ·

Láthatóság: Nyilvános

Herényi Károly-Nagy Péter Tibor Emlékezetpolitika 2023.02.02.

<https://youtu.be/x8kgcDINOLQ>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herenyi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Emlekezetpolitika_20230202.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herenyi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Emlekezetpolitika_20230216.mp4

2023. február 16. ·

Láthatóság: Nyilvános

Polónyi - 70

Polónyi István professzor, az egyik legnevesebb magyar oktatáskutató, 70. életévét betöltve a WJLF-en folytatja pályáját. Egy sajátos hibrid alkalmat szerveztünk 2023 január 30-ára a Dankó utcába, melynek három tervezett programpontja volt, Iványi Gábor rektori köszöntője, Nagy Péter Tibor oktatásszociológiai szakosztály elnöki köszöntője, valamint a "Társadalomtudósok három rendszerváltás idején" alcímű https://archive.org/details/ssh_interco_Hungary európai kutatási beszélgetéssorozatba illeszkedve Biró Zsuzsanna Hanna és Lukács Péter interjúja Polónyival.

Azután minden kissé másképpen alakult. Iványi lelkészi kötelezettségei elszólították, így videofelvétel formájában volt jelen, az intézmény vezetését Ónodi István gazdasági igazgató képviselte. A terem saját számítástechnikai rendszere meghibásodott a későbbi felvétel bal felső sarkában egy később csak állóképpel helyettesíthető diszfunkcionális négyzetet hozva létre. A vésztartalékként mozgósított teszteletlen web-kamera gyenge hang és képminőséget produkált, a terem internetösszeköttetésének gyengesége a vendégként bejelentkező Forray R. Katalin, Hrubos Ildikó, Kozma Tamás hangját, képét tette problematikusá.

Ha egyszerű tudományos rendezvényről lett volna szó, vélhetőleg egy olyan közleményt jelentetünk meg, hogy "a technika ördöge..." de részben az ünnepi jelleg, részben a pályareflexikó ritkasága miatt Nagy Péter Tibor "kierőszakolta" a felvétel nyilvános megjelenését. Kakasi Ágnes kutató-asszisztens és Bognár József hangtechnikus erőfeszítéseinek köszönhetően tudjuk e felvételt a - lehető legjobb javított formában a nyilvánosságnak átadni.

https://archive.org/.../Polonyi_Istvan_70...

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Polonyi_Istvan_70_Tarsadalomtudosok_harom_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230130.mp4

<https://youtu.be/dWVnABz7J8A>

[2023. február 22.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Muhelyvitanepszamidosorok

MEGHÍVÓ

Népszámlálási adatok az oktatásszociológia kutatások szolgálatában

Az MSZT Fényes Elek Társadalomstatistikai szakosztálya, valamint Oktatásszociológiai szakosztálya kötetbemutatóval összekötött műhelyvitát szervez. A vita háttérét, Nagy Péter Tibor: A népszámlálások személysoros adattárainak használata és az adatkapcsolás lehetősége (az oktatásszociológia esete)” címmel készített tanulmánya adja, amely szerepel a bemutatásra kerülő, „Egyesület a társadalomtudományok metszéspontjain: a FETE története” címmel szerkesztett kötetben.

A vitát, a fűtési probléma miatt online formában tartjuk, amelyre minden érdeklődőt várunk. A bekapcsolódáshoz szükséges linket időben megadjuk.

Időpontja: 2023, február 23-án, 16 órai kezdéssel.

Vitavezető: Tóth Gergő

Vitaindító: Nagy Péter Tibor (Wesley János Lelkészképző Főiskola)

F

A vitára belépni szándékozók 20230223 15-55 után a http://oktatas.uni.hu/20230223_belepokod.htm re kattintsanak

[2023. február 22.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Herenyi Karoly Nagy Peter Tibor Emlekezetpolitika 20230216

Budapest 150, Budapest a vallásszabadság városa, evangélikusok és zsidók a dualizmus idején, a vallásszabadság okai az ókorban , vallásszabadsági törvények oka a 16-17 században

<https://youtu.be/kMadZX5pvIk>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herenyi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Emlekezetpolitika_20230330.mp4

[2023. február 24.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Nem értek én a biztonságpolitikához.

Mégis mondok valamit, mert a kérdést az a helyzet teszi fel, hogy a 2020-as években élek, s nem az hogy mihez értek. A hozzá nem értés nem ment fel az elgondolkodás alól.

Szóval három dolog.

1. Arról, hogy mi a dolgunk, mármint a világé.

Évtizedek óta sok barátom hallhatta tőlem, legkedvesebb könyvemként Hamilton Fish Armstrongnak a Foreign Affairs legendás – 1928-tól 1972-ig hivatalban lévő! - szerkesztőjének a könyvét. "We or They": Two Worlds in Conflict (1937). A könyvet nem kisebb személyiség, mint Vámbéry Rusztem fordította magyarra, és a Huszadik Század utódlapjának, a Századunknak a könyvkiadói aktivitása keretében jelent meg abban az évben. „Mi vagy ők” címmel. Armstrong három korábbi könyve arról szólt, hogy sokakkal ellentétben rámutatott, hogy Hitler 1933-as Németországa csak az első fázisa egy nagyobb történetnek, arról, hogy Európában – ellentétben a Hitler pacifikálására törekvők vágyálmaival - hamarosan nagy háború lesz, s arról (ez egyébként Dulles-szel közös könyv volt), hogy Amerika nem maradhat semleges. Ez a 37-es könyv arról szól – hangsúlyozottan egyszerű nyelven - hogy nincs értelme kompromisszumot keresni: a zsarnokokra minél előbb kell lecsapni, háborút is vállalva ezért. És nem szabad részleges győzelemmel megelégedni. Mert a „mai béke” csak annyit jelent, hogy holnap rosszabb feltételekkel megyünk bele a háborúba. A „mai kompromisszum” csak annyit jelent, hogy a velünk való kereskedelem profitjából is erőt gyűjthet az ellenség, a mi elpusztításunkra. Vagy mi, vagy ők. Nincs hely mindkettőnknek a bolygón.

A hidegháború idején még nem láttam úgy, hogy Oroszországot és Kínát be lehet helyettesíteni Németország helyére ebbe a történetbe. Mostmár, vagy két évtizede, így látom.

2. Arról, hogy mi Ukrajna (az ukrán emberek) érdeke egy „kicsit” frissebb szöveget idéznék.

A kijevi angol nyelvű lapban jelent meg tegnap egy közvéleménykutatás eredménye. Az ukrainai reprezentatív felmérést a Kijevi Nemzetközi Szociológiai Intézet készítette – kormánypártiak és ellenzékiek, ukrán, orosz, magyar nemzetiségű emberek véleménye benne van <https://kyivindependent.com/.../survey-87-of-ukrainians...> A megkérdezettek 87%-a ellenzi, hogy bármiféle területi engedményt tegyenek a békéért az oroszoknak. Ebben alig van területi különbség: 89% ellenzi ezt Nyugaton, 87% a központban, 86%-déli és 82% Keleten. Olyan emberek milliói ellenzik ezt, akik sosem még a közelében sem jártak azoknak a területeknek, amikre kiterjedhetne (kiterjedt maradhatna) az orosz befolyás.

Azonnali békét tehát az akarjon, aki úgy gondolja, hogy pl a magyarok többsége számára elfogadható lenne, hogy Szegedet vagy Pécsét egy vélhetőleg örök időkig Európán kívül maradó országhoz csatolják.

3. Arról, hogy hol álljon Magyarország .

Van egy emlékezetpolitikai műsor az Oltalom rádióban. A műsorvezető a múlt héten megkérdezte tőlem – végülis Petőfi év van – mit gondolna ma Petőfi. És hát – kicsit szorongva persze a történetietlen választól - három dolgot válaszoltam. Először is azt hogy Petőfi igazi és legfontosabb eszméje NEM a nemzet volt, hanem egy olyan küzdelem, ahol a zászlókon a „világszabadság” jelszava áll, a zsarnokság "vélők" ütközik meg. És a dátum nem 1848. Hanem 1846. Amikor még híre, hamva sincs annak, hogy lesz valami. Másrészt egy 1849 júniusi vers: „Itt a próba, az utósó Nagy próba; Jön

az orosz, jön az orosz, Itt is van már valóba'." A harmadik egy gondolatfutam volt. Petőfi legőszintébb gondolata vagy vágya (ha jól olvasom az Apostolt) az volt, hogy a szabadságért való harcot valamiképp nem a nemesek és nem az erre rendelt történelmi osztályok vezetik majd. Hanem a magafajták, a vándorszínészek, a költők. Ha úgy tetszik a civilek. Zelenszkijben, a színész-előnökben Petőfi önmagát látná.

Nagy Péter Tibor

2023. február 25.

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/az_allam_egyhaz_viszony_mint_tortenelmi_problema_haromnegy_lehetseges_ertelmezese_20230225.mp4

2023. március 6. ·

Láthatóság: Nyilvános

Herenyi Karoly Nagy Peter Tibor Emlekezetpolitika Oltalom radio 20230302

0,01 WJLF, emlékezetpolitika, Budapest 150, vallásszabadság,

3.52 Petőfi év, világszabadság, Oroszország

19.42 Madách év, 1848-1849, 1850-es évek, Ember Tragédiája

<https://youtu.be/AztLqCUkdFo>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herenyi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Emlekezetpolitika_Oltalom_radio_20230302.mp4

2023. március 11. ·

Láthatóság: Nyilvános

Megjelnet Videobook

Társadalomtudósok három rendszerváltás idején

Vörös Imre

A WJLF sorozata a https://archive.org/details/ssh_interco_Hungary keretében

https://archive.org/.../Voros_Imre_Tarsadalomtudosok...

<https://youtu.be/MGeC1zfISkl>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_harom_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230308_17.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230308_18.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230308_20.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230308_21.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230308_30.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230308_31.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Voros_Imre_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_Idejen_WJLF_20230310_Nagy_Peter_Tibor_Petervari_Kinga.mp4

2023. március 16.

Láthatóság: Nyilvános

Videobook

Társadalomtudósok három rendszerváltás idején

Pók Attila

A WJLF sorozata a https://archive.org/details/ssh_interco_Hungary

keretében

(Közreműködtek B. Kádár Zsuzsa és Nagy Péter Tibor, utómunkálatok Kakasi Ágnes)

<https://youtu.be/JCGTxlkbdA>

https://youtu.be/GxSr_BtNQNg

https://archive.org/.../Pok_Attila_Tarsadalomtudosok...

https://archive.org/.../Pok_Attila_Tarsadalomtudosok...

2023. március 25.

Láthatóság: Nyilvános

2023.04.03. 17:00-20:00 Pedlabor Tanodapedagógia és iskolapedagógia - műhelykonferencia FB
eseményposzt: <https://www.facebook.com/events/234414852314160?ref=newsfeed>

2023. március 31.

Láthatóság: Nyilvános

Ragályi Elemér, operatőr (1939-2023)

Terveztük, hogy jön hozzánk, azután beteg lett, s ez elmaradt. Többféle okból terveztük. Azt hiszem a beszélgetés lényege nem a teljes filmográfia lett volna. Az "1945" a Soáh feldolgozás - hozzá nem értő ítéletem szerint - teljesen új hangja, a visszatérő maradék zsidóságtól rettegő magyar falu képe. Száraz György legalább leírja, hogy szégyenkezve vitte el talicskában a Révai Lexikont. A paraszti háztartásokban napjainkig, gond nélkül használják az edényeket és evőeszközöket. Ezügyben azért azok is mondhatnának, vagy tehetnének valamit, akik évtizedekkel az események után születtek.

Azután beszélünk volna a Csudafilmről. Lehet, hogy filmesztétikailag volt jobb is. De nem tudom, hány film (vagy egyáltalán művészeti alkotás) próbálja megragadni a hajléktalanok világát.

Meg beszélünk volna a Herkulesfürdői emlékről. Arról, hogy az egy dolog, hogy ki mit tesz, meg milyen az ország 1848/49-ben, 1918/1919-ben. Egy másik kérdés, hogy mit tettünk, milyen volt az ország UTÁNA. Mert az a velünk élő gyalázat. Ami akkor is velünk marad, hogyha - talán - megéljük hogy eltakarodnak innen, akiknek el kell takarodniuk.

2023. április 1.

Watergate - 50. Ötven éve kezdődött az amerikai alkotmányosság legnagyobb győztes ütközete az igazságügyminiszter lemondásával.

Watergate ötvenedik évfordulóján van ok ünneplésre. Watergate - melyet a bal és jobboldali, külső és belső USA-kritika a rendszer botrányának tart a 2020-as években az antiliberalis világerőktől szorongatva egy kissé mást jelent. Azt hogy működési hibák mindenütt vannak, de vannak rendszerek, melyek urrá lesznek rajtuk. Csak remélhetjük, hogy napjaink kihívásai is így kerülnek majd be a történelembe.

Szívesen beszélgetünk erről, előadásokat hallgatva is, meg kerekasztalban is, angolul is, magyarul is 2023.04.30-n a Wesley-n, online formában

Jelenetkezési határidő: 2023.04.10

Nagy Péter Tibor

2023. április 1.

Rádiózás Közép – Európában. Száz éves a csepeli magyar rádió és a prágai csehszlovák rádió - konferencia 2023 december 11-én

Az internet korszakában sokan elfelejtkeznek arról, hogy a rádió felbukkanása és tömegessé válása közel akkora fordulatot jelentett, mint az előző évszázadban a sajtó tömegessé válása. A rádió a történelemben először megteremti a hallgatók és a híradásban szereplő esemény egyidejűségét. A rádió az első cenzurázatlan valóság - szabályozható némiképp ki jut mikrofonhoz, de ha már ott van: bármit kimondhat, nincs szerkesztői döntés, ami a legszabadabb lapoknál is megállíthatja a lap értékvilága szerint problematikus szót. A rádió viszi el a magaskulturát - elsősorban az operát és koncertet, de az irodalmat is - immár mindenkinek. A rádióra annak is van, vagy lehet pénze, aki a napi újságvásárlást nem engedheti meg magának. Röpcédulák csak kevés emberhez jutnak el, s az is

főleg a legnagyobb városokban. A negyvenes évek elején London és Moszkva - s bennük az antifasiszta koalíció hírei - azonban fogható, ahogy 1949 -1990 között is München, Bécs, London . Ahogy 2010 után a Klubrádió, napjainkra pedig az internetes rádiózás. Amíg rádió van, mindenki maga tehet arról, hogy tájékozódik-e, vagy elhiszi, amit Bárdossy László, Rákosi Mátyás, Orbán Viktor bértollnokai mondanak.

Bár a rádiózással a médiatudomány foglalkozik, szociológiai, politikai, közgazdasági , közigazgatási, társadalomtörténeti, politikatörténeti, közgazdaságtörténeti , közigazgatástörténeti előadásokat várunk, illetve ilyen kerekasztalokat szervezünk angolul is, magyarul is 2023.12.10-n a Wesley-n, online formában

Jelenetkezési határidő: 2023.10.10

Nagy Péter Tibor

2023. április 5.

Láthatóság: Nyilvános

Herenyi Karoly Nagy Peter Tibor Emlekezetpolitika 20230330

00.00 Andrassy és a liberális külpolitikai fordulat

14.57 Az illiberális demokrácia fogalma

25.37 Alkalmas e mindenki a demokráciára

32:00 Mit jelent Madách ma a MET nek és Oltalomnak

<https://youtu.be/m17GCCeRNRE>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herenyi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Emlekezetpolitika_20230330.mp4

2023. április 6.

Láthatóság: Nyilvános

A. Gergely András (1952-2023) barátunk volt. Igazi antropológus és kultúrakutató, multidiszciplináris társadalomkutató, akinek háromezer tételből álló életművét egy tudománytörténeti doktorinak megfelelő mértékű munka áttekinteni. Tibori Tímea nekrológja (<https://tk.hu/hirek/2023/04/in-memoriám-a-gergely-andras>) fontos kiindulási pont ehhez. (36 órás szakmatörténeti interjúja a Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet 20. Század Hangja Archívumban olvasható és kutatható.)

András többször is fontos szerepet vállalt kiemelt Wesley-s ügyekben, így az ORZSE-vel közös Goldziher-szalonunk indulásakor Hernádi Miklós könyvét elemezve (https://archive.org/details/A_zsido_vicc_vilagkepe); Karády Viktor köszöntésekor, (

http://archive.org/details/karady75_1) az életpálya francia szakaszának elemzését vállalta, de hozzá kötődik Donáth Lászlót köszöntő kötet is (<https://mek.oszk.hu/16000/16073/16073.pdf>). E kötet kapcsán rendezett konferencia videójával idézzük most fel arcát-hangját is: <https://www.youtube.com/watch?v=X9i2TQfjIRk> (51 .perctől), https://www.youtube.com/watch?v=mEX0YV_4d54 .

András évtizedeken át szenvedélyes dokumentum-, könyv-, film- és file-gyűjtő volt. Hagyatéka a WJLF könyvtára "A Gergely András-gyűjtemény" nevű részlegében lesz hozzáférhető.

Legyen bekötve az élők emlékezetébe

2023 április 7

Libik André Kovács Andrásról

<https://youtu.be/1B4gDBYwNX4>

<https://youtu.be/3fAfluw1mP8>

2023. április 10. ·

Láthatóság: Nyilvános

2023.04.11 18 h.

Finnország 1940 előtt Kyösti Kallio 150 éve született .

online minikonferencia a WJLF-en

<http://oktatas.uni.hu/20230411.htm>

Hozzáférés 2023.04.11. 17.57-től a {http://oktatas.uni.hu/20230411_belepokod.htm} weboldalra kattintva.

Kyösti Kallio a huszadik század elejétől kezdve politikailag aktív volt az orosz birodalom iga alatt nyögő Finnországban, 1917 után többször lett miniszter és miniszterelnök, majd 1940-ben bekövetkezett haláláig köztársasági elnök. Ritka képessége volt a társadalmi konszenzus megteremtésére - bár ő maga jobboldali politikus volt, és abban az időben egész Európa a radikális jobboldali politika irányába tartott, szociáldemokratákat juttatott kormányra. Köztársasági elnöksége alatt Finnország a Hitlerrel együttműködő Szovjetunió ellen viselt háborút.

Finland in the decades before 1940. Kyösti Kallio born 150 years ago

Kyötsi Kallio was politically active in Finland from the early twentieth century, groaning under the yoke of the Russian Empire, becoming minister and prime minister several times after 1917 and president of the republic until his death in 1940. He had a rare ability to build social consensus - although he himself was a right-wing politician, and at the time all of Europe was heading in the direction of radical right-wing politics, he brought social democrats into government. In the period of his presidency Finland had a war against the Hitler-friend Soviet Union.

Memorial event of John Wesley College, Budapest

<http://oktatas.uni.hu/20230411.htm>

Access from 11.04.2023 at 17.57 by clicking on {http://oktatas.uni.hu/20230411_belepokod.htm}

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Finnország_1940_elott_WJLF_20230411.mp4

2023. április 12. ·

Láthatóság: Nyilvános

"A Finnország 1940 előtt" tárgyú Wesley's minikonferencián Kaiser Ferenc és Szegő Iván tartott hadtörténeti illetve politikatörténeti előadást az 1940 előtti Finnországról, mely szembeszállt a náci Németországgal 1939-1941 kötött együttműködő, orosz birodalmi ambíciókat tápláló Szovjetunióval, mely véres polgárháború után teremtette meg a későbbi "finn csoda" alapjait.

Megnyitójában Nagy Péter Tibor kifejtette, hogy a konferencia megrendezésére azért került sor, mert meg akartuk jeleníteni, hogy elítéljük és szégyelljük a magyar kormány és a magyar parlamenti többség szégyenletes viselkedését, mely a szabad világ egyik legfontosabb történelmi kérdését Finnország NATO csatlakozását a közelmúltig hátráltatta.

2023. április 12. ·

Láthatóság: Nyilvános

Mivel nem vagyok se politikus, se diplomata, azt kell mondanom, hogy Orbán és Erdogán NEM téved, amikor Svédország NATO csatlakozását politikai ügyekkel kapcsolja össze. A NATO tudniillik - szemben a világon fellelhető katonai szerveződések nagyrésztével tényleg értékszövetség, illetve az is.

Nincsnek tökéletes országok Svédország sem az. Még az is lehet, hogy kurd emigránsok terrorista kapcsolatai ügyében valami kis igazsága Erdogánnak is lehet. Mégis: van mindaz, amit Svédországról tudunk és van mindaz, amit Törökországról, ez ugye nem előítélet, hanem utó. Már mint modernizációilag, jogilag, kulturálisan, nőjogilag stb - történelmi léptékű kérdésekben inkább ahhoz szokás a politikát igazítani. Törökország útja - ha nem akar a török történelem reménytelen évszázadaiba visszasülyedni, nem vezethet másfelé, mint Nyugatra, Mindenféle módon

ellenségeskedhet Svédországgal, még diplomáciai kapcsolatot is bonthat, bojkottálhatja a svéd árukat. De a NATO az valami más.

Azt is értem, hogy Orbánéknak nem tetszenek svéd politikusok bíráló szavai. Dehát van ez a fránya szólásszabadság, melynek generális felfüggesztését a FIDESZ még Magyarországra se hirdette meg, tehát hogy mások, más országban gyakorolják, azért mégse lehet igazi szempont. Mármint azoknak a FIDESZ szavazóknak, akik Magyarország jövőjét azért mégiscsak Európában, illetve a szabad világ oldalán képzelik el.

Orbán és Erdogan választhatja a magyar és török történelem rettenetes árnyait., hiszen ez politikai értékválasztás kérdése. Ebből az értékválasztásból következhet, annak blokkolása, hogy Svédország formálisan is annak közösségnek a részévé váljon, melynek politikailag - s talán biztonságpolitikailag is - sokkal inkább része mint Magyarország vagy Törökország. Pártjuknak, választóiknak azonban nem ezt ígérték. Ha az Erdogan barát és Orbán barát szavazók azon része, aki egyáltalán tudja, hogy mi az a NATO és hol van Svédország, most nem fejezi ki nemtetszését, a baj még nagyobb, mint gondoltuk.

2023. április 17.

Láthatóság: Nyilvános

Herényi Karoly Nagy Peter Tibor Oltalom radio Emlekezetpolitika 20230413

01.21 emlékezetpolitika fogalmának története

03.20 - baloldal emlékezetpolitikája

05.20 - Orbán emlékezetpolitikája

07.34 - a középkori krónikaírók emlékezetpolitikája

08.41 - Vergilius emlékezetpolitikája

10.56 - Ószövetség/Tanak emlékezetpolitikája

14.34 - „Ruszkik haza” plakát 2023-ban

19.03 – „Tessék választani” plakát a rendszerváltáskor

24.15 – Horn Gyula utca Budapesten

27.31 – akkumulátorgyárak Magyarországon

29.29 – MSZMP képe a FIDESZ emlékezetpolitikájában (MSZP és DK ellenes él)

34.41 - Horn Gyula személye

38.20. - Thököly út

41.07 Görgei Arthúr képe

<https://youtu.be/quDH2pdpBjI>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Herenyi_Karoly_Nagy_Peter_Tibor_Oltalom_radio_Emlékezetpolitika_20230413.mp4

2023. április 20. ·

Láthatóság: Nyilvános

Peidl Gyula 150

videobook: <https://youtu.be/h0S9qO6T2js>

A WJLF emlékülése a neves szociáldemokrata politikus tiszteletére 2023.04.21. péntek 9.00

Program

Nagy Péter Tibor : Megnyitó

B Kádár Zsuzsa és Varga Lajos beszélgetése

Hozzászólások

Néhány téma a magyar szociáldemokrácia történetéből:

- Berinkey-kormány munkaügyi és népjóléti politikája
- szocdemek a tanácsköztársaság előtt, alatt, közben, (helyett?)
- szakszervezeti kormány (mint valóság, és mint eljátszott lehetőség, lehetetlenség stb)
- Nyomdász szakszervezet, esetleg nyomdászság, mint réteg
- 1920-as évekbeli szocdem frakció a parlamentben
- Általános Fogyasztási szövetkezet

a beszélgetés: <https://youtu.be/h0S9qO6T2js>

2023. április 23. ·

Láthatóság: Nyilvános

Lukács Péter - 75

VIDEOBOOK:

<https://youtu.be/SN7L1JRBvCI>

Az oktatásszociológiai szakosztály és a WJLF ma (2023.04.25-n) ünnepel. 75 éves ugyanis Lukács Péter, aki az oktatásszociológiai szakosztály második elnöke volt az 1990-es években. Lukács a magyar oktatásszociológia-oktatáspolitikakutatás meghatározó egyénisége. Lukács még a tudományos fokozat megszerzése előtt az 1980-as években komoly ismertségre tett szert, mint a demokratikus ellenzék egyik legfontosabb intézményének a Szabó Miklós szemináriumnak a házigazdája, a két évszázados magyar liberalizmustörténet legfontosabb dokumentumának a kék füzetnek egyik társszerzője, az oktatáskutatás mezőjében pedig a pedagógushiányt, illetve az oktatásügyi tervezést kritikailag átértelmező társadalomtudós. Alig néhány évvel azután, hogy az ágazati oktatáspolitikakutatás az angolszász világban megjelent, Lukács az oktatásszociológiakutatástól önállósuló oktatáspolitikaelemzés egyik elméleti megalapozója lett. Kandidátusi disszertációja, amely Színvonal és szelekció címen olvasható a magyar neveléstörténetírás megkezdett, de érdemben alig folytatott ágazatát a retrospektív problémátörténetet alapozta meg. A 90-es és 2000-s években az oktatáskutató intézet főigazgatóhelyettesi pozíciójában elévülhetetlen érdemei vannak annak előadásában, hogy az intézmény megszűnjön – a minisztérium vezetői párthovatartozástól szinte függetlenül az Oktatáskutató Intézet, mint önálló szellemi centrumot inkább zavarónak, mint hasznosnak tartották. Lukács a tudományos intézmény taktikai védelmezése mellett elsősorban az Educatio folyóirat temataikus számainak szerkesztésével, a Társadalom és oktatás könyvsorozat társszerkesztésével, illetve az 1993-as oktatási törvény szakmai munkálatait dokumentáló kötet társszerkesztésével lett az oktatáskutatás meghatározó szereplője. Az oktatáskutató intézet jogutódjának a Felsőoktatáskutató Intézetnek főigazgatója is volt. Az oktatáskutatás önreflexiója a 90-es éveket áttekintő Educatio számmal ill. az Oktatáskutatás térképét bemutató kutatás vezetésével is a nevéhez fűződik. A felsőoktatási hallgatók körében végzett kutatások közül a második legnagyobb elemszámút vezette, ez egyben a legnagyobb volt, mely vallásszociológiailag releváns kérdést is tartalmazott. Felsőoktatási munkássága három intézményhez köthető erősebben. Az ELTE Társadalomtudományi kar oktatás és ifjúságkutató csoportjának – melyet leginkább néhai Csákó Mihály neve fémjelzett – társalapítója volt, a Kodolányi Főiskolán volt előbb társadalomtudományi tanszékvezető, majd főigazgató, végül (mindez párhuzamosan Oktatáskutató működésével) a Wesleyan kezdett egy egyértelműen oktatásszociológiai profilu pedagógia BA megalapításába. Az utóbbi intézmény emeritusaként ex tanszékvezetőjeként ma is kiemelkedő szerepet játszik. Online nyomon követhető előadásai a szakma fontos eseményei, facebook posztjai a szociálliberális oldal egyik fontos influencer-évé teszik. Lukács 60. születésnapját Wesleyan tanulmánykötet, 70. születésnapját konferencia köszöntötte. A Társadalomtudósok Három Rendszerváltás idején sorozat keretében – a 75. születésnaphoz kapcsolódva - nyilvános online beszélgetés is lesz, 25-én 10.30-kor.

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Lukacs_Peter_Tarsadalomtudosok_három_rendszervaltas_idejen_WJLF_20230425.mp4

2023. április 30.

Láthatóság: Nyilvános

Watergate - 50.

Előadás a Wesley-n

2023.04.30. vasárnap 16 h

Nagy Péter Tibor: Ötven éve kezdődött az amerikai alkotmányosság legnagyobb GYŐZTES ütközete az igazságügyminiszter lemondásával.

Petneházi Zsigmond: Az amerikai föderációs berendezkedés néhány sajátossága, avagy mitől is jó az amerikai alkotmány?

Beszélgetés, kiterjedően a post-Trump korszak alkotmányos kihívásaira

Videobook: https://youtu.be/Drknw4_1CGc

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Watergate_50_WJLF_20230430.mp4

2023. április 30. ·

Láthatóság: Nyilvános

Testnevelési és sporthivatal - 50.

A WJLF előadása 2023.05.01 10 h.

Nagy Péter Tibor: megnyitó

Szabó Lajos :A magyar sportigazgatás története

<https://youtu.be/MzBM91-rmvQ>

Wesley előadás - "ötven éve kezdődött a Országos Testnevelési és Sporthivatal története" - ürügyén

A testnevelés és sport az ókor óta társadalmi és politikai kérdés. Tehát nemcsak sporttudományi, de szociológiai, politikai, közgazdasági , közigazgatási diskurzusok tárgya - ennek megfelelően sporttörténeti, társadalomtörténeti, politikatörténeti, közgazdaságtörténeti , közigazgatástörténeti diskurzusok tárgya is.

Az összefoglaló tárgya az 1970-1980-as évek sport és testneveléstörténete valamint ennek reprezentációja történetírásban, filmművészetben, regényirodalomban

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Magyar_sportigazgatas_tortenete_Szabo_Lajos_Wesley_eloadas_20230501.mp4

2023. május 1. ·

Láthatóság: Nyilvános

Vágó István (1949-2023)

Csak most ismerkedtünk meg személyesen, Kovács András filmrendező emléktábla átadásán. Ehhez képest azonnal félszavakból is értettük egymást. Persze, Budapest falu van, dehát mostmár online. Gyorsan összeszedtünk, közös ismerősöket, barátokat, Hát már többségük onnan néz minket, aminek létezésében se ő, se én nem hiszünk. Illetve épp annyira van, mint pl. az Olymposz, olyan lakókkal, mint Pallasz Athene vagy Prometeusz. (Istvánnal azt is gyorsan tisztáztuk, hogy a tudomány és az igazságos háború istennője miért ugyanaz, s hogy a tűz és a kovácmesterség elhozóját, miért Heraklesz szabadítja ki.) Nyomban elmesélte, hogy a Kovács András emléktábla az ő aktivitásának köszönhető, nyilván nehogy már azt higgyem, van olyan lokális (pl. hegyaljai) részlege a FIDESZ-nek, ami azt gondolja, hogy a Hideg Napok rendezőjét ünnepelni, nem szoc-lib ügy, hanem, mondjuk "nemzeti", vagy hogy mondják ezt. Azt is mondta, hogy "csodálkozik", hogy a ház lakóinak ugyan többsége belement, de volt ellenszavazat. Rákérdeztem, hogy "tényleg csodálkozol?" Elszégyellte magát és azt mondta, nem, nem csodálkozom, "dehát azt kell mondani, hogy csodálkozom." Nem is kellett kérdezni, hogy vannak-e még politikai-közéleti tervei, mert egy fiatalember haladt mögötte egy kamerával, DK tv, promociós filmet csinált, nyilván azzal a hipotézissel, hogy lesznek még Magyarországon választások. Gondolom megszakadt a felvétel, remélem emlékműsorként majd leadják, ami elkészült, de ha az RTL helyében lennék, én biztos megvásárolnám, mint médiatörténeti, cégtörténeti forrást. Gyorsan megvitattuk mit gondolunk Bethlen Istvánról és (mivel már kezdődött a műsor) mondtuk, hogy folytatjuk Tiszával. Meghívtam a wesleyre, doktoranduszokat (meg professzorokat) okosítani, arról, hogy milyen a világ. Kérdezte milyen profilu doktori iskola, mondtam teológiai. Kicsit zavarba jött, és mondta, hogy ő ugye a szkeptikus társaság...És mi a gond, kérdeztem, mondom, talán nem értetted, hogy a Wesleyről van szó? Igaz - bólintott - ott a helyem.

Jó lenne gondolni, hogy "odaát még találkozunk", de ez épp Vágóhoz nem lenne méltó.

Nagy Péter Tibor

[2023. május 2.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

A Wesley-n sokan gondoljuk úgy, hogy a szellemi térben - mely egyfelől tudományos tér, másfelől kulturális tér, harmadrészt ideológiai tér - az egyes témák nem objektíve "tartoznak" valahová, hanem "kategorizációs harc" (Bourdieu kifejezése) folyik. Nem szeretjük, hogyha bárki megmondja, milyen dobozba tartozunk, sőt az sem nagyon érdekel minket, hogy bármiféle többség azt gondolja, van valami, ami nem tartozik ránk. Amikor doktori iskolánkat megalapítottuk ennek tudományági besorolása "teológiai" lett, de ez nem jelenti azt, hogy ne tartanánk magunkat (valamennyire) "illetékesnek" egyfelől a vallásszociológia, a vallástörténet, a vallásnéprajz, a vallásantropológia, vallásfilozófia, vallápszociológia, egyházzsociológia, egyháztörténet, egyházpolitika stb kérdéseiben.

Kis intézmény vagyunk, sok mindenhez nem értünk, de a "nyitottság" alapvető - magunk számára megfogalmazott - kötelességünk.

Az egyik olyan dolog, amihez nem értünk, de "nyilvánvalóan" ránk is tartozik: az "ősi" ill. "természeti" vallások kutatása, megismerése, az ehhez kapcsolódó tudománytörténeti jelenségek valamiféle reflektálása. Az Encyclopedia Britannica utolsó előtti szerkesztősége - hogy egy vélhetőleg mindenki számára belátható referenciapontot említsünk - egy magyar tudóst Diószegi Vilmost kérte fel, hogy egy nagy címszóban foglalja össze, mi az, amit erről - a 20-21. századi kulturális és ideológiai kontextusokkal főképp Magyarországon terhelt - fontos témáról TUDOMÁNYOSAN tudni lehet.

Diószegi ma lenne száz esztendő.

2003.05.02-n kedden 22 h-kor Sántha István antropológussal, az ELTE Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetének tudományos főmunkatársával beszélgetünk az alábbi linken: meet.google.com/ndk-bcfr-dge

Főbb témák: A sámánizmus kutatás újabb eredményei, a sámánizmus kutatás története, Diószegi Vilmos tudománytörténeti helye, az ősmagyar valláskutatás helye a magyar eszmetörténetben és emlékezetpolitikában, az eurázsiai vallások kutatásának helye a vallástudományban, a történettudományban, a kelet-kutatásban, az antropológiában

Az időpont az éjszakai rádióműsorok, a késő estébe nyúló értelmiségi házibulik sok értelemben már kiveszett civil társadalmi hagyománya felelevenítésének kísérlete is .

2023 május 8

Láthatóság: Nyilvános

Miért nevezzük etnikai szegregációnak?

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Miert_nevezzuk_etnikai_szegregacionak_20230508.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Miert_nevezzuk_etnikai_szegregacionak_20230508_1.mp4

2023. május 9. ·

Láthatóság: Nyilvános

Három fő oktatáspolitikai probléma 2010 után?

Az ember - egy bizonyos korba lépve - már gereblyézik. Volt egy kerekasztal -inclusion4schools európai projekt aktivitás - ami egyelőre (?) nem lett leírva, publikálva.

De amit most - pontosabban 2022 őszén - gondoltam az - ha egyáltalán - inkább most érdekelhet valakit, mint tíz év múlva.

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Harom_fo_oktataspolitikai_problema_2010_utan_20230508.mp4

2023. május 05.

Láthatóság: Nyilvános

Felsőoktatási értékelésmódszertan

<https://youtu.be/rH3A3UzCsTQ>

2023. május 12.

Láthatóság: Nyilvános

Iskolavárosok szellemi centrumok a múltban

2023 május 12-13

online konferencia

május 12 délelőtt https://youtu.be/_LWo87L6KzE

május 12 délután <https://youtu.be/3i0zDUlw-eE>

május 13 délelőtt+a kerekasztal https://youtu.be/aS86m_U12Ek

2023. május 14.

Láthatóság: Nyilvános

Mi iskolaváros es mi nem az? - kerekasztal

Iskolavárosok szellemi centrumok a múltban címmel

2023 május 12-13-n online konferenciát tartott a THE és a WJLF (Ugrai János és Nagy Péter Tibor szervezésében)

május 12 délelőtt https://youtu.be/_LWo87L6KzE

május 12 délután <https://youtu.be/3i0zDUlw-eE>

május 13 délelőtt https://youtu.be/aS86m_U12Ek

Az utolsó előadás Karády Viktoré lett volna Budapest iskolavárosról, aki azonban úgy döntött az iskolavárossá válás elméleti okairól és mintáiról tart egy elméleti előadást., Így a kerekasztalt vezető Ugrai János kezdeményezése nyomán Karády előadást átminősíti a kerekasztal bevezetőjének, s az ehhez tartozó vitaidő és a konferenciazárónak szánt kerekasztal igen alapos elméleti beszélgetéssé vált

Karády Viktor bevezető előadása

(elnököl Nagy Péter Tibor)

Kerekasztal

(Elnököl Ugrai János)

részvevők:

Durovics Alex *

Éliás János *

Fizel Natasa *

Hegyi Ádám

Kádek Kata *

Karády Viktor

Katona Linda *

Kökényesi Zsolt *

Mazsu János

Nagy Péter Tibor

Pálmai.Dóra *

Patyi Gábor *

Petneházi Zsigmond *

Sasfi Csaba

Szekér Barnabás *

Ugrai János

Varga Ottó

Verdes Miklós *

A *- gal jelettek a konferencia első (másfél napos) szakaszában előadást is tartottak. De a többiek véleményét is érdemben kiegészíti, hogy az előadásokhoz - az előadásonként rendelkezésre álló 20-25 percben hogyan szóltak hozzá!

A kerekasztal itt tekinthető meg: https://youtu.be/jv5olQEQ0_8

2023. május 14. ·

Láthatóság: Nyilvános

Új folyóirat kezdte meg működését

<https://opuscula.wjlf.hu/.../opuscula.../issue/view/2>

Rovatai:

A vallás és a kutatás

A társadalom és a kutatás

Az oktatás és a kutatás

A természet és a kutatás

A megközelítések sokfélesége

[2023. május 14.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Megjelent JEWISH POPULATION OF BUDAPEST IN 1941 AND 1945 c tanulmányom

<https://opuscula.wjlf.hu/.../opuscula.../article/view/9/10>

[2023. május 14.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

To: dr. Révész Béla <reves@polit.u-szeged.hu>; Csaba Szilagyi <Szilagyc@ceu.edu>;

Subject: Fwd: FW: Guruló allvanyzat

Kedves Barátaim,

egyrészt továbbítom gazdasági igazgatónk alábbi levelét, s az általa készített fényképeket.

Másrészt a magam nevében ehhez azt tenném hozzá, hogy mindahhoz a nagyon összetett tevékenységhez, amit a MET-Oltalom-Wesley komplexum végez Ukrajnától Izraelig illetve a budapesti konferenciatermektől - az északmagyarországi csomagosztásig nélkülözhetetlen a magatok fajta emberek szolidaritása. A ránk gondolóké, az ötleteiket, munkájukat nekünk szánóké, a tárgyaikat nekünk adományozóké. A különféle segítségeket egyformán köszönjük, de nyilván mindenkinek vannak személyesen fontosabb segítségek. Nekem személyesen azok a legfontosabbak, melyek a szellemi működésünket lehetővé teszik: a konferenciáinkhoz felajánlott szellemi munka, könyvtárunk-irattárunk működésének tárgyi feltételei és a digitális működésünk.

Rettenetes nyomás alatt élünk, nektek is köszönhető, hogy kicsit könnyebben lélegzünk.

Nagy Péter Tibor

egyetemi tanár

WJLF Tudományos Tanácsának elnöke

----- Forwarded message -----

Feladó: Ónodi István <onodiistvan@wjlf.hu>

Date: 2023. máj. 10., Sze, 16:18

Subject: FW: Guruló allvanyzat

To: peter tibor nagy <nagypetertibor2014@gmail.com>

Kedves Péter!

Kérem tolmácsold, hogy nagyon köszönjük az adományozónak, működik a guruló polcrendszer a Wesley-n.

Üdvözlettel:

Ónodi István

gazdasági igazgató

[2023. május 15.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Részlet a Peme honlapjáról

Az I. szekció munkájáról Prof. Dr. Nagy Péter Tibor szekció-elnök rövid összegzését olvashatjuk először:

“A szekció minden tervezett előadása megtörtént. Az előadás-időket tartottuk, az opponensek általában kihasználták a számukra biztosított időt. Viszontválaszra kevés volt az idő, időnként a teremben e miatt enyhe feszültség volt érzékelhető. Jól felkészült előadókat és támogató opponensi véleményeket hallottunk. Az ülés után a terem előtt állodogálva az elnök és a hallgatók még jó fél órát beszélgettek a PhD-képzés magyarországi és európai jellemzőiről, visszasságairól, illetve a jelenlegi nemzetközi politikai és katonai helyzetről. Tematikusan alapvetően történelem, illetve történelmi néprajzos, történet-szociológus, gazdaságtörténelmi témák voltak, egy pszichológus téma lógott ki erősen, de témájának jellege (párkapcsolat...) fenntartotta az ebben idegen közönség érdeklődését is. Volt egy probléma is: rövid áramszünet után a rendszer nem indult azonnal újra, de Czinege József előadó kiválóan megoldotta a ppt-prezentáció nélküli előadást. A bizottsági tagok és a hallgatók kívánságának (ki jöjjön előbb vagy később) eleget lehetett tenni. Így minden hallgató meghallgathatta az opponensét. A hallgatók politikai-világnézeti attitűdjei természetesen konkrétan nem vitattattak meg, de egyetlen olyan elem sem volt, ami a PEME általános irányultságát, értékcentrikusságát

sértené. A turánizmussal kapcsolatos előadás meta-reakciójából világos volt, hogy a hallgatók legalábbis erős iróniával viseltetnek a huszadik század zavaros koráramlataival szemben. A bírálatok – ha jegyben fejezhetnénk ki azokat) ki – 3-s és 5-s között változtak volna, durva hibára senki nem mutatott rá. A legjobb előadásnak azt hiszem (bár ezt nem vitattuk meg) Czinege Józsefét értékeltük.”

<https://peme.hu/.../kettos-jubileum-huszeves-a-peme-s.../>

2023. május 15.

Láthatóság: Nyilvános

egy beszélgetésen mely az inclusion4schools európai projektbe illeszkedett 2022 őszén kaptam a vicces kérdést, hogy mit tennék, ha oktatási miniszter lennék...Persze a válasz is vicces volt, de mivel mostmár nemcsak az biztos (ami minidig is az volt) hogy nem leszek oktatási miniszter, hanem az is, hogy nem kérdezik majd tőlem, hogy mit csináljon egy oktatási miniszter miért ne osszam meg?

https://youtu.be/z_HytnvDgYQ

2023. május 21.

Elhunyt Margaret Archer

2023-05-21

Vélhetőleg Archer nekrológot csak az olvas, aki tudja hogy ki volt Archer. Meg egyébként is az internet korszakban, különösen, amikor közismert tudós - és mint két évtizeden át "intézményesen" legfontosabb szociológus (ISA <https://www.isa-sociology.org/en> elnök) ő azután igazán az volt, a halála utáni időszakban el fogják árasztani a netet a nekrológok.

Legyen inkább egy személyes történet.

A nyolcvanas évek végén egy ISA rendezvényen - mi már jártunk ugye Nyugatra, de nem minden kelet-európai járt, afféle fiatal emberként voltam jelen, s azt hittem az önmagában érdekes, hogy Kelet-Európából jövök, úgyhogy beálltam abba a "sorba", ami a mindenkori ISA elnökök körül a maga természetes módján kialakul, hiszen mindenki akar valamit tőlük. Szóval sorra kerülve, mondtam Archernak, milyen fontos ő nekünk, hogy még oktatáskutatók belső kiadványban is megjelentettünk egy fordítást tőle, s úgy idézzük, mint Marxot vagy Weber-t szokás. "Igen? És mit tehetek Önért?" - kérdezte Archer rutinosan. Zavarba jöttem, hiszen villámcsapásszerűen világossá vált, hogy valójában nekem volt fontos, (önjelölt hírvivőként) hogy elmondjam ezt - neki a dolog nem sokat jelentett, eggyel több ország, eggyel több alszférája ahol elismerik, business as usual.

Szóval ciki volt a helyzet, de a kutyaharapást (mármint, hogy egy jelentéktelen ország formálisan se otthon, se nemzetközileg nem túldekorált, s létszámban

kifejezetten kicsi oktatáskutatóközönségéről hoztam a hírt) szőrével akartam kezelni, (azaz azzal, hogy egy - e közösség legalacsonyabb presztizsű tagjának számító - huszonéves kölyök magánvéleményét is közlöm). Úgyhogy azt mondtam, hogy én személyesen is, konkrétan is köszönettel tartozom. Archer szemében érdeklődés csillant: "már miért, hogy érti ezt?" Mondtam, azért, mert egy olyan pontjáról jövök a világnak, mely már ezer éve tele volt kéttemplomos falvakkal, s melyben a társadalom megértéséhez nemcsak a nagy felekezeti iskolarendszerek versengését kellett megérteni, hanem a vallásosság és a szekularizmus versengését is, sőt az iskolarendszeren át történő mobilitás és a más mobilitási utak egymással versengését is, s hát bizony én magam személyesen ezzel foglalkozom, s ez aztán tényleg nem menne, ha nem olvasnám őt. "Na, ezt tényleg köszönöm", mondta és kezet nyújtott. "Bármikor keressen, ha gondolja." Soha többé nem találkoztunk.

Nagy Péter Tibor

<https://szociologia.hu/hirek/elhunyt-margaret-archer>

2023. június 18. ·

Láthatóság: Nyilvános

A magyar pedagógiai társaság felsőoktatáspedagógiai szakosztálya meghívására előadást tartottam, "Miért nem vezet minden út Rómába címmel melynek tárgya az volt, hogy a FIDESZ felsőoktatáspolitikája miért teljesen más, mint Európa és Amerika jobb é baloldali kormányaié.

Külön megtiszteltetés volt, hogy egy Budapest-Tirana reptér-Tirana úton felhalmazódó csúszások miatt csak nagy késéssel tudtam megjeéenni saját előadásomon, de az érdeklődő kollégák megvártak!

https://www.youtube.com/watch?v=Yo3QU3BY_bc

2023. június 18. ·

Láthatóság: Nyilvános

Az Oltalom Rádóban Herényi Károllyal az emlékezetpolitikai sorozat keretében az állam és egyház elválasztottságának ókori és középkori hagyományaitól beszélgettünk

<https://www.youtube.com/watch?v=e53-VJpwhhY>

2023. június 19. ·

Láthatóság: Nyilvános

MEGHÍVÓ

Longitudinális survey és regiszteradatok összekapcsolási lehetőségei – 2023, június 20, 16 órai kezdéssel.

oktatási panel építése céljából

című műhelyvitára

Az MSZT Fényes Elek Társadalomstatistikai szakosztálya, valamint Oktatásszociológiai szakosztálya műhelyvitát szervez a longitudinális survey adatok és adminisztratív adatok oktatási panel céljára való összekapcsolási gyakorlatairól és hazai lehetőségeiről, amelyen Veroszta Zsuzsanna tart előadást.

A vita témája: Lehetséges-e longitudinális survey kutatásból adminisztratív adatok összekapcsolásán alapuló oktatási panelt építeni? A beszélgetés során a nemzetközi gyakorlatban zajló oktatási panelkutatások (elsősorban a német NEPS) adatkapcsolási gyakorlatát áttekintve azokat a lehetőségeket mérlegeljük, ahogyan hazai keretek között egy oktatási kimeneti mérésekre épített survey-adminisztratív adatkapcsolás megvalósítható. Az adatkapcsolás alap adatbázisának egy a születéstől indított longitudinális survey kutatást – a Kohorsz'18 Magyar Születési Kohorszvizsgálatot – tekintünk, számba véve a Közoktatási Információs Rendszerében és az Országos Kompetenciamérés adatbázisában tárolt rendszeradatok egyéni szintű hozzákapcsolásának jogi, kutatásetikai, intézményi, módszertani és tartalmi vonatkozásait.

A rendezvény nyitott, amelyre minden érdeklődőt várunk.

Időpont: 2023, június 20, 16 órai kezdéssel.

Helyszín: Wesley János Lelkészképző Főiskola, 15-ös terem. (Budapest, Dankó u. 11.)

Vitavezető: Hrubos Ildikó

Felkért hozzászólók: - Nagy Péter Tibor

- Szemerszki Marianna

- Széll Krisztián

- Tir Melinda

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Veroszta_Zsuzsa_Longitudinalis_survey_adatok_es_adminisztrativ_adatok_oktatasi_panel_celjara_valo_osszekapcsolasairol_es_hazai_lehetosegeirol_20230620_FETE_WJLF.mp4

<https://youtu.be/2glf-EUfw38>

2023. június 22.

A MPT felsőoktatási szakosztály előadáshoz <https://youtu.be/SHhvb7IP68o> kapcsolódó vita összefoglalása az Oltalom hallgatói számára 1.21 szakképzés támogatottsága miért erősödik meg 2010 után? - hogy ne legyen társadalmi mobilitás 3.16. Lehet-e egyénileg valamit az alsó társadalmi csoportok felsőoktatási esélyhátrányának leküzdésére -a felsőoktatók olyanok lehetnek mint -Leonidas Thermopylai csatában - ha a hátszág közben felkészül 8.21 A nemeeti jövedelem nagyrészt az állam osztja el – direkt abból a célból, hogy ne legyen tudásintenzív gazdaság 9.31 az expanzió nem baloldali politika-e Európában és Amerikában? két ellenpélda, ami szintén tudásgazdaságot szolgálja: id Bush ill Netanjahu -jobboldali politikák, de tudáspártiak A valódi osztóvonal a klientúra- építés (Orbán rezsime) - vagy stratégia (mindenki más) 12.00 Tudás romlása vagy tömegesedés visszafogása – diverzifikáció A felsőoktatás tömegesedésének ellenérdekeltje csak a szavazatvásáló kormány

<https://youtu.be/K0FxlQjyDyw>

https://youtu.be/l1n7f-ty9_U

2023. június 22.

Láthatóság: Nyilvános

Andrássy Gyula-200

2023.06.25 vasárnap online konferencia a WJLF szervezésében

meet.google.com/mxi-mfft-suo

9.00 Nagy Péter Tibor megnyitó, avagy Andrássy és az emlékezetpolitika

9.20 Vita

9.40 Hermann Róbert: Andrássy Gyula 1848 1849-ben

10.00 Vita

10.20 Hajdu Tibor: Andrássy Gyuláról...

10.40 Vita

11.00 szünet

11.20 Petneházi Zsigmond: A kiegyezés által létrehozott speciális államkapcsolatról. A reálunió.

11.40 Vita

12.00 Szentpéteri Nagy Richard : Az Andrássy-kormány konzervatív kritikája

12.20 vita

12.40 Pétervári Kinga: Az országgyűlés költségvetési jogköre az Andrássy kormány idején

13.00 Vita

13.20 Szabó Szilárd : Andrássy Gyula és Bosznia-Hercegovina kérdése 1878-ban

13.40 Vita

14.00 Zárszó

meet.google.com/mxi-mfft-suo

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Andrassy_200_Wesley_20230625.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Hajdu_Tibor_Andrassy_Gyula_Andrassy_Katinka_20230629.mp4

<https://youtu.be/zQ2vPwCZADw> Nagy , Hermann, Szentpéteri Nagy , Pétervári, Szabó előadásai

2023. június 27. ·

Láthatóság: Nyilvános

In memoriam Csapó Benő

(1953-2023)

Csapó Benő hetvenedik születésnapjára csináltak egy köszöntő könyvet a szegediek. Ebbe írtam ezt.

Azt mondja itten Gyöngyvér, hogy egy Csapó Benő - Nagy Péter Tibor közös fénykép kellene ide, dokumentálandó kapcsolatunkat, de hát én nem gyűjtök ilyesmit, ha a későókori Alexandriában vagy Bizáncban élek, biztosan inkább a képrombolókhöz, mint a képtisztelőkhöz tartozom. Jöjjenek tehát a „dolgok helyett a szavak”, a híres mondást kifordítva, erre az oldalra.

Ami közös bennünk Benővel, hogy szeretjük a mennyiségi kijelentéseket az oktatásról és az oktatáskutatásról szóló beszédben is. Benőben sokkal több a fegyelem, bennem sokkal több a rögtönzés, a vektorok kicsit széttartanak, de más világtáj felé egyikünk sem menne. Benő még mérni is szereti őket, én meg azután kezdek számolni, hogy más már megmérte, vagy leszámálta, persze nemcsak ugyanazokat a dolgokat.

Kapcsolatunk objektivációira térve: egy tudományszociológus kiszámolta, hogy az Educatio® köréből én publikáltam „át” legtöbbet a Benő-féle Magyar Pedagógiába, Benő meg küldözgetett nekem lektorálandó tanulmányokat, (na jó, ez titkos, de már annyi éve...) amíg botrányos késéseim miatt ennek abbahagyására nem kényszerült.

https://www.magyarpedagogia.hu/document/Biro_MP1091.pdf

Egyszer alapos elvi érveléssel (mondván, hogy az Educatio® neveléstudományi profilja keveredik más tudományágakéval) a neveléstudományi folyóiratokat összehasonlító Wargo tanulmányban Benő épp az Educatio®-t hagyta ki a tudománymetriából. Volt, aki ezt sérelmezte, én meg épp felhasználtam érvelését, hogy no, itt az interdiszciplinaritásunk bizonyítéka.

<https://doi.org/10.1556/2063.27.2018.1.7>

Amikor tudományellenes narratívákról van szó, Benő a professzionalizáció, én meg inkább a tudásszociológikus önreflexió lámpásával világítanék - de a sötétséget nagyjából ugyanott látjuk.

<http://www.matud.iif.hu/2011/09/06.htm> <http://www.matud.iif.hu/2011/09/07.htm>

Egyszer hívott Szegedre. Mondtam megtisztelsz, de vegyértékeket nem viszem el a Wesleyről. Benő a neveléstudomány érdekeire hivatkozva letolt - ez a szidalom nagyobb bók nekem, mint bármilyen azóta és azelőtt kapott elismerés.

Egyszer folyóiratainkról kellett írunk, valami géczis kezdeményezés alapján, én szarkasztikus voltam, Benő meg – mint minden hasonló esetben – megértette, hogy nem elég komolynak lenni, annak is kell látszani. <https://epa.oszk.hu/00000/00011/00092/pdf/>

Szóval más a stílus, más a tartalom, mégis mindig használom, amit ír - ez a tiszta tudományos kapcsolat. Még pár évtizedig csináljuk így, kedves Benő.

Budapest, 2022.12.08 Nagy Péter Tibor

2023. június 30.

Láthatóság: Nyilvános

A Monroe elv, József Attila, Biden és Zelenszkij

Idén kétszáz éve., 1823-ban Europa felett az ég beborult. Spanyolországba, Portugáliába má t nyolc éve visszajöttek azok, akiket a francia forradalom - Napóleon szuronyai formájában végre kitakarított. Bitanniában azok jöttek, akik nem akartak sehol segíteni a zsarnokok ellen harcolóknak, csak a filhellén mozgalom erőszakoskodására , tessék lássék a görögknek, pedig ott piroslanak a kis brit szigetekcskék a nyugati görög partoktól pár száz méterre, amire ma már senki nem emlékszik, de persze a kortársaknak azt az ígérést hordozzák Nagy Britannia a szabadság flottája megjelenik majd, hogy beavatkozzon a görög török küzdelembe.

Latin Amerikában mindenütt két vonal van , azok akik a napoleoni háborúban meglátják a lehetőséget, hogy megszabaduljanak az ibériai zsarnokoktól, s némileg ebben támaszkodhattak korábban Nagy Britanniára sőt - már 1789 előtt Franciaországra is. S mivel Napóleon megveri Spanyolországot és Portugáliát végre siekrült is. Argentínok, Brazilok stb a maguk urai lesznek. Nem teremtették meg a lehetséges világok legjobbját: de szabad köztársaságok lettek.

Csak hogy 18. Lajos francia király a zsarnokoktól kapta vissza trónját nem folytathatta a spanyol-portugál király alattvalóit királyuk ellen valamennyire támogató 50 évvel korábbi Bourbon külpolitikát.

Latin Amerika magára maradt, úgy tűnt visszajönnék a spanyolok és portugálok, megint gyarmat lesz sok szabad köztársaság, akik ráléptek arra az útra amit a saját gyarmattartójával szemben ötven éve az USA felmutatott.

Ekkor lép az USA. Ami eddig azt mondja, nem avatkozik közbe, hiszen az izolacionalista gondolat erős, nem kell erős szövetségi kormány, erős szövetségi hadsereg.

Mostmár igen.

Monroe elnök megütközve az izolacionalitákkal elvet hírdet. Amerika az amerikaiaké. Nem briteké, nem franciáké, nem spanyoloké és portugáloké.

Akik kétségbevonta ezt később, ráfázott. Lehetett volna Amerika barát a 19. századi, nálunk inkább a western filmekből ismert mexikói ellenforradalom, de vesztére III Napóleonnal fogott össze, egyik oldalon amerikaiak álltak, a másik oldalon franciák. Az USA döntése világos volt. Amerika alkuképes volt a SZU-val: ne álljon vissza az amerikai-barát rendszer 1963-ban Kubában, az amerikaiaké maradjon, s sok mindent lehet mondani Castróra, de hogy ne lenne amerikai jelenség, azt nehezen. Bukjon a Falkland szigetek után a Szovjetunió felé tájékozódó argentin katonai hunta. Nem baj, ha Pinochetet buktatják – de amerikaiak legyenek. Hogy is mondja Tolkien? A Nyugat szabad népe.

xxx

Európa az európaiaké, nem eurázsiai. Hellászé és nem Perzsiáé. Nem az indiai szimbólumot, a horogkeresztet a zászlóra emelő barbár teutonoké. Nem a kínaiaké. Nem az arab olajmágnásoké. Ezt Lincoln, majd a két Roosevelt, Eisenhower, az ich bin Berliner Kennedyje, a budapesti beszédét az esőben összetépő idősebb Bush, a délszláv válságba beavatkozó Clinton így látta.

Ezen a vonalon halad Biden is.

Aki a norvég hajósok örököse, - hiszen ez ukraina zapadnyik, azaz nyugatos üzenete - aki a nyugati művészet legsajátabb műfajának a politikus vigjátéknak az embere, akit nyugodtan nevezhetünk ukrán Petőfinek is, elvállata, hogy megvédi helyettünk Európát.

Közben persze Orbán Viktor befogná sokak, sokunk száját.

Hogy is mondja József Attila?

S hol táborokba gyűlt bitangok

verseim rendjét üldözik,

fölbúlnak testvéri tankok

szertedübögni rímeit.

Én mondom: Még nem nagy az ember.

De képzeled, hát szertelen.

Kísérje két szülője szemmel:

a szellem és a szerelem!"

Bármennyire is szeretnék ezt megakadályozni a zsarnokok, vannak, akik a verset mondjuk, a verset, ami szabadságként új rendet szülhet majd a Krím félszigeten és Budapesten.

És talán testvéri tankok is lesznek.

Ezért ünneplem én a Monroe elvet.

Láthatóság: Nyilvános

In memoriam affirmative action

Nagyjából biztos, hogyha a 22. században készül majd egy oktatástörténeti kronológia az affirmative action legfelsőbb bíróság általi eltörlése ami 2023 07 06-án történt mindenképpen rajta lesz.

Egész életemben együtt éltem az affirmative action ellentmondásos történetével a megszüntetés elemzésével még egy kicsit várnék.

2004-ben fogalmaztam meg véleményemet az affirmative actionról, azt hiszem ma sem godnolok mást.

Elsősorban az Egyesült Államokban a hatvanas években kialakult megoldás az affirmative action. (Hasonló kísérlet történt Svédországban bevándorlókkal kapcsolatban) Lényege, hogy a felsőoktatási intézményre az állam erős nyomást gyakorol

— bizonyos értelemben (törvénnyel, elnöki utasítással, legfelsőbb bírósági határozattal) elrendel -, hogy a hallgatók között a kisebbségek — elsősorban természetesen afroamerikaiak, de az utóbbi időben hispánók, sőt ázsiaiak is — bizonyos arányban

bekerüljenek. Szintén támogatja e módszer a nőket.

Az USA-ban — részben a bíróságokon részben a politikai és szakmai nyilvánosságban — súlyos viták folynak az affirmative action-ról (Douglass 1999; Lynch-Green

2002; Phoenix 2002; Sikes 2003).

E viták lényegi elemei a következők.

— Mi mond inkább ellen (alkotmányos értelemben) a szabad verseny és az egyenlő esélyek elvének, ha az etnikai csoportok egyenlő részvételét biztosítja a rendszer,

azon az áron, hogy az egyének között egyenlőtlenség keletkezik — azaz egy preferált csoporthoz tartozó egyén nagyobb eséllyel jut be a felsőoktatási intézménybe, mint egy nem preferált csoporthoz tartozó, vagy az, ha az egyének egyenlő esélyét biztosítja. Mindkét tábor mögött széles érvrendszer húzódik meg.

— Kivédhető és kivédendő-e, hogy a felsőoktatási intézmények formálisan tesznek eleget a követelménynek. (Például rangos egyetemeken éppen abból a célból jön létre sporttagozat, hogy a keretszámot az egyetem anélkül tudja teljesíteni, hogy a ténylegesen fontosnak ítélt profilokban nem enged be pontszámalattiakat.) Érv, hogy ez még az affirmative action szempontjából sem baj, mert ez a felsőoktatás diverzifikációja irányába hat, s az affirmative action „erőszakos” elemeit a társadalmi valóságban egyfajta kompromisszumra változtatja, s nem a régi eliteken belül teremti — továbbra is szegregált — csoportokat, hanem új eliteket teremti stb. Mások azt

gondolják, hogy ez az affirmative action és a mögötte álló kormányzati szándékok egyszerű kijátszása.

— Van-e alkotmányos indoka annak, hogy éppen a nem és bőrszín alapján jöjjenek létre ilyen pozitív diszkriminációk? A vitákban felmerült, hogy affirmative action irányú beavatkozás lenne indokolt területi hátrányok, egy főre eső alacsony jövedelem, személyes vagy családban előforduló fogyatékoságok kompenzálására. A kiterjesztés legjelentősebb ellenérve, hogy míg a fajok és a nemek egyenlőtlensége esetén az emberek közötti jogi egyenlőség eszméje sérül, amelyet a republikánusok és demokraták egyaránt védelmezendőnek tartanak, addig a jövedelmi és

iskolázottsági különbségek esetén csak a „szociális jogokat”. Ezek alapvetőségéről az amerikai társadalomban pedig még kisebb a konszenzus, mint Európában. Pragmatikus ellenérv, hogy ha az alapvetőnek tartottakon túl más szempont is bekapcsolódik, akkor még további szempontok előtérbe kerülése is várható — ami a versenyelvű oktatási rendszert fokozatosan a privilegizált csoportok konglomerátumává változtatná.

Szintén pragmatikus ellenérv, hogy míg a faji és nemi egyenlőtlenség kompenzálásának csak létéről/nemlétéről és a kompenzálás mértékéről kell politikai döntést hozni, addig a szociális alapú pozitív diszkrimináció esetén nemcsak arról kellene döntenie, hogy legyen vagy ne legyen, illetve a diákok hány százalékára terjedjen ki, hanem arról is, milyen mértékű (illetve miben mutakozó, milyen mérőszámokkal kimutatandó) szegénység indokolja az affirmative action mechanizmusainak beindítását.

Pragmatikus ellenérv az is, hogy az egyének neme és faja állandó, a hatóságokat vagy a felvételi irodákat erről megtevesztene is bajos, addig a szociális hátrányos helyzet lehet átmeneti is, s a megtevesztés is könnyebb. A kiterjesztésnek talán legjobb esélye

— értsd legkevesebb ellenzője — a testi fogyatékkal élők irányában van.

— Kivédhető és kivédendő-e, hogy az egyes csoportok számára — azok átlagosan hátrányos helyzetére hivatkozással — létrehozott kvóták a konkrét esetekben olyanokat segítsenek, akik éppen nem hátrányos helyzetűek. (Például az afroamerikaiak

átlagosan alacsonyabb iskolai végzettségére és társadalmi státusára hivatkozó kvóta néhány egyetemen olyan helyzetet hozott létre, hogy az egyetemre járó afroamerikaiak egy részének társadalmi háttere jobb, mint az odajáró fehéreké. Azaz — a gyakorlatban — előfordulhat, hogy afroamerikai ügyvéd gyermekét beengedi a rendszer, miközben a nálánál esetleg magasabb pontszámot elért fehér szakmunkását vagy kiskereskedőét nem.) Az ilyen — senki szerint nem kívánatos — hatások kivédése ellen azonban komoly érv szól: a kivédés ugyanis csak két módon lenne lehetséges, ha

a törvény több körülmény együttállását írná elő (például afroamerikai is, szegény is) ez viszont további kedvezményezett csoportok előtt nyitná meg az utat, vagy pedig a konkrét személy ismeretében — azaz helyi, intézményszintű mérlegelések alapján.

A helyi mérlegelés azonban ellentmondana az affirmative actiont leginkább szorgalmazó csoportok e kérdésekben minimum államszintű, de inkább szövetségi érdekeinek. (Az affirmative actiont — ahogy általában az afroamerikaiak jogait általában is

— jobban lehet védeni abban a szövetségi erőterben, ahol a keleti parti nagyvárosok liberális szavazói vagy éppen sajtója fontos szerepet játszanak, mint állami szinten.

De még állami szinten, az ezzel kapcsolatos nyilvánosság védelmében is jobban lehet védeni, mint a helyi fehér elitekkel összefonódott „vidéki” intézmények szintjén.)

— Van-e az intézménynek joga arra, hogy a már bekerült hallgatókkal szemben táplált követelmények egyenlőségét is megváltoztassa? Ha ugyanis nincs, akkor a végzős hallgatók sorában szükségképpen kevesebb lesz a preferált csoporthoz tartozó hallgató, mint kezdéskor, hiszen egy gyengébben motivált, gyengébb eredménnyel bekerült hallgató nagyobb valószínűséggel morzsolódik le. Ha viszont van, az az oktatók autonómiáját nagymértékben érintené. Az oktatói szabadság a „herresment” és

„political correctness” perekkel (melyek — persze statisztikailag kimutathatatlan módon, de sokak által érzékenyen — jelentős részben arra szolgálnak, hogy a gyengébben

teljesítő nőnemű vagy afroamerikai etnikumú diákok képviselői szakmán kívüli érvekkel bírják döntésük megváltoztatására az oktatókat) kapcsolatban egyébként is

igen nagymértékben szorult vissza — az értékelési és szelekciós szabadság korlátozása

rendkívüli ellenállást vált ki. Ugyanakkor a gyanú, hogy egyazon intézmény által

kiadott diploma mögött különböző értékű tudás lehet, a diplomásokat munkáltatók érdekeit is rendkívül sértené.

Melyik módja alkalmazandó? Az affirmative action hívei között is vita folyik: ugyanis az „action” tényleges működtetésének két logikája alakult ki: az egyik szerint a

preferált csoportok számára áll rendelkezésre, s függetlenül a mezőny egészétől ezt

a keretet mindenképpen feltöltik a preferált csoport tagjaival. (Ennek a esete, hogy

minimálkövetelményt azért megállapítanak, s csak az ezt teljesítők közül töltik fel a

keretet, s ha nincs elég jelentkező, feltöltetlen marad.) A másik logika szerint a preferált csoporthoz tartozás valamilyen „pontot ér”, ebben az esetben a preferált személyek egymással és a többiekkel is együtt versenyeznek, csak eredményeiket utólag

megemelik egy előre kiszámított pontszámmal. (Utóbbi megoldás hívei hangsúlyozzák, hogy az affirmative action eredetileg csak azonos pontszámúak között nyitott

utat a kedvezményezetteknek.) Az első megoldás elleni érv, hogy szélsőségesen alkalmatlan egyéneket is beenged a rendszerbe, a második ellen viszont az, hogy nyilvánosan megfogalmazandóvá teszi „mennyit ér” az afroamerikai mivolt, mennyit a

„női mivolt” stb.

A másféle hallgatósághoz másféle tárgyak (pl. afroamerikai ismeretek stb.) hozzárendelése is „indokoltnak” mutatkozik-e? (Ténylegesen előretört az ilyen kurzusok aránya.)

Ha a hagyományos — tudományalapú — tárgyakból és az egyes csoportok kulturális diverzitásával legitimált tárgyakból egyaránt szerezhetők kreditek, akkor az egyetemi-főiskolai szféra egész belső értékrendje, mérőeszközei veszélybe kerülnek. Ha viszont ilyen tárgyak nincsenek, akkor a multikulturalizmus azzal érvelhet, hogy az affirmative actionnai bekerült hallgatói csoportokra egy „fehér, angolszász, protestáns” tudomány és műveltségismény standardjait kényszeríti rá az egyetem. Azaz a

kreditek tematikus és paradigmatis pluralitása a main-streamen belüli érték-pluralitást tükrözi, míg a kisebbségi csoportok kultúráját nem (Rassool2002; Vulliarny

2001; Bird 2000; Reid 2000; Ahlquist 2000; Bock 2000; Santos 1999)

Társadalmi hátrány csoportos kompenzálása új intézményekkel

Kifejezetten a hátrányos helyzetű csoportok számára is állítottak fel intézményeket.

Ezek egyik jellegzetes példája a georgiai Spellmann College, ahová kizárólag afroamerikai nőket vesznek fel.

Angliában kisebbségek számára szerveznek ún. Access Foundation kurzusokat, melyeket elvégzők azután a normál felsőoktatásban garantált helyet kaphatnak.

Hasonló kurzusok működnek a vendégmunkás szülők lényegében nyelvi kisebbségként megjelenő gyermekei számára Németországban, Hollandiában stb. (Imre

1995; Wight-Weeks 2003; Kehm-Teichler 1992; Frijhoff 1992; THöre 1992; Hüjfer

2003; Forray 1995).

A területi hátrány csoportos kompenzálása elsősorban olyan intézményekkel lehetséges, melyet a hátrányos helyzetű területek diákjai vesznek igénybe. Több európai

állam — jelentős állami források felhasználásával - felsőoktatási hiányos területeken

felsőoktatási intézményeket létesített (így nyílt meg például a világ talán legészakibb

egyeteme a norvégiai Tromsøben). Ezeknek az egyetemeknek/főiskoláknak kifejezetten az a céljuk, hogy „felszívják” az adott terület középiskolázottak. (Más kérdés, hogy az intézményi érdekek a jóléti társadalom viszonyai között olyan abszurdumokhoz is elvezettek, hogy ösztöndíjakkal, vagy más módon távoli egyetemekre

kezdenek járni a jól ellátott, de túljelentkezések miatt helyi egyetemekre be nem került területek diákjai...) (Kozma 2002.)

A társadalmi és politikai kontextus a hatvanas években még egyszerűnek tűnt,

Amerikában és Európában egyaránt.

Akkor az afroamerikai populáció rendkívül alacsony iskolázottsága, illetve a társadalom erőteljesen „male” jellege a demokrata erőket egyértelműen a csoportos

hátránykompenzáció hívévé tette, s a „nagy társadalom” nyílt ellenzése a republikánusoknak sem volt hálás téma. A hetvenes évek végétől azonban többféle ellenerő jelent meg.

A többségi érdekvédők és a republikánusok mindig is elleneztek azt, de a hetvenes

évek végétől érvelésük középpontjába került az affirmative actionnek a fehér többséget sértő mivolta. Valószínűleg azért állíthatták ezt a középpontba, mert a felsőoktatás tömegesedésének körülményei között a gyermekeiket felsőoktatásba nem küldő

alsóbb, de fehér társadalmi csoportok számára bőrszínükből eredő „hátrányuk” inkább tematizálódott mint korábban, s az affirmative action kérdése akár szavazatok

elhódítására is alkalmassá vált.

Az iskolázottabb afroamerikaiakat képviselő szervezetek és politikusok az afroamerikai hallgatókkal ill. később az életben az értelmiségiekkel szemben megfogalmazódó többségi gyanúra és ellenérzésre hivatkozva kezdték ellenezni az affirmative actiont. (Megtehették, hiszen a felsőoktatás közben tovább

bővült, s e csoportok

gyerekeinek már mindenképpen jutott hely a felsőoktatásban.)

Az ötvenes évek óta az amerikai közvéleményen időről időre úrrá lesz a felsőoktatási és technológiai lemaradástól való félelem, amit a legutóbbi hónapokban (MÁRMINT 2003-BAN) két tényező

erősített fel: a két legjelentősebb európai oktatási nagyhatalom Amerika-ellenessége, illetve (szputnyiksokkal kapcsolatos de ja vu-ként) a kínai űrutazás. Mindez megerősítette, népszerűbbé tette azt az évelést, hogy „nemzeti érdek” hogy a felsőoktatásba

kerülésben a teljesítmény és ne a szociális szempont számítson (Rich 2003).

Több — egyébként erős demokrata beágyazottsággal rendelkező — értelmiségi csoport — pl. az amerikai zsidó szervezetek — ugyanakkor az európai (sőt hasonlóképpen

antiszemita érvelésű egykori amerikai) numerus clausus intézkedések utódját látják

az affirmative actionben, ezért hevesen bírálják azt (Leicht 1999).

Az alkotmányos egyenlőséggel kapcsolatos érvelésekre mindig is rendkívül fogékony amerikai közvéleményben ugyanakkor még demokrata körökben sem magától

értetődő, hogy a jogi egyenlőség elvét, az állampolgár egyenlő jogainak „első generációs emberjogi” alkotmányos elvét felülírja a jellegzetesen második-harmadik generációs szociális egyenlőségi szempont.

Az ezzel kapcsolatos megosztottságnak tudható be, hogy B. Clinton kampányában még az affirmative action eltörlését ígérte, hogy elnökként már védelmére kelljen,

s a másik oldalon ennek tudható be a Bush kormányzat ellentmondásos viselkedése

is e kérdésben. (Magyar Hírlap, 1995. június 22., 2003. június 26.)

Európában az olajválság előtti gazdasági növekedés körülményei között a fejlettebb területeken élők számára is elfogadható volt a területi hátrányok kompenzálása ezen a módon, nemzetgazdaságokon belül. Az Európai Unió viszonyai között a

területi hátrányok kompenzálása ismét legitimmé vált, s részben kikerült a nemzeti

viták (s nemzeti költségvetések) politikai arénájából (Kozma 2002).

Magyarország, 2004

Bőséges tapasztalatok állnak rendelkezésre tehát arról, hogy hogyan lehet a hátrányos helyzetűek számára nyitottabbá tenni a felsőoktatást.

A magyar rendszer — jelenlegi állapotában — elsősorban a felsőoktatás tömegesítése és diverzifikációja irányában „erős” — objektíve ez is hat a hátrányos helyzetűekre.

Ugyanakkor látni kell, hogy a tömegesedés és sokféleség elsősorban a jobb társadalmi helyzetben lévők gyengébb teljesítményű gyermekeit szívja fel — ilyen értelemben

tehát a tömegesítés a társadalmi mobilitás „legköltségesebb” módja. A tömegesedés

egyébként is a diplomák inflációjához vezet. Közismert, hogy Európában száz éve

az egyetemre járók alkották a korcsoport 5 százalékát, ma pedig az elitegyetemre

járók alkotnak pontosan ugyanannyit — ennek az 5 százaléknak a körében azonban

csak nagyon lassan változik az alsó csoportokhoz tartozók aránya.

Igen kicsi esélyét látom annak, hogy a magyar rendszerben a közeljövőben elfogadottá váljék az egyébként Európa-szerte követett gyakorlat: az érettségizetlenek

felsőoktatásba kerülése. Semmi akadályja nincs azonban, hogy az érettségi-szerzés módjai tovább differenciálódjanak, hogy tanulmányi és szociális ösztöndíjak segítsék az érettségi szerzést, hogy a felsőfok felé általában nem vezető intézményekben (szakközépiskolákban, gyengébb gimnáziumokban) is támogattassék a továbbtanulás, hogy érettségizetlen felnőttek empirikusan is érzékelhető módon, növekvő számban szerezzenek érettségit. (A hatvanas években született nemzedéknek óriási hányada nem szerzett érettségit, az ő felnőttkori beiskolázásuk, érettségizésük és, megfelelő szelekció után, levelező vagy esti tagozaton történő felsőfokú diplomához juttatásuk jelentős intragenerációs mobilitást jelentene, s az adott csoportok jövedelmét épp életük nyugdíjba menés előtti évtizedében jelentősen megemelné.)

A csoportszintű kompenzálás azon eszközei, melyek segítik a hátrányos helyzetűeket a követelmények elérésében és teljesítésében — alacsonyabb követelmények állítása nélkül, affirmative action nélkül — még messze nincsenek kimerítve, sem a szociális támogatások, sem a pszichológiai-tanulmányi tanácsadás rendszere nincs oly mértékben kiépítve, hogy kimondható lenne, hogy csak az affirmative action kockázatos eszközével lehetséges a hátrányos helyzetben lévők segítése.

Az új intézményeket szervező kompenzálás nyilván nem lehetetlen, bár „kifejezetten a kisebbségeket befogadó intézmény” image-ánál a felnőtteket befogadó, life-long education intézmény ajánlata sokkal jobbnak tűnik. A területi hátrányok kompenzálása viszonylag egyszerű új regionális gyűjtőkörű intézmények alapításával, meglévő kisintézmények bővítésével — akár EU források felhasználásával is. A legjelentősebb magyar kisebbség, a romák szempontjából a felsőoktatásban nincs szükség affirmative actionre, mert a romák igazi esélyhátránya a középiskolába kerüléskor jelentkezik (Forray 2003). A középiskolát elvégzett romák már esélyhátrány nélkül mennek a felsőoktatásba. (Ez természetesen csak akkor igaz, ha a középiskolát és a felsőoktatást is egységes tömbnek tekintjük, hiszen nyilvánvalóan vannak olyan egyetemi szakok, ahol egyetlen roma sincs, értelemszerűen tehát a romák ott „mérhetetlenül” alulreprezentáltak a középiskolában végzett romákhoz képest.)

2023. július 13. ·

Láthatóság: Nyilvános

A szabadság, a felszabadítás és felszabadulás

Lehet örülni annak, hogy szabadok vagyunk. Hogy a mi kiváltságunk ez, másokkal szemben. Ha holnap a francia trikolort felvonják, minden francia és lélekben francia ember kihúzza magát.

A Marseilles az én dalom is. Sokan furcsállták, hogy 2002-ben a mobiltelefonomon, ami szinte semmilyen funkciót nem állítottam be, nálam egy nemzedékkel fiatalabb (tehát a mobilofoniához is nálam jobban értő) lány segítségével megtaláltam annak lehetőségét, hogy szabadon beállíthassak egy csengőhangot. S a Marseilles-t állítottam be, csengőhangnak.

S mi tagadás gyakran szólalt meg, ahogyan a vonaton egy Vidéki Egyetemi Város felé tartottam. Értettem én persze, hogy miért zavart ez egyeseket. Mert el akarták azt játszani, hogy nem szimbólumok között élünk, hogy nem kell az emberek orrát állandóan beleverni abba, hogy hova tartozunk, hogy jobb a békesség.

Én meg azt mondtam: valaminek a "nem mondása" csak egy lehelletnyivel jobb, mint a "szóval hazudás". Sőt a "nem mondás" - valójában tettel hazudás, mármint azt mondani, hogy a tett kevésbé fontos, mint a szó, kicsit azért furcsa lenne.

Szóval az az életszakaszom arról szólt, hogy én aki korábban ki nem tettem a lábam Budapestről, felültem a vonatra. És lementem, igenis LE mentem Pécsre, Debrecenbe, Szegedre. Mert az észak és a nyugat van fenn - a dél és a kelet pedig lenn. A világváros van fenn, a legnagyobb kulturájú vidék is lenn. A nap van fenn, és a sárgolyóknak itt lenn, de még a Hold is fenn van, ha nincs is saját fénye, mert nekünk világít, akik anélkül sötétben volnánk, sőt a magasan lévő ostor nyeles lámpa is több fényt ad, mint a melegfényű lámpás a kezében.

Sokan azt mondják, hogy az becsüli meg a Délt és Keletet, a Falut, a Félhomályt aki úgy véli, hogy a dél és kelet a falu és a félhomály kulturája egyenértékű az Északkal és a Nyugattal, a Várossal és a Fénnyel kulturájával. Lehet, hogy taktikusabb ezt mondani, de én nem azért olvastam meg töprengtem egy fél évszázadon át az igazságról, vagy legalábbis az igazsághoz vezető út megtalálásának kísérletéről, hogy mosd kezdjek el hazudni. Nem azért, hogy a Dél-keletnek, a Vidéki Városnak, a Falunak és a Félhomálynak (azaz ezek történetileg kialakult elitjének) tegyek gesztusokat.

Hanem, hogy mindenkinek hirdessem, hogy mindaz amit Észak-Nyugat jelent, amit Budapest jelent, amit a Város jelent, amit a Fény jelent - nyilvánvalóan jobb annál, mint ahol és amiben ők élnek. Nem "Dél Kelet" szimbolikus egyenlősége ami az én egyenlőségfogalmamból következik, hanem a dél keleti embereké, nem a Falué, hanem a falusi embereké. Hogy joguk van többre vágyani, ha nagyon kevesen vágnak többre és jóra, eljöhettek onnét, nyitva az ajtót, ezt korábban is később is igazoltam, történetesen szintén lányoknak, akikre ma nagyon büszke vagyok.

Hogy ha kicsit többen vannak, akik akarnak valamit, akkor oda is megyek, hogy segítsek kitalálni, ki hogyan találhatja meg a saját szabadságát, azzal, hogy eljön, vagy azzal, hogy elsöpri a helyi kiskirályokat. Merthogy persze - a messze jövőben - én is ezt szeretném, hogyha senkinek nem kellene eljönni onnét ahol van, s nem kellene oda importálni budapestieket sem, hanem szabad emberek helyben élhetnének olyan életet, ami egyelőre csak eljövessel és meghívással teremthetnek.

Csak hogy ha nem csalódom, a tudás fájából már sikerült enni, de az örök életéből még nem. Amíg nem sikerül azt valamiképp megoldani, hogy a konkrét Jancsik és Juliskák 1000 évig éljenek, amikor a DélKeleten is, meg a Faluban is jó lesz majd, addig én ezeknek az útkereső Jancsiknak és Juliskáknak tartozom szolidaritással, nem pedig az őket az erdőtől óvó és felettük basáskodó szüleiknek.

A Marseilles arról szólt, hogy az egyetem (pontosabban: akkor már és akkor még a PhD képzés) arról is szólhat, hogy szabad emberek, szabad beszélgetéssel vizsgálják a jövőt, bármit mondanak erről a helyi urak, az első éjszaka jogának, meg a főkegyúri jognak a kedvelői. Ez a történet látszott megismétlődni egy évtizeddel később, amikor a Nemtelen Együgyűek Rablóbandája (NER) által átalakított Mindenkit Akadályozó Barmok (MAB) ellen kellett felvenni a harcot.

A Marseilles arról szól, hogy a szabadság nem a béke, nem az állapot. Mert ha nem menetelsz, ha nem állsz készen a harcra, akkor sem béke lesz, vagy nyugalom, hanem a kényúr éppen a Te véredben áztatja rút zászlaját, s Téged - ha jól sejtem - a legkevésbé sem vigasztal, hogy a sajátjainak a vére is benne van ebben.

Több nagyon különböző elemzésben olvastam, hogy Lipcse után Napóleon tudta, hogy "vége" - ezért ment el tulajdonképpen önként Elbára. De azután azért szállt parta Marseille-ben. Mert meg akarta élni a visszatérés pátoszát. Hogy a velejéig rohadt lajosi konszolidáció buborékja szétrobban. Hogy a hadirokkantak kijönnek a házakból, hogy üdvözljék őt. Hogy a Marseille-től Waterlooig tartó utvonalon mentén széles sávban kiürülnek a falvak, s a legnagyobb tavaszi munkák idején a francia parasztok otthagyják földjeiket, hogy hozzá álljanak. Hogy Európa összes trónján megreszkessenek, akiknek meg kell reszketniük. Hogy néhányan még Spanyolországban és Dániában is lóra üljenek, hogy utána siessenek.

Eisenhower Keresztes háború Európában címmel írt könyvet - mert az ő háborúja nem arról szólt, hogy németek, a franciák, vagy az olaszok kapnak e nagyobb koncot a háború utáni osztozkodáson, hanem arról, hogy "Európa" jelent valamit, amit furcsa mód az adott pillanatban az ateista SZU- val szövetségben lehet megvédeni, pontosabban, miután a harmincas években az európai pacifisták kiügyeskedték magukat a kontinensről, visszafoglalni.

Az amerikai fiúk a felszabadítás eufóriáját nemcsak Vichy Franciaországban élték meg, hanem a második legfontosabb európai ellenfélnek számító Itáliában is. Az ausztrálok és újjélandiak történetesen - vagy nem történetesen - Thermopylainál írták be magukat 1941-ben a brit hadtörténetbe, azzal hogy feltartották a németeket, amíg a brit haderő evakuálhatott, hogy Krétáról, majd Afrikából tovább harcoljon majd. Patton tábornok nyilván azért jött el Prágáig, hogy megélje a nyugat csehországi emberek lelkesedését.

Mert jó dolog ugyan szabadságban élni, de felszabadítani, azért egy kicsit jobb.

1991-ben Amerikában egyetlen olyan idős emberrel sem találkoztam, aki feltétel nélkül lelkesedett volna az Amerikai Egyesült Államok rendszeréért és társadalmáért. De egyetlen olyannal sem találkoztam, aki ne lett volna arra büszke - halála előtt egy két évvel - hogy visszahozta az európaiaknak, az ázsiaiaknak a szabadságot.

Ezt ajánlom mindazok figyelmébe, akik aggódnak, hogy az ukrán háború túl sokba kerül.

2023. július 16. ·

Láthatóság: Nyilvános

A szerelem világtörténete, avagy miért megyek ki a Pride-ra?

Első tézis:

A szerelem történetileg nem más, mint az a habitus, érzés, indulat stb ami tudatunk számára megalapozza, megideologizálja azt a fajfenntartási gyakorlatot, hogy minden emberszabású majom csoportban, minden előemberi csoportban, minden emberi csoportban azok az egyedek sikeresek, azok adták, adják tovább jó eséllyel a génjeiket, amelyek az adott populáció kínálatában rendelkezésre álló, számára elérhető legjobb másik nemű szereplőt ki tudták választani, a kölcsönösség konstatálása után, nagyobb eséllyel, kölyköt, gyereket tudtak nemzeni. Mármint, akik ebben a kiválasztási gyakorlatban ennek érzelmi, tudati megideologizálásában sikeresek voltak, viszonylag fiatalon kölyköt, gyereket csináltak, majd ezt újra és újra megismételték, annak több kölyke, gyereke lett. Aki együtt maradt a kiválasztott párjával, vagy az elhalt párja helyett hamarosan másik párt szerzett be, az biztosabban el tudta látni saját kölykét, mint aki túl sokat buslakodott elvesztett párja iránt, úgyhogy az ő kölykei nagyobb eséllyel maradtak életben. Elkezdtek azok sokan lenni, többségben lenni, akik így jártak el. Mármint az egyes majomcsoportok, előember csoportok vezetői megfigyeléseket tettek: pl, hogy a csoporton belül vannak olyanok, akik ezt az érzést másra használják, másképp érzik mint „amire való” azaz a csoport sikeres fenntartására. Például: „szerelemre lobbannak” azonos nemű egyedekkel szemben, elpocsékolják a spermáikat és petéiket, nem vesznek részt a csoport fenntartásában. Például: testvéreik, unokatestvéreik, gyerekek, anyjuk, apjuk iránt érezték ezt a szerelmet, abból meg ugye nagyobb eséllyel lett olyan kölyök, olyan gyerek, aki csak terhet jelentett a közösségnek. Például más fajúak, (egy ideig ugye együtt, egyidejűleg éltek a cro-magnoniak és a neandervölgyiek) iránt lobbannak szerelemre, ezek utódjaival is baj lehet, vagy akár nem is születnek utódok, el van pazarolva sperma, az érett petesejt. Például szomszéd törzsből való iránt lobbannak szerelemre, s hát ugye, minden törzsnek kicsit más a kultúrája, a gyerek majd kettős kultúrát kap, nem fogja rendesen gyűlölni a szomszéd törzset, kisebb lesz a harci kedve, ha túl sok ilyen van a törzsben - egyenes út ez a kihaláshoz. Stb stb. Megeteremtődtek mindazok a tilalmak amelyek azok életét szabályozzák, akik ma is a fajfenntartás eszközeként tekintik a szerelmet.

A szerelem fajfenntartás eszközeként való leírása tökéletesen megfelel mindazoknak, akik az embert, az egyént, annak érzelmeit eszköznek tekintik a - zömében általuk kitalált - nagy célok szolgálatában. Jól ki lett jelölve az ellenség is, azok köréből akik "másra használták" a szerelmet.

Második tézis

Persze ezek az „embeszabású majom érzést, emberi érzést „másra használók” is elkezdtek megfogalmazni a habitusukat . Azt gondolhatták például, hogy a szerelem, mégse csak a fajfenntartásra való, hanem a létfenntartásra is: pl. olyan pár kiválasztására, akivel az ember együtt elindul egy „kulacs vízzel” (gondolom néhány nedvdus levéllel) a sivatagban, aki nem dőfi le hátulról az első lehetséges alkalommal miután lecsapolta a spermáit, akitől nem kell tartania, hogy szerelmeskedés közben és után – amikor a legerősebb egyén is köztudottan védekezéséptelen – megfojtja, hogy a kunyhó sarkában felhalmozott cupáktartalékból több jusson neki, aki mérhetetlen nemi gerjedelmében, a szomszédos hímmel való rivalizálástól hajtva nem cseréli le az első kíváncsi nőtényre, sőt némelyik nem is gyűjt sok másik nőtényt, akivel azután majd meg kell osztani a hím védelmén.

Ennek a több millió éves történetnek a vége felé, ezek a „másra használók” már olyan sokan lettek, hogy vagy ötezer éve a világ akkori legfejlettebb pontjain meg is fogalmazták mire való e

z, egyrészt pl. Indiában <http://terebess.hu/keletkultinfo/kamaszutra-baktay.html> Mezopotámiában, <https://moly.hu/.../komoroczy-geza-szerk-fenylo-olednek...> , harmadrészt Egyiptomban, <https://moly.hu/.../francois-trassard-dominique-anterion...> 22.o.. Ezt követően az események gyorsan követik egymást alig háromezer éve Salamon maga reflektálja, hogy egy parasztlány az ő királyi szerelme, meg egyáltalán mindenféle társadalmi norma helyett saját szerelmét választja. <https://www.britannica.com/biogr.../Christian-David-Ginsburg> ,

<https://mek.oszk.hu/04000/04093/html/0234.html> , s pár száz évvel később Saffo lesbosz szigetén már megszervezi a szerelem iskoláját. <https://www.treccani.it/enciclopedia/saffo>

A fajfenntartásra irányuló szerelem „párhuzamos terveként” megjelent tehát a létfenntartára, azaz az emberhez méltó. azaz szabad lét fenntartására irányuló szerelem alternatívája is - sőt önálló erővé szerveződött.

E szerint az alternatíva szerint

az emberek örömeiket lelve szerelmeskedhetnek

- bármely neművel, ahogyan mindketten akarják
- bármely életkorúval, ahogyan mindketten akarják
- bármely osztályhelyzetűvel ahogyan mindketten akarják
- bármely fajúval, ahogyan mindketten akarják
- bármely nemzetiségűvel, ahogyan mindketten akarják
- bármely felekezetűvel, ahogyan mindketten akarják
- bármely családi állapotúval, ahogyan mindketten akarják

az emberek örömeiket lelve magukban

- szabadon választhatnak bármely testi pozíciót
- választhatják az önszerelmet, azaz azt hogy amíg (akár halálukig) nem érdemesítenek senkit arra, hogy társuk legyen egyedül éljenek
- választhatják az alkalmi kapcsolatokat, állandó kapcsolatokat, vagy a sorozatos monogámiát
- választhatják, hogy átmenetileg vagy véglegesen kivonják magukat a házasság által kikényszerített szexualitásból s egy házasságon belül különéljenek és elváljanak
- választhatják, hogy párhuzamos kapcsolatokat tartsanak fenn, ha nekik az az örömeik
- választhatják, hogy minden szerelmüknek gyümölcse legyen, teljesen a természetre vagy az általuk hitt transzcendens akarataira bízva hány születik meg, s hogy ezek milyen módom, milyen családi erőforrásokat mozgósítva növekszenek fel
- választhatják, hogy szabályozzák a gyerekszámukat s hogy ezek a gyerekek milyen módom, milyen családi erőforrásokat mozgósítva, milyen családi munkamegosztásban, sőt, milyen család 2.0 felfogásban, azaz mozaikcsalád jelleggel nőnek fel
- sőt azt is, hogy nevelőszülőként , örökbefogadóként, barátaik bélbiszittereként, nygnéniként, nagybácsként vesznek részt az újabb nemzedékek nevelésében stb
- meg azt is, hogy megelőzzék azt, hogy nem kívánt gyerekeket ne szüljék meg

Ha valaki azt hinné, hogy a két vonal több ezer éves küzdelme végetért volna napjainkra az nagyon téved – Veres Péter kézenfogva a szocialista erkölcs nagyszerű bajnokaival meghírdette a Fridzsiderszocializmus vitát 1963-ban.

"Veres Péter, amikor a „frizsiderszocializmus” jelszavát megalkotta, a fogyasztói szocializmus ideáljában elsősorban a társadalmat demobilizáló, semlegesítő, nemzeti vonatkozásban is

közömbösítő jelenségek ellen lépett fel. Ez a népies bíráló tetőpontját a társadalmi dekadencia olyan jelenségeinek kritikájában érte el, mint az öngyilkosság, a válás, az alkoholizmus anomáliáiban magas volt, s velük szemben a születések csökkenő száma. Mindez számukra elsősorban nemzeti probléma volt, napjaink nemzeti sorskérdései, írásaikban áthallásosan sejtették azt a véleményt, hogy ezek a jelenségek a közömbössé váló, a neutralizálódott nemzet dekadenciájának megnyilvánulásai. A legfontosabb ilyen dekadenciátünetnek a népszaporodás csökkenését tartották. Illyés Gyula és még inkább Fekete Gyula kampányt indítottak a kérdés iránti figyelem felkeltésére. Ez a probléma közvetlenül — a dekadencia mélyebb okaira való utalások és áthallások nélkül is - nemzeti sorskérdés. Eredményeként jelentős körben terjedt el a nemzet fizikai létében való fenyegetettségének pszichózisa. Ebben a hangulatban közvetlenebbül összekapcsolódott a nemzeti problémával a fogyasztói szocializmus bírálata is, mivel a fogyasztói magatartás szerepelt annak a közömbösségnek és önzésnek motívumaként, amely miatt a házaspárok nem vállaltak gyereket. Az a társadalmi resziment, amellyel a „kicsi vagy kocsi” alternatívája vagy az „önző antianya” bűnbakfigurája megfogalmazódott, ebben az összefüggésben nemzeti reszimentként jelent meg, irritáltsággá azokkal szemben, akiknek nem a nemzet fennmaradása a legfontosabb, hanem egyéni jólétük.” – írja Szabó Miklós

Szabó Miklós: Magyar nemzettudat problémák a huszadik század második felében
Medvetanc_1984_4-1985_1 60. oldal

Érthető, hogy Fekete Gyula a szexuális forradalom idején, illetve annak ellenében meghirdette a kicsi vagy kocsi vitát, talán azért is mert nem kevesen szerettünk kocsiban csókolozni vagy szerelmeskedni, vagy metrokocsiban kézenfogva, egymást átölelve stb, ülni - persze, hogy sajnálta tőlünk ezt, egyformán utálva mindent ami városi, nyugati, kifinomult, örömeit stb.

A nyugatias Magyarországtól rettegők a kibontakozó pluralizmus viszonyai között immár intézményes demográfiai programot hirdettek.

„A magyar társadalom a nyolcvanas évek végére eljutott az önálló társadalomszervezés kiáltó hiányának a felismeréséig. A különféle társadalmi mozgalmaknak, szervezeteknek és egyesületeknek ezt a hiányt most pótolniuk kell” — fogalmaz a Magyar Demokrata Fórum alapítólevele. Az MDF — melynek megalakulásáról e hónap elején számoltak a tömegtájékoztatási eszközök — Szegeden is szervezetet hozott létre. Ennek tényét bizonyítja az a meghívó, amely október elsejére invitál a JATE bölcsészkarának auditorium maximumába. A téma: hazánk demográfiai helyzete. Ebből is kitűnik: a mozgalom olyan kérdésekkel kíván foglalkozni, melyekkel — megítélésük szerint — a kormányzat nem megfelelő docsen bánt. Mivel az Alföld, és jelesül Csongrád megye az önpusztítás rangsorában az elsők között van, s ennek nyomán Szegeden komoly tudományos központ alakult ki, természetes dolog, hogy a sorskérdések közül itt ezt tárgyalják elsőként. A névre szóló meghívóval rendelkezők Fekete Gyula író és Kovács Zoltán demográfia-történész előadása után Ozsváth Károly, Farkasinszky Teréz, Kelemen András és a vajdasági Hódi Sándor pszichiáterek korreferátumát hallgathatják meg. A meghívót az országos elnökség tagjai mellett a szegedi szervezet képviselői írták alá: Mucsi Mihály kisvállalkozó, Fejér Dénes kiadói főszerkesztő, Raffay Ernő egyetemi adjunktus és Pordány László főiskolai docens — írja 1988 szeptember 22-én a Délmagyarország,

A fiatalabbak kedvéért nem árt tájékoztatni, hogy a tulajdonnevek, pártnévek akkoriban egészen mást jelentettek. Nemcsak a FIDESZ számított liberális pártnak. de akkoriban az MDF egy olyan szervezet volt, ahol pl. Antall József még semmilyen befolyással nem rendelkezett, hiszen Antall József a kisgazdapárt újjászülésén fáradozott (Lásd pl. História 1988 6. szám, 17. oldal, Antall, Göncz és Vörös Vince közös cikke). III: „az újjászülető magyar demokrácia történetében Antall József fogalmazta meg a nyilvánosság előtt először egy erős nemzeti centripárt szükségességét. Történt ez 1989 márciusában, az MDF Országos Gyűlésén” ahol „Az MDF egyes vezetőinek sikerült érvényesíteniük

akarataikat: első országos gyűlésén az MDF nem alakult párttá.” –írja Krasznai Zoltán a Kapuban (Kapu 1989 október 10).

No mindegy, ennek az MDF-nek a demográfiai programja jelent meg a Magyar Nemzet 1988 október 27-i számában (hiszen a Magyar Nemzet akkoriban részben a reformorientált, nyugatbarát erőknél, részben a pozsgayánusoknak, az úgynevezett nemzeti pártellenzéknek is utat adott.) Erre reagáltunk ketten – társszerzőm Radnóti Aliz a kor ELTE BTK-s hallgatói közéletének ismert személyisége volt . „A gyermekek száma a családok belügye” című cikkünk, óriási vitát robbantott ki, . Olyan nézeteket fogalmaztunk meg, hogy „a támogatásokat szociálpolitikai és nem ideológiai vagy demográfiai megfontolások alapján kell elosztani, — a családmodellek egymás mellett élése minden szabad és demokratikus társadalom alapvető ismérve. Semmilyen központi propaganda ne preferálja a hagyományos családmoddelt — de az ellenkezőjére se ösztönözzön, — az abortuszkérdésben a lehető legnagyobb liberalizmust kell biztosítani (a bizottságok teljes eltörlése), — az erőforrásokat a meglevő népesség egészségi állapotának megőrzésére, illetve szellemi kiművelésére kell fordítani.” Vitapartnereink a már említett Kovács Zoltán a gyerekszám családi belügyességét vonta kétségbe, Ferencz Csaba szerzőpárosunk „hideg fennsőbbségét” sérelmezte, Csetőné Szabó Zsuzsa pedig nyilván sokak őszinte érzelmeit fejezte, hogy elég volt már az „új utakat keresőkből”, mármint belőlünk: aki nem lép egyszerre az miért is kapna rétest estére, készült már a szép új magyar világ.

Fekete Gyula akkor egy pillanatra nem tartotta ujjait a nemzet ütőerén, csak akkor kapcsolódott be a vitába, amikor az e kérdésben a jobboldaltól elhajló álláspontot képviselő Bollobás Enikő (amerikanista, az MDF kormány későbbi USA nagykövete) kitűnőnek merte nevezni cikkünket. Írása Csoóri Sándor lapjának a Hitelnek 1989 június 21. számának 53. oldalán jelent meg. Fekete a 24. szám 61. oldalán reagált, különös felháborodással idézve „Senkinek nem áll jogában az új utakat keresőket az új modellek kialakításában megakadályozni.” - álláspontunkat. Csoóri Sándor főszerkesztő az akkori jobboldal főideológusa Fekete cikkét a kiemelt "Csillagfény" című rovatba tette , így Fekete nem elégedhetett meg azzal, hogy szabad útkeresésre vonatkozó ötletünket minősíti, mármint, hogy az ötlet csak akkor legitim „ha ez az új út nem az élőködés útja, s az új modell nem az élőködés modellje.” de még fel is kellett idéznie korábbi halhatatlan művét az "eltetvesedésről."

A vak is láthatta, nemzetünk Gyulája féregírásra készült. Később a Hitel már túl balos fórumnak számított ehhez, úgyhogy terveit a Hunnia című lapban ismételte meg. Külön örültem, hogy hozzám hasonló családmoddelt ellenes bűnökkel vádolta meg Kálmán János barátomat, aki 2023 nyarán hagyott el minket és Bánki Erikát is.

harmadik, (szubjektív) tézis

A 2010-es évek végén, a 2020-as évek elején "nagy szellemi örömmel" figyelem a FIDESZ nyílt uszítását az LMBTQI közösség ellen, meg a konzervatív családmoddelt védelmében, direkt erre specifikált köztársasági elnökkel. Hiába, összesen, ami összetartozik...

Örültem, hogy az amerikai nagykövet a 2023-as Pride elején Petőfit idézte, hogy „Szabadság, szerelem e kettő kell nekem”.

Nekem viszont elég egyetlen cél - mert a szabadság és a szerelem: ugyanaz.

Na, ezt az egyetlen célt ünneplem én a Pride-on.

2023. július 18. ·

Láthatóság: Nyilvános

Hajdu Tibor Andrassy Gyuláról és Andrassy Katinkáról beszél Nagy Péter Tibor felkérésére

<https://www.youtube.com/watch?v=jBcTlhg5YzY>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Hajdu_Tibor_Andrassy_Gyula_Andrassy_Katinka_20230629.mp4

2023. július 19. ·

Láthatóság: Nyilvános

<https://youtu.be/dtvNUEAd8IM>

nagy péter tibor és Herényi károly beszélgetése 2023 06 15

2023. július 19. ·

Láthatóság: Nyilvános

Video link

<https://youtu.be/MI58zjnuKd8>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Oltalom_NagyPT_Herenyi_20230713.mp4

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Oltalom_NagyPT_Herenyi_20230713_2_var.mp4

Oltalom NagyPT Herenyi 20230713

2023. július 23. ·

Láthatóság: Nyilvános

június 22-n az Oltalom rádió hangja, Herényi Károly betegeskedett, így betervezett beszélgetésünk helyett a Magyar Pedagógiai Társaság Felsőoktatási Szakosztálya számára tartott előadásomat játszottuk le: <https://youtu.be/SHhvb7IP68o> arról, hogy vajon miért tömegesedik a világban a felsőoktatás és miért fogta vissza a tömegesedést - világunkunként - az Orbán kormány 2010 után

Az ehhez kapcsolódó vita lejátszására azonban nem kaptunk engedélyt a hozzászólóktól ezért közvetlenül a műsor előtt elkészítettem ennek összefoglalását az Oltalom hallgatói számára:

https://youtu.be/l1n7f-ty9_U

1.21 szakképzés támogatottsága miért erősödik meg 2010 után?

- hogy ne legyen társadalmi mobilitás

3.16. Lehet-e egyénileg valamit az alsó társadalmi csoportok felsőoktatási esélyhátrányának leküzdésére

-a felsőoktatók olyanok lehetnek mint -Leonidas Thermopylai csatában - ha a háterszág közben felkészül

8.21 A nemeeti jövedelem nagyrészt az állam osztja el – direkt abból a célból, hogy ne legyen tudásintenzív gazdaság

9.31 az expanzió nem baloldali politika-e Európában és Amerikában?

két ellenpélda, ami szintén tudásgazdaságot szolgálja: id Bush ill Netanjahu -jobboldali politikák, de tudáspártiak

A valódi osztóvonal a klientúra- építés (Orbán rezsime) - vagy stratégia (mindenki más)

12.00 Tudás romlása vagy tömegesedés visszafogása – diverzifikáció

A felsőoktatás tömegesedésének ellenérdekeltje csak a szavazatvásárló kormány

2023. július 27. ·

Láthatóság: Nyilvános

NYILVÁNOS MEGKÖVETÉS

Kedves PÉK-rendezőik,

szeptemberi feladataimra készülődve lett világos, hogy amikor a 2023-as Pedagógiai Értékelési Konferencián AZ ÉRTÉKELŐK ÉRTÉKELÉSE ÉS A HÁTRÁNYOS HELYZET címmel előadást vállaltam az általatok rendezett konferenciát szeptember 20-22-re írtam be a naptáramba - április helyett. Tehát nemcsak, hogy nem voltam ott, de még csak nem is jeleztem ezt előre ami végképp tűrhetetlen.

Most annyit tudok tenni kármentésül, hogy PÉK-et reklámozandó megosztom a

https://publicatio.bibl.u-szeged.hu/.../PEK_2023_CEA_2023...

Szíves barátsággal

Nagy Péter Tibor

2023. augusztus 1. ·

Láthatóság: Nyilvános

Azt hiszem, még sosem voltam büszke katonai kitüntetésre, amit barátom kapott, úgy látszik ennek is el kellett jönnie...És mindjárt ketten is...

<https://jozsefvarosujzag.hu/a-vilagon-masodikkent-kapta.../>

A HŰSÉG SZOLGÁLATÁÉRT ÉRDEMREND

2023. JÚLIUS 31.

Rebró Fanni

REBRÓ FANNI

A világon másodikként kapta meg ezt az ukrán állami kitüntetést Iványi Gábor és testvére

Kitüntette az ukrán hadsereg Iványiékát a háború sújtotta ukrán civil lakosság folyamatos megsegítéséért, ezzel első magyarként és a világon másodikként kapták meg ezt az elismerést.

Iványi Gábort és Iványi Miklóst is kitüntette hétfő délelőtt humanitárius szolgálataikért az ukrán hadsereg. Ukrajna fegyveres erői területvédelmi erőinek parancsnoka, Tancjura Ihor Ivánovics vezérőrnagy

A hűség szolgálatáért érdemrend III. fokozatát

adományozta Iványi Gábornak és testvérének, Iványi Miklós lelkesnek. Az ünnepélyes átadás a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Dankó utcai tárgyalójában zajlott. Az érdemrendet Mikola Zsuravlov ezredes adta át.

Mikola Zsuravlov ezredes és Iványi Gábor

Az Oltalom Karitatív Egyesület a háború 2022. eleji eszkalálódása óta Iványi Miklós lelkes vezetésével rendszeresen szállít különféle adományokat az ukrán civileknek.

Iványi Gábor korábban azt nyilatkozta az RTL Klubnak:

„Visszük annak a hírét, hogy a magyar szolidáris és érző nép, és azok számára, akiknek a politika nem egyesek uralomvágyáról vagy akarnokságáról, cseleiről szól, hanem az emberségről, azt a fajta politikát, itt nagyon sok jó szándékú ember támogatja. [...] Ha ilyen helyzetben az ember valamit tehet, akkor az mindenképpen az, hogy az emberségét, együttérzését a megtámadott irányában kifejezi és eljuttatja. Ha Oroszországot támadná meg bárki, akkor

az orosz emberek mellé állnánk oda.”

Az ünnepélyes átadáson Iványi Gábor elmondta, köztudott, hogy milyen rossz anyagi körülmények között van egyházi egyesületük, mégis nagyon sokat tudtak segíteni a rászorultakon, mert őket is sokan támogatták a missziójukban.

Pénzt és tárgyi adományokat is kaptak, így Presser Gábortól villanyzongorát, Nádas Péter a könyvének honoráriumát ajánlotta fel, és még sokan mások is adományoztak – ahogyan arról már korábban is beszámoltunk.

Nagyjából 100 millió forint értékben vitt ki Ukrajnába adományt útjaik során a karitatív egyesület, bár Iványi szerint ez csak csepp a tengerben. Többek közt ültettek gyümölcsfákat, újítottak fel iskolát, óvodát, vittek élelmet, ruhát. De olyan is volt, hogy egy hölgynek, aki maga látta el egy ideig a nála táborozó embereket, háztáji állatokat vittek.

„Leginkább a helyszínen lehetett megérteni, hogy mit lehet és érdemes jó szívvvel tenni és segíteni azért, hogy a világ ott is élhetőbb legyen, és hogy elvigyük Ukrajnába Magyarország másik arcát is, azoknak az embereknek a szeretetét és szolidaritását, akik pontosan látják, hogy mi történik. Az a ravasz és hazug propaganda, ami éppen a békét emlegeti, nekem az 50-es évek békeharcát juttatja eszembe, hogy gyűjtsd a papírt és a fémét, azzal is a békét véded. Akkor az orosz-szovjet oldal volt a jó oldal, és Amerika volt természetesen, aki rosszat akart” – mondta Iványi Gábor a beszédében.

Iványi szerint Magyarország akkor tud kimaradni a háborúból,

ha az ország élén lévő jelenlegi vezetés mihamarabb távozik.

Elmondta, apró gesztusokkal próbálják egymást bátorítani. Mióta tudták, hogy Finnország és Svédország NATO-ba vétele többek közt magyar akadályokba ütközik, mert a kormány szerint Magyarországgal nem viselkedtek elég illedelmesen, az istentiszteletek végén elhangzik az ukrán, a svéd és (a NATO-tagság magyar megszavazásáig) a finn himnusz is. Egyébként nem szokásuk himnuszokat játszani.

Tele van az ország hamis plakátokkal, rajta azok arca, akik állítólag háborúpártiak, folytatta aktuálpolitikai elmélkedését: Nincs olyan értelmes ember, aki háborúpárti, a háborúpártiak beteg emberek. A háború nem azzal kezdődik, hogy fegyverkezek, hanem azzal, hogy vannak,

akik megosztják a társadalmakat és szembefordítják az embereket,

és megindul a fegyverek nélküli gyilkolás, mondta Iványi Gábor – „és ettől mindenki szenved”.

Beszélt az ukrán népről is: a tragédiák ellenére Iványi úgy tapasztalja, az ukrán nép büszke és élni akar. Sokkal megkapóbb a hangulat, támogatják egymást, nálunk mintha háborúsabb lenne a hangulat. A háború nyomai pedig a gazdaságon mintha kevésbé érződnének. Olcsóbb a benzin, az élelmiszer.

Iványi megköszönte Mikola ezredes úrnak, hogy rajta keresztül annyi csodálatos embert megismerhetett. Hétköznapi embereket, akik a mindennapokban mérnökök, tanárok, családanyák, családapák. Szeretné látni az egyenruha mögött az ő civil valóságukat a jövőben, és azt az országot, amit építenek. Nagy tanulsággal kezdik a szabad és független létet, azzal, hogy a szabadságnak ára van, és azok a népek, amelyek ezt az árat nem fizetik meg, maguk tehetnek arról, és szenvedhetik azt az ígát, amit a nyakukba raknak: azokat a kétértelmű helyzeteket, melyekből csak szegény és alávetettség származik.

Iványi szerint a béketárgyalásokról akkor lehet komolyan beszélni, ha már nincsenek megszállók az országban.

Bokros Lajos (középen)

Iványi Miklós

Ezután Mikola Zsuravlov ezredes vette át a szót. Iványiéknak és az összes magyar önkéntes segítőnek, adományozónak hálás köszönetét fejezte ki. Elmondta, tudja, hogy a magyar nép véleménye nem egyezik a propagandában harsogott dolgokkal. Az ezredes szerint örömteli, hogy ebben a nehéz időkből megadatott ilyen jó kapcsolatokra és barátságokra szert tenni, melyek a jövőben is megmaradnak. Elismerte Iványiék munkásságát, akik nemcsak adományokat küldtek, hanem minden alkalommal személyesen vitték el azokat nekik, ezzel érzelmiileg is támogatva őket.

A nagy médianyilvánosságot kapó eseményen több egykori politikus is megjelent, a két megszólalás után az esemény formálisan véget is ért.

2023. augusztus 3.

Láthatóság: Nyilvános

Szemrehány nekem egy nyugat európai barátom, hogy miért ünneplem én fegyvert és vitézt (mármint az ukránt) amikor a tiszta katonai megoldás úgysem vezethet el megoldáshoz, előbb utóbb majd tárgyalni kell, miért nem a szeretet és a mérséklet hangját hallatom stb...

Túl olcsó lett volna azt válaszolnom, hogy "szerencsére neked nincs félnivalód, mert - helyettetek - majd megállítják az oroszokat a lengyelek, meg a finnek", meg nyilván az is túl olcsó lett volna, hogy "1938-ban is remekül bevált a háború elkerülő stratégia", ha pl valaki belehalt a székelybe, hogy odadobták az aranytornyú Prágát, az tényleg megúszhatta a második világháború kitörésének élményét...

Inkább a következőt mondtam neki:

Thermopylae ugye arról a katonai teljesítményről híres, hogy Leonidasz 300 katona élén feltartotta a több százezres zuduló perzsa hadsereget és ezzel lehetőséget biztosított arra, hogy Athén meg általában a görög hátország megfelelő lépéseket tegyen.

Ez látszólag egy katonai tett, látszólag szimbólikus tett, nagy diplomaták fölényesen legyinthetnek rá: romantika.

Csak hogy Spártában két politikai tábor volt, az egyik Leonidaszé, a perzsákkal való konfliktusvállalás pártja, s egy másik párt, amit a másik spártai király vezetett, mert két király volt. Ennek az utóbbi tábornak az emberei azt mondták: ki lehet egyezni a perzsákkal az európai görög földek keleti és északi részét átengedve, a védelmet a peloponnézosi félsziget bejáratához koncentrálni. Leonidasz áldozata után ez a párt soha többé nem szerzett többséget, és a katonailag legfontosabb görög állam egyértelműen a görög civilizáció védelmezőjévé vált.

Athénban is két politikai tábor állt egymással szemben. Az egyik tábor azt képviselte, hogy a lakosságot a közeli Szalamisz szigetén kell átmenetileg biztonságba helyezni, és a perzsa támadás után, a következőre készülve Athént nemcsak újjá kell építeni, hanem építészeti védműrendszerrel és társadalomszervezési eszközökkel katonai hatalommá kell tenni, s a város öntudatát a jövőben Városvédő Pallasz Athéné kultusza köré kell szervezni. A másik tábor azt képviselte, hogy a város elitjét, meg az államkincstárat át kell menteni a távoli Dél Itáliába, pl. Szürakúzába, a többség pedig egyezzen ki a perzsákkal, s a kis-ázsiai görög városokhoz hasonlóan nyugodjon bele a perzsa uralomba. Leonidasz áldozata - az, hogy az inkább ellenségnek, mint barátanak tartott spártaiak haltak meg Athénért - Athén perzsaellenes pártját hozta győztes helyzetbe. Themisztoklész ennek a politikai hangulatnak a bázisán szervezte meg a perzsa-ellenes ellenállást.

A meg nem hajlás, a hősiesség ellenállás nemcsak katonai erény, hanem segít azoknak a civileknek is, akik a megvingókkal szemben az ellenállást képviselik.

Ennek jegyében gondolom, hogy nincs olyan fegyver, amit nem kellene odaadni Ukrajnának, ha kéri, s ezért gondolom, hogy nincs akkora anyagi teher, amit a szabad világnak ne kellene bevállalnia az ukrán győzelem érdekében, hogy nincs olyan - mindennapjainkat megterhelő - energiahány, gabonahiány kényelmetlenség, ami túlzott ár lenne.

Békét - ahogyan 1945-ben Németországban, vagy Japánban - csak az agresszor hadicéljainak teljes feladatásával lehet elérni.

[2023. augusztus 9.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Aczél György és kora

A beszélgetéssorozat a huszadik század első felében született magyar értelmiségiekkel a magyar kulturpolitika 1957 és 1989 közötti meghatározó egyéniségéről és a korszakról

1. rész Hajdu Tibor

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/HajduTibor_Aczel_20230809.mp4

[2023. augusztus 10.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Bár születésének századik évfordulóján (2022-ben) elmulasztottam fontosnak érzem, hogy megemlékezzünk Szabó Ágnes (szül Pollák Ágnes) történészről, akiről a fiatalabbak számára csak néhány életrajzi adat, áll rendelkezésre: <https://nevpont.hu/index.php/palyakep/szabo-agnes-098d8> , <https://polhist.hu/szabo-agnes-1922-2001> . Szabó Ágnes az ötvenes évektől nagy mennyiségű dokumentum és interjú gyűjtésével fontos szerepet játszik abban, hogy ha napjaink vagy a jövő történetírása nagyobb figyelemmel fordul majd a Horthy korszak legális és illegális munkásmozgalmának történetéhez, legyenek erről személyes források is. Szabó Ágnes - nemcsak kortársaira de sokunkra, ma már hatvanon felüli akkori fiatalokra is - elsősorban érdekes személyiségével hatott.

Pályaképét nemzedéktársával Hajdu Tiborral idéztük fel

<https://www.youtube.com/watch?v=EGQKEsYv4aI>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/HajduTibor_SzaboAgnes_20230809.mp4

[2023. augusztus 11.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Tíz éve 2013-ban halt meg Szabolcs Ottó

Túrkevei középiskolai tanár gyereke volt, apja – haláláig – tekintélyes ember volt a városban, a holokauszt után 49 fősre apadt hitközség elnöke is volt. A deportálásból visszatérő - 18 éves - Szabolcs Ottó immár Budapesten folytatta tanulmányait, s élt aktív közéletet a kommunista pártban, a sajtópolitikában, a moziágazatban.

Hogy valami nem stimmel, már 1949-től gyanús lett neki. Később városi legendaként terjedt, ami vele történt meg: levelet írt Rákosinak, hogy most érti csak meg, hogy Rákosi elvtárs mire mondta, hogy a párt legbelső köreibe is beépült az ellenség: nyilván az AVO-ba beépült ellenség intézi el valamiképpen, hogy a népi demokráciához vagy éppen a kommunista párthoz hűséges, kiváló embereket sorra viszi el az AVO. Az államvédelmi hatóságot Rákosinál feljelentő naiv fiatalember nagy szerencséje volt, hogy egyik barátnője (a barátnők legendásan nagy száma persze javítja kicsit statisztikailag egy ilyen történet csodás véletlenszerűségét) a Rákosi-titkárságon dolgozott postabontóként, így a levél nem kerülhetett sem a címzett, sem más illetékes kezébe, s az aggódó leányzó lebeszélte az ügybuzgó fiatalembert az Államvédelmi Hatóság ellen kezdeményezendő további eljárásról.

Az MTA történészreferenseként dolgozott, a történészek átlagánál talán jobban belelátva nagy karrierek indulásába, kis kompromisszumokba és nagy pálfordulásokba. Talán e korszakban alapozódott meg nála, hogy kollégái munkássága iránt a történész-, sőt tudóskörökben szokásosnál sokkal inkább érdeklődött – ennek objektivációja a szokatlanul sok könyvkritika életművében, vagy a történelemtanár-továbbképzésekbe bevont kollégák széles köre.

A tudományos pálya első évtizedének produktuma a Horthy korszak köztisztviselőinek, közalkalmazottainak társadalomtörténetét, szerveződéstörténetét feldolgozó monográfia, majd kismonográfiák, tanulmányok. Szabolcs munkássága kulcsszerepet játszik abban, hogy Ránki György környékén megszületik a Horthy-rendszer új leírása, mely a hagyományos nagytőkés-nagybirtokos uralkodó osztály mellé, egyenrangú tényezőként emeli be a keresztény köztisztviselőket. Ezek a művek ma is az értelmiségtörténet tanulmányozásának alapkönyvei: pl. Budapest tisztviselőrétegei az ellenforradalmi rendszer első évtizedében (1963), http://epa.oszk.hu/.../00015/pdf/ORSZ_BPTM_TBM_15_599.pdf Munka nélküli diplomások a Horthy-rendszerben (1964), Köztisztviselők az ellenforradalmi rendszer társadalmi bázisában (1965). De akkor születik az egyetlen olyan ifjúkori mű is, melyre nem szívesen emlékezett vissza: a Balogh Sándorral közösen írott pedagógustörténet.

A hatvanas és hetvenes évek Szabolcs Ottója (az oktatásért felelős minisztérium, majd annak háttérintézete vezető munkatársaként) már elsősorban a korszak oktatáspolitikai-történeti számára érdekes. Az egyik lehetséges interpretáció szerint (http://halaszg.ofi.hu/.../Felugyelet_es_oktatasisiranyitas...) az oktatásirányításban küzdelem zajlott a szaktárgyi elkötelezettségű, a világnézeti kontroll oldására igyekvő csoportok és a rendszer erősebb ideologizáltságának fenntartására törekvők között. Az első csoport elsősorban a szakfelügyeleten, a második az általános nevelési felügyeleten keresztül érvényesítette befolyását, Ottó az előbbihez tartozott. Szerepének pontos értelmezéséhez akkor jutunk majd közelebb, ha valaki megírja az Országos Pedagógiai Intézet történetét. Mindenesetre tény, hogy Ottó évtizedekig magával hurcolta (de nem írta meg) az OPI-s konfliktusok történetét. A konfliktusok szereplői: Szabolcsi, Báthory, Szebenyi ma már nem élnek.

1966-tól a nemzetközi kultúrdiplomáciába is bekapcsolódik, a történelemtankönyvek egyeztetése – mely francia-német egyeztetésből igazi multinacionális projektté a, Magyarországról alkotott

nemzetközi kép befolyásolásának egyik fontos elemévé vált a 60-as, 70-es évekre, s ezt szerencsére – más oktatáspolitikai szerepeitől eltérően – meg is írta Ottó. <http://www.edu-online.eu/hu/letoltes.php?fid=tartalomsor/2013>

Életművének maga által is legfontosabbnak tartott eleme a történelemtanítás formálása volt. Nem tankönyvet írt ugyan, de egyfajta "tankönyvalapanyagot". A Molnár Erik-féle kétkötetes Magyarország története után, a Hanák Péter szerkesztette egykötetes "Ezredév" előtt barátjával, a hasonlóképpen történelemmethodikus érdeklődésű, de szakterületét tekintve inkább középkoros, kora újkoros Unger Mátyással együtt írt egykötetes Magyarország története az egyetlen átfogó népszerűsítő szintézis. 1965 és 1979 között négyszer jelenik meg Magyarországon, sőt a világ legnagyobb példányszámú magyar témájú könyvei közé tartozik, hiszen, mint Ottó igazi öniróniával sokszor elmesélte, a kötet bekerült egy, a népi demokratikus országok történetét bemutató ottani értelemben szerény (egymillió) példányszámú kínai könyvsorozatba. E könyvben tulajdonképpen először került sor az ötvenes évek történeti értékelésére is – s bizony ez legfelsőbb szinteken is politikai izgalmakat váltott ki. (Ottó például hiába érvelt, hogy a könyvben minden jelentősebb 11-20. századi magyar vezető arcképe ott van, az aggodalmas cenzor kivette Rákosi fényképét. Szabolcs Ottó a rá oly jellemző megoldással betett egy másik képet: amelynek felirata szerint "a személyi kultusz jegyében Rákosi Mátyás fényképe alatt ült össze a pártkongresszus" – ez a kép már maradhatott, így a kötet már megjelenhetett.) Történelemmethodikának "álcázva" jelent meg Ottó szöveggyűjtemény-sorozata is, mely a szigorúan egy tankönyvű rendszerben diákok százezreinek kezébe adott lehetőséget a történelem alternatív értelmezéseinek feldolgozására.

Ottót persze valóban nagyon érdekelte a tantárgymethodika, a Történelemtanítás című folyóirat – melyet ő szerkesztett évtizedekig – több száz cikke, tanulmánya tanúskodik erről. Ezeket szakmai pályája utolsó éveiben tanulmánykötetbe is összeállította, de a történelemtanítás nagy szintézisét megírni már nem volt türelme. Jólesően nyugtázta, de már nem reagálta le érdemben, amikor gyűjteményes kötetét oktatáspolitikai-történetként, történelemtanítás-történetként próbáltuk bemutatni. <http://epa.oszk.hu/.../2000-07-kf-Nagy-Tortenelemtanitas...> Órákat tartott a pesti bölcsészkaron, ahova (az OPI egyik átszervezése kapcsán) 1984-től főállású docensként is "áttelepült" – sokunk emlékei szerint kifejezetten jókat – a történelemtanítás 18-20. századi történetéről. Ebből sem monográfia, hanem forrásgyűjtemény lett, Katona Andrással közös munka.

Szerencsére megírta viszont a Történelmi Társulat tanári tagozatának történetét, <http://epa.oszk.hu/00600/00691/00062/pdf/153-159.pdf> mely történet legnagyobb része (a továbbképzések, konferenciák története) eufemisztikusan szólva összefonódott Ottó életével, prózaiban nézve leginkább ezzel foglalkozott (s leginkább ő foglalkozott ezzel) a 80-as évektől aktív pályája végéig. Ezek a továbbképzések, konferenciák, különösen azokban a nyolcvanas években, amikor Ottó intézeti és egyetemi kollégái már a legkényesebb történelmi, kortörténelmi kérdések elmondását és megvitatását is vállalhatták, viszont még - a tanárok nagy tömegei számára elérhetetlen szamizdatkiadványokon kívül – nem nagyon jelenhetett meg nyomtatásban ilyesmi, rendkívül nagy jelentőségűek voltak. Ezeknek a konferenciáknak, továbbképzéseknek a szellemisége, hangulata valóságos kultuszfigurává tette Ottót az akkori közép-nemzedékhez tartozó tanárok, s tanárnők körében – s ő igen jól érezte magát az akkor nála már több évtizeddel fiatalabb társaságban.

Szabolcs Ottó műveinek, s tevékenységének, sokoldalú kapcsolati hálójának stb. nagyon nagy szerepe van a Kádár-rendszer közepének és második felének oldódási folyamataiban, 1990 után viszont politikailag elmagányosodott. Soha a legkisebb kompromisszumot sem tudta és akarta tenni azoknak, akik a történelemtanítást a nacionalizmus fokozására, a Horthy korszak rehabilitálására akarták használni – így az 1990-es, 1998-as, 2010-es ciklusok kormányzati uraival nem akart mit kezdeni.

Oktatáspolitikai elképzelései viszont – a 4+4+4-es szerkezet, a tudományelvű tananyag-felépítés és tanártovábbképzés, az 1994-es, 2002-es, 2006-os kezdetű ciklusokban tették kívülállóvá. Végig a legnagyobb szaktárgyi szerveződésű tanáregyesület konszenzussal támogatott vezetője maradt – tekintélye e körben megkérdőjelezhetetlen volt, de befolyása az oktatáspolitikára nem volt.

Az ELTE rektorhelyettese, a Történelmi Társulat főtktára búcsúztatta, megjelent pár megemlékezés. Ha a 19 században lennénk, írnának róla egy életrajzi monográfiát, de mára ez kiment a divatból. Abban viszont biztos vagyok, hogy a 20. század második felének történelemtanítás-történetét, kultúrdiplomácia-történetét, értelmiségi historiográfiáját feldolgozó kutatók gyakran idézik majd munkáit, idézik fel tevékenységét. S egy-két évtizedig még lesznek köztünk, akinek legkedvesebb tanára, atyai jó barátja marad.

- írtam Ottó halálakor https://www.tani-tani.info/szabolcs_otto

Most a tizedik évfordulón létrehoztam a https://archive.org/details/Szabolcs_Otto_emlekhonlap -ot azzal a céllal, hogy fontosabb művei ott váljanak hozzáférhetővé

[2023. augusztus 12.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Kiegészítés a "Tíz éve 2013-ban halt meg Szabolcs Ottó" bejegyzéshez -

megjelent:

Történelem, tanítás, módszertan : emlékkötet Szabolcs Ottó 75. születésnapjára / [szerk. Nagy Péter Tibor, Vargyai Gyula] ; [összeáll. Kárpáti Andrea] ; [közread. az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum]. Megjelenés: Budapest : OPKM, 2002 ([Budapest] : OPKM Ny.)

Szabolcs Ottó hetvenöt éves

Az életmű első - terjedelmileg kisebbik - része az 1945 előtti Magyarország értelmiségének társadalomtörténetével foglalkozó szakmunka. Az ebből készült fő mű - "A köztisztviselők az ellenforradalmi rendszer társadalmi bázisában" - egyike azon hatvanas évekbeli munkáknak, melyet még ma is idéznek.

Ennek két fontos oka van. Az egyik nyilván az elemzés korrektsége, az hogy a nyelv persze hordozza a kort, de a gondolatok negyven év után is megállnak a lábukon. A másik, hogy Szabolcs az elsők között - s nem sok követőre találva a korban, de valljuk be később se nagyon - bőségesen felhasználta a magyarországi és budapesti társadalomstatisztika Európa-szerte bizonyos értelemben egyedülálló eredményeit.

A korszak tudománypolitikai kontextusába helyezve a munka még figyelemreméltóbb. A korszakot meghatározó tudománypolitikai elképzelések szerint társadalomtörténeti kutatásra az úgynevezett alapvető osztályok érdemesek, mármint a munkásosztály és a parasztság, valamint - ha nem is társadalomtörténeti, de politikai ábrázolás céljából - diabolikus ellenfeleik a tőkések és a birtokosok. Az értelmiség kutatása önmagában is figyelemreméltó ötlet, s különösen az, hogy a közalkalmazottakat kutatja, választja témának valaki. E témaválasztás ugyanis látenszen magában hordozza azt a bő egy évtizeddel később szakmai konszenzust nyert tudományos tézist, hogy a magyar

értelmiség alapvető belső osztóvonala nem vertikális - azaz jövedelem, vagy iskolai végzettség szerinti - hanem horizontális, azaz az államfüggő és piacfüggő rétegek, némi egyszerűsítéssel a keresztény és zsidó középosztály között húzódik.

A köztisztviselők társadalomtörténete vezeti Szabolcsot két nem kutatott téma felé: Az egyik a numerus clausus története - melyet a hatvanas évekbeli előzmények után, harminc év múlva gondol újra - alapvetően a konkurencia-antiszemitizmus interpretáció keretein belül marad, illetve a pedagógusság, mint foglalkozási réteg története. Az oktatáspolitikatörténet is elsősorban a "rétegre politizálás" története nála. Ezekről a dolgokról nem kevés újabb kutatás szólt azóta, a kép színesedett - de (talán az organikus történelemszemlélet híveit kivéve) Szabolcs nézeteit senki nem utasította el.

Nem politikai előítéletekből, hanem az 1919-1920-as köztisztviselői elbocsátások iratanyagának önálló elemzése és végiggondolása alapján formál magának képet a Horthy kor kezdetének politikai és igazságügyi működéséről, a konszolidált időszak értelmiségi munkanélkülisége alapján a rendszer szociális mechanizmusairól. A rendszeréről, melynek végnapjait saját erejéből, s nem a kormányzónak köszönhetően élhette túl. A tudományos meggyőződés és személyes tapasztalat valószínűleg együtt okozták, hogy Szabolcs Ottó sok kortársával ellentétben a Horthy-korszakkal szemben az elmúlt évtizedekben egyenletes távolságot tudott tartani. Interpretációja hiteles volt, s maradt.

Az életmű második - nagyobbik - része a történelemtanításé. Egyrészt az e címet viselő folyóiraté, melynek évtizedeken keresztül szinte minden számába írt cikket, másrészt a diszciplínáé, melynek - régióinkból először - nemzetközileg is jegyzett tudósa lett, harmadrészt pedig a történelemtanítással kapcsolatos kül- és belpolitikáé. A történelemtanítás külpolitikájáé, mármint a nemzetközi tankönyvegyeztetéseké, melynek évtizedeken át legfontosabb szereplője, s most már történetírója, sőt levéltárosa is; minthogy a rendszerváltás utáni idők kultuszminisztériuma - történeti érzékből és jogtudatból egyaránt vizsgálva - kidobandónak ítélte e nemzetközi egyezmények dokumentációját. Belpolitikájáé, hiszen a történelem, mint ideológiai kulcstudomány mindvégig a pártállami és posztoszocialista ideológiaformálás nagypolitikai terepe volt, tehát tanítása is kiemelt politikai ügynek tartatott. De az életmű a szó ógörög értelmében is a történelemtanítás politikájáé, , közös ügyeink intézéséé - hiszen tanterveink, OKTV-jeink, tanárképzésünk, tanártovábbképzéseink nyilvánvalóan közös ügyek.

A történelemtanításról szóló cikkek és tanulmányok együttesen egy történelemdidaktikai koncepciót tükröznek (Szabolcs antidogmatizmusával nyilván összefügg, hogy nem hagyományosan "tanulandó" könyveket írt.) Ha nem együttesen, hanem kronologikusan vizsgáljuk e tanulmányokat, arról tanúskodnak, hogyan lehet önmagunkat megőrizve megújulni, hogyan lehet a változó korral ugyan változva, de mégis következetesnek maradni. (Ehhez persze az is szükségeltetett, hogy Szabolcs évtizedekkel ezelőtti cikkeiben ne írjon le egyetlen olyan mondatot se (!), melyért ma "szégyenkeznie" kellene, s már a hetvenes évekbeli cikkei is rendelkezzenek azzal a belső egyensúllyal, amely az egy-egy ügy iránt elkötelezett emberek álláspontjait csak ritkán jellemzi. Ez nem egyszerűen színvonal kérdése, hanem - egy korszerűtlen szóval szólva - Szabolcs bölcsességének tanúbizonysága. (Ezt már csak azért is gondolom, mert vagy két éve megpróbált a legszínvonalasabb magyar társadalomtudományi folyóirat főszerkesztője elhunyt elődje munkáiból - akinek kiemelkedő intellektusát, műveinek filozófiai színvonalát legmarkánsabban antimarxista ellenfelei sem vitatták - egy folyóiratszámra-valót összeállítani, de ez nem sikerült - minden írásában talált ideológiailag "kompromittáló" mondatokat...)

A Szabolcs-cikkek, -tanulmányok nagy része nem évtizedekig fiókban érlelt szakmunka, hanem az egyes időszakok aktuális vitáira reflektáló cikk, tanulmány. Így a Szabolcs életműből - melynek bibliográfiája az "Állítólag már hetven éves" c. kötetben megtalálható - nyomon követhető az is, hogy a hatvanas évektől napjainkig zajló történelemszemléleti viták, oktatáspolitikai viták, pedagógiai

koráramlatok hogyan és miképp érintették a történelemtanítást, vagy legalábbis az arról való gondolkodást.

Az első olyan folyamat, melyre Szabolcs már résztvevőként emlékszik az ötvenes évek vége, illetve hatvanas évek eleje, amikor a történelemtanítás alapvetően új eszköze az írásos források elemezgetése. "Az emberek csalódtak a prófétákban és agitátorokban, nem azt kívánják, hogy más gondolkozzon helyettük. Épp egy szájbarágó kornak készen kapott, s részben hamisnak bizonyult igazságaiból való kiábrándulás sokkja növelte meg az önálló megismerés vágyát"- írja a hatvanas évekről Szabolcs 1980-ban, már akkor világossá téve, hogy politikai szempontból mit jelentett ez a változás.

A nagy tartalmi változás (1962 körüli kezdő időponttal) a világtörténelmi látásmód előtérbe kerülése a tankönyvekben. A világtörténelmi szemléletmód pedig nem kevesebbet jelentett, minthogy amiképp a magyar történetírás -tulajdonképpen már 1959-től kezdve intézményesen is - készült szakítani a partikuláris, kurucos történelemszemlélettel, úgy a történelemtanítás is megtette a maga ehhez adekvát fordulatát.

A hatvanas évek nagy, látszólag szakpedagógiai, valójában a tanárszerep egészét újradefiniáló "liberalizációs" változása pedig az volt, hogy a módszerek szabadon alakíthatóakká válnak. E módszertani fordulatba csempészetten tananyagpluralizáció is végbemegy, hiszen az egyetlen tankönyv mellett az iskolai tanítás forrásává válik az ekkoriban kiadott történelmi atlasz, falitérképsorozat, forrásgyűjtemény. Az írásos forrás és a térkép objektíve több információt hordoz, mint bármilyen tankönyv

A történelem - Szabolcs Ottó erőfeszítéseinek köszönhetően is - ekkoriban válik a korábban érzelmi alapú tárgyból (azaz saját nemzetünk és a dolgozó nép szeretetére, az idegenek és az elnyomók gyűlöletére nevelő tárgyból) racionális tárggyá. A marxi/lenini/sztálini formációkra példaanyagot hozó deduktív tárgyból a konkrét történelem átélését és absztrahálását szolgáló induktív tárggyá.

A természete szerint ideologikus jellegű "általános felügyelet" mellé a szaktárgyilag, szaktudományosan legitimált szaktárgyi felügyelet önálló erő lesz az oktatáspolitikában. A szaktárgyi felügyelet legfontosabb lobbistája az OPI tantárgypedagógiai főosztálya, élén Szabolcs Ottóval. (Amikor a rendszerváltás előtt az Oktatáskutató Intézet munkatársai megkezdték a hatvanas évek politikai történéseinek feldolgozását, e korszak oktatásirányítási küzdelmeiből ezt az elemet ítélték a legfontosabbnak.)

A hetvenes években Szabolcs figyelmét három dolog köti le. (E problémák részben persze átnyúlnak a nyolcvanas évekre.)

Az egyik a társadalomtudományok beemelése az iskolába, a történelemtanításba. Egyrészt arról van szó, hogy az önálló iskolai stúdiummal nem rendelkező tudományok - a szociológia, közgazdaságtudomány, demográfia, jogtudomány – érdekkörei törekszenek arra, hogy "tantárgyasuljanak". Szabolcs legfontosabb, kimondott érve: a kis óraszámú szétaprózott tárgyak nem hatékonyak, integrált képzés kell, s a legtermészetesebb integrálójá mindezeknek a tudományoknak a történelem. Kimondatlan érve pedig az, hogy a történelem - többé-kevésbé - letisztult hangsúllyal, a politikával szemben kivívott viszonylagos autonómiával rendelkezik - milyenek lennének azonban az új tárgyak? Utólag visszatekintve Szabolcsnak teljesen igaza lett: a belénk épült történelmi ismeretek és történelmi elemzőkészség "nem avult el", míg mire mennénk (vagy aki tanult ilyesmit mire megy) a szocialista politikai gazdaságtannal, vagy a tanácsrendszerrel, minisztertanácsról, Hazafias Népfrontról szóló állampolgári ismeretekkel? (Ha tovább építjük a szocializmust, ezek az ismeretek akkor is látványosan értelmetlenek maradnak: hiszen tudjuk a Hazafias Népfront vagy a szakszervezetek szerepe és súlya egészen más volt a rendszerben, mint amit tanítani kellett róluk...) Másrészt azonban

a történettudomány és a történelemtanítás belső fejlődéséről is szó van: arról, hogy a politikatörténet mellett - a totalitás jegyében - mindinkább elemzendő és megértendő a társadalomtörténet, gazdaságtörténet, s mindezen folyamatok elemzéséhez alapvető segédeszköz a szociológia és a közgazdaságtudomány...

A másik cél, amely ekkoriban Szabolcs figyelmét leköti, és tevékenységét meghatározza, az az információs forradalom. Annak értékelése és kezelése, hogy a fiatalokra zúduló információk - akkor még kilencven százalékban a TV elterjedéséről volt szó - immár nagyobb része nem befolyásolható az iskola által. Szó van természetesen nemcsak az ismeretterjesztő műsorokról, hanem a történelmi tárgyú filmekről, sőt a "nem történelmi tárgyú"-akról is: a kortárs nemzetközi politikai életet bemutató anyagokról, útirajzokról, de közvetve természetesen a "mai" - értsd hatvanas-hetvenes évekbeli - jóléti társadalmakban játszódó "Angyal", ill. "Petrocelli" típusú népszerű sorozatokról. Megint csak utólag látszik, hogy Szabolcsnak igaza lett azzal a sok történésszel szemben (emlékezzünk a hetvenes és korai nyolcvanas évekre), aki szakmai cenzor után kiáltott, szakértői testületeket akart, akik így vagy úgy "szakmailag" ellenőrzik, hogy ne kerüljenek "hamis" történelmi adatok a sugárzott játékfilmekbe. Szabolcs ezzel szemben azt képviselte: az iskolában annak a módját kell megtanítani, hogy a különböző forrásokból jövő információkat a gyerekek kritikával fogadják, tudják őket a maguk helyén értékelni, megtanulják őket összevetni. A hetvenes években ez talán kevésbé hatékony módszernek tűnt, mint a "cenzúra", a parabolaantennák megjelenése a nyolcvanas években viszont már a rendszerváltás előtt igazolta: nemcsak politikailag, technikailag is lehetetlen elérni, hogy csak "szakértői véleményeztetés"-en átesett információkat kapjanak a tanulók.

A változás oka - az információs forradalom - nyilvánvalóan külső tényező. A történelemtanítás azonban nem egyszerűen elszenvedi a változást: "...a felidézhető ismeretmennyiség már nem feltétlen fokmérője a történelmi intelligenciának. A pusztán lexikális tudásnál sokkal többre értékeljük a történelmi-társadalmi információk megszerzésében, feldolgozásában és az ítéletalkotásban való aktivitást és önállóságot. Ez az értékmódosulás a műveltségesszmény legnagyobb korszakváltása azóta, amióta létezik történettudomány és létezik történelmi műveltségesszmény" - írja Szabolcs 1982-ben.

Ennek az értékmódosulásnak a felvállalása azt mutatja, hogy Szabolcs gondolkodása nem az oktatáspolitikai gondolkodás által előre megrajzolható sémán mozog. A klasszikus séma szerint, melyet az összes többi tantárgyi érdekcsoport gyakorlatilag követett: ahogy a politikai központ nyomása csökken a tananyag mennyiség alacsony szinten tartására, a tantárgyi lobbik azonnal visszaállítják a tananyag korábbi - pl. Horthy-korszakbeli - helyzetét. Vagyis azzal mérik sikerüket, hogy hány újabb állatfajt, író, vegyület tudnak visszapakolni a tananyagba a korábban igaztalanul kiselejtezettek közül. Szabolcs olyannyira ellenkezőleg jár el, azaz nem a lexikát, hanem az elemzőkészséget akarja növelni, hogy még azt se használja ki, hogy az értelmiségi-társadalmi nyomás az "Ezt az évszámot sem tudják!" - érvet használja, illetve érti meg.

A történelem háromféle értelemben is visszaigazolta Szabolcs ezzel kapcsolatos álláspontját. A könyvkiadás (s ezen belül lexikonkiadás) felgyorsulása, illetve az internet mindennapi munkaeszközzé válása következtében napjaink tanulói és fiatal felnőttjei számára nem az jelenti a gondot, hogyha egy-egy évszámot vagy nevet nem tudnak, hanem az, hogy a percek alatt megszerezhető bőséges információkat hogyan kezeljék, hogyan szelektálják, hogyan vessék kritika alá.

A történelem más szempontból is visszaigazolta Szabolcs álláspontját: A tudomány fejlődése, az új aspektusok megjelenése, illetve a politikai élet változása, ha a "legfontosabb" tényeket nem is mozdította ki a kánonból, a "kevésbé fontos, ugyanakkor a művelt emberre jellemző információk" körét bizony meglehetősen átrendezte - azaz "jobban járt" az, aki eme másodlagos tények közül kevesebbet "vágott be", de több és többféle forrást olvasva-nézve nyitott maradt, mint aki fordítva járt el.

A harmadik visszaigazolás az, hogy míg gyakorlatilag minden iskolai tudomány vonatkozásában bekövetkezett a szaktudomány és az iskolai tanítás érdekköreinek szétválása, Szabolcs személye révén a történelem mezőjében egyfajta perszónaluniót tapasztalhatunk: a Történelmi Társulat tanári tagozata - mely a rendszerváltás után is a legnagyobb tantárgypedagógiai szakmai szervezet tudott maradni - értelemszerűen nem az egyetemi történelemtanár-képzés, -továbbképzés konkurenseként vagy ellenlábasaként működik, sőt, állandó az együttműködés.

Szabolcs harmadik nagy témája a hetvenes években az új típusú források, új eszközök népszerűsítése. Ez részben intellektuális munka: annak bizonyítása, hogy a hagyományos szöveggyűjtemények mellett miért érnek néha többet - hiszen szándékolatlan üzenetet is közvetítenek - a fényképek, múzeumi tárgyak, régi újságok, épületek stb. Másrészt szervező munka: az iskolákkal hagyományosan igen kevésbé foglalkozó szakemberek - térképészek, újságírók, tévések, könyvtárosok, muzeológusok - összeültetése a történelemtanárokkal. A legnagyobb hozadék az iskolai térképek új nemzedékének és a múzeumpedagógiának megjelenése és intenzív elterjedése.

A kortársak talán nem értelmezték így, de megint csak "oktatáspolitikázásról" van szó. Arról, hogy az egy tankönyv - egy olvasókönyv világával szemben ne csak a tömegkommunikáció, hanem maga az iskola, maga a történelemtanítás is nyissa ki a világot. A térképnek, a fényképnek, a filmnek ugyanis az a sajátossága - amelyre már utaltunk - hogy az mind az "elkészítő", mind a tanügyigazgatás szándékától független üzenetet hordoz. (Pontosabban a térképek, filmek "üzenete" kevésbé szabályozható, mint tankönyveké, szöveggyűjteményeké.) Azaz a "tények beszélnek", s nem az interpretátorok.

A nyolcvanas évek Szabolcs-munkái - az előző témák folytatásán túl - egy-egy korábbi elv túlhajtasára figyelmeztetnek, sajátos egyensúlyt teremtve. Az előző évtized lényegi üzenete a történelem "kemény" (pl. statisztikai, demográfiai, szociológiai) jellegű megközelítése - Szabolcs ezzel szemben ismét hangoztatni kezdi a "puha"-ságot, azaz az élményszerűséget, a tanulói intuíciót. Az előző évtized üzenete, hogy a tanár csak szervezője az ismeretáramlásnak, hogy döntő a technika - Szabolcs a tanári szóbeliség rehabilitációjával foglalkozik. Paradox módon még az a felismerés is ide - a "rehumanizáláshoz" - tartozik, hogy a videó és a számítógép megjelenése nem egyszerűen "folytatása" a korábbi információs forradalomnak, hanem az interaktivitás lehetőségét hordozza.

A kilencvenes évek írásaiban a legnyíltabban jelenik meg maga az oktatáspolitikai. Szabolcs kiáll amellett, hogy a történelmet elejétől a végéig továbbra is kétszer, két különböző absztrakciós szinten kell tanítani, s ezzel az álláspontjával szoros összefüggésben kiáll a 4+4+4-es iskolastruktúra mellett. A NAT egész koncepcióját ellenzi, de nem lenne igazi politikus, ha nem kezdene töprengeni azon, hogy mi a teendő, ha mégis bevezetik?

Válasza koherens a korábbi két évtized válaszaival: ha bekövetkezik a történelem-óraszám radikális csönkolása - "a történelemtanítás Trianonja", akkor sem szabad feladni az elemző történelemtanítás koncepcióját, inkább a tényanyagból, sőt a totalitás igényéből kell engedni. Másik válasza (s ez megint nemcsak elméleti, hanem az általa szervezett tanfolyamok tucatjai is bizonyítják), hogy a történelemtanároknak fel kell vállalniuk az "Ember és Társadalom" többi tárgyának tanítását is, hiszen ezzel annak a régi követelménynek is eleget tesznek, hogy a történelemtanítás interdiszciplináris, ill. multidiszciplináris megközelítésű legyen.

Nyilvánvaló persze, hogy az utóbbi probléma nem hidalható át szavakkal és intellektuálisan, ha a NAT és nyomában a helyi tantervek azt követelik meg, hogy "önálló logikák" szerint tanítsanak az iskolákban 3-4 szétaprózott társadalomtudományi tantárgyat - ez semmiképpen nem lehet egyenértékű azzal, mintha egy színvonalas, elemző történelemoktatás keretében lenne szó

alkotmányunk helyzetéről, vagy a modern gazdaságról. Az "Ember és Társadalom" virtuális egysége nem pótolhatja a dolgok szaktudományosan legitim történeti egységét.

Nem szabad persze tagadni, hogy a kilencvenes években a frontok némileg összekuszálódtak. A történelemtanítás iskolai befolyásának védelme sokak szemében a "történetileg legitimált társadalomkép" védelmével, támogatásával mosódott össze. Pedig ez a történeti legitimációra hivatkozó társadalomkép Szabolcs Ottótól pontosan olyan távol van, mint azokétól, akik ezt a bírálatot megfogalmazzák. Mivel magyarázható mégis, hogy Szabolcs Ottó "makacsul" ellenáll annak, hogy a történelmet egy nem történeti alapú iskolai tárgy hegemoniája váltsa fel, noha egy ilyen (bizonyos egyszerűsítéssel amerikai mintára formált), jelenidejű szociológiai alapozottságú tantárgy objektíve alkalmasabb lenne egy modern társadalmi tudat/nemzeti tudat formálására?

Valószínűleg azzal, hogy Szabolcs Ottó tényleg nem ideológus, hanem történész: tudja, hogy nem elhatározás kérdése, hogy egy társadalom uralkodó tudatformája milyen természetű.

Ugyanis az, hogy az európai országok társadalmi-nemzeti tudata alapvetően történelmi kódokkal meghatározott: ténykérdés. Ha az iskola nem foglalkozik vele kellő mélységben, attól a társadalmi tudat nem lesz kevésbé történeti, csak éppen a racionális elemző-értékelő-kritikai történeti tudást a mítoszok és toposzok váltják fel. Ez az igazi veszély ugyanis: hogy a mítoszok rabul ejtik a közvéleményt, hogy kialakulnak irracionális vágyak és reménytelen tervek, hogy egy elképzelt történelem bázisán megfogalmazódnak az ellenség és barát-kép toposzai. Szabolcs Ottó nagyon sokat tett ez ellen.

Nem tudom, mennyi a történelemoktatás szerepe abban, hogy a magyar történelmi köztudat mérhetően kevésbé terhelt mítoszokkal, mint a legtöbb szomszédos állam köztudata. Mennyi abban, hogy a történeti látásmód nem állt a nacionalista, irracionalista és modernizációellenes erők szolgálatába, mint oly sok helyütt másutt. Mennyi abban, hogy a létező szocializmushoz való viszony sem "transzcendens", hanem éppen hogy "történeti természetű" volt az emberek elsőprő többségénél. Hogy van szerepe, bizonyos. Nem tudom, mennyi a történelemtankönyvek, tanári segédanyagok szerepe a történelemoktatás illetően hatásában, de hogy van szerepük, bizonyos. Nem tudom, mennyi a szerepe a sok száz történelemtanár továbbképzésének, de hogy van szerepe, bizonyos.

Azt hiszem a 21. század elején azt mondani, hogy a társadalmi-történelmi tudatállapotok iskolai eszközökkel irányíthatók: több lenne, mint illúzió. A katasztrófa elkerüléséhez egy kicsit hozzátenni: nagyjából ennyi, amit tehetünk; s ezt Szabolcs Ottó becsülettel megtette.

* * *

A hetvenedik születésnapra a tanítványok egy kicsiny csoportja (Arczt Ilona, Kádár Zsuzsa, , Kiss Éva, Nagy Péter Tibor, Szabó Annamária) "Állítólag már hetven éves" címmel készített kötetecskét - ez a kötet a hetvenötödikre most a legszorosabb munkatársak tisztelgése. A kezdeményezés érdeme Dárdai Ágnesé, a felkarolásé Kardos Józsefé, Vargyai Gyulával szerkesztettük a kötetet s Kárpáti Andi lendülete is nélkülözhetetlen volt a megvalósításhoz. Sokan – sokkal többen - írtak volna szívesen a Szabolcs Ottót köszöntő kötetbe. Most ennyi fért bele. A többiek, a közben beinduló új projekteken résztvevők helyet kapnak majd a nyolcvanadiknál.

[2023. augusztus 12.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Pár éve írtuk angolul Karády Viktorral a Springer kiadó nemzeti szociológiákról szóló sorozata számára a magyar szociológiáról szóló monográfiát. Most megjelent németül is

[2023. szeptember 21.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Szolgálati közlemény

Az elmúlt hetekben több tucatnyi telefonhívást, aggódó e-mailt kaptam azoktól a magyar társadalomtudósoktól, szabad beszéd iránt elkötelezett értelmiségiektől akik nyomon követik Iványi Gábor sajtótájékoztatóit arról, hogy munkatársainknak nem tudunk fizetést adni, ellátottjainkkal szemben vállalt kötelezettségeinknek nem tudunk eleget tenni a magyar kormány gyalázatos és embertelen politikája következtében. Sokféle szolidaritási ajánlat mellett sokakban megszólalt az őszinte aggodalom is, hogy azt a funkciót, amit a Wesley konferenciái és tudományos rendezvényei be tudtak tölteni a 2010-es és 2020-as évek magyarországi szellemi terében nem veszélyeztetni-e az előállott helyzet.

Számos tudományos rendezvényünk iránt érdeklődő, abban szerepet játszani kész elvbarátunkat ez uton is tájékoztatom, hogy amíg Magyarországon az internetszolgáltatás fennáll a meghírdetett és 2024-re változatlan intenzitással meghírdetendő konferenciáink maradéktalanul megtartásra kerülnek. A Wesley nevében továbbra is szívesen látunk minden olyan tudományos kezdeményezést - elsősorban konferenciát - melyek a magyarországi tudományos és egyetemi intézményrendszerben bekövetkezett krónikus szabadságvesztés miatt támogató és befogadó intézmény nélkül maradtak.

A Wesley bármely olyan szellemi áramlatú rendezvénynek továbbra is szellemi helyet biztosít, mely a tudományos szabadgondolkodás talaján áll, ilyen értelemben sem nem baloldali, sem nem liberális.

Mégis, ebben a magán facebook bejegyzésben engedjétek meg, hogy azzal fejezzem be, amivel fasiszta csapatok által szorongatott Madrid védői nyolcvanöt évvel ezelőtt: Nem törnek át, no pasaran.

Nagy Péter Tibor

[2023. szeptember 23.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Izrael 75

On Sunday 17th November 2023, the university college WJLF (<http://wesley.hu>) will organise a conference entitled Israel 75 to mark the 75th anniversary of this symbolic event.

/ 2023 november 17-án vasárnap "Izrael 75" címmel konferenciát rendez a WJLF (<http://wesley.hu>) a szimbolikus súlyú esemény 75. évfordulóján

The topics of the conference/ A konferencia potenciális témái

- The history and memory of the elements of 1948
- The history and memory of the elements of 1948 as birth of Israel in public opinion, press, literature and academic literature from around the world/ 1948, mint Izrael születése története és percepciója a világ bármely országának közvéleményében, sajtójában, irodalmában, szakirodalmában
- Personal history: how I remember the reception of the 1948 news in my environment, how people remember 1948 in my environment in 1948-2023 / Személyes történelem: ahogyan én emlékszem az 1948-s hírek fogadtatására a környezetemben, ahogyan az emberek emlékeznek 1948-re a környezetemben 1948-2023-ban

The conference can be attended via online! / A konferencián online módon lehet részt venni!

The conference is part of a series of conferences that the WJLF has been organising for years to promote a better understanding of Israel's past and present, the elements of which can be found here / A konferencia illeszkedik abba a konferencia sorozatba amit a WJLF az izraeli múlt és jelen minél jobb megértése érdekében évek óta szervez, s melynek elemei itt láthatóak:

<https://archive.org/details/BenGurionConference2011>

conference for memory of Ben Gurion

https://archive.org/details/otven_eves_a_hatnapos_haboru

conference for memory of war of 1967

https://archive.org/details/jichak_rabin_emlekezete

conference for memory of Jichak Rabin

https://archive.org/details/golda_meir_es_kora

conference for memory of Golda Meir

https://archive.org/details/izrael_70

conference for memory of 70 years of Israel

https://archive.org/details/Szuez_Budapest_1956

conference for memory of 1956

<https://wesley.hu/esemeny/munchen-1972-konferencia/>

conference for memory of the terror-attack of Munchen 1972

For participation please fulfill it, till 10th of october, résztvenni szándékozók október 10-ig töltsék ki ezt a lapot!

2023. szeptember 24. ·

Láthatóság: Nyilvános

Javaslom ne nézzük hülyének egymást.

Mert van ez a FIDESZ szuverenitási törvényötlet. És van a közben a demokratikus sajtó - mármint ami online elérek - azon háborog, hogy a FIDESZ úgymond hamisan vádolja azzal Washington, Brüsszelt, Berlint stb, hogy nyomást gyakorolnak rá, mármint nLendvay utcára, a Bem térre a miniszterelnök hivatalára.

Én meg csodálkozom.

Már bocsánat, nem azért van az egész? Nem abból a célból tartják fenn az országok rengeteg közpénzen a külügyi apparátusokat, hogy nyomást gyakoroljanak? Nem azért vannak állandó hadseregek, flotta, légierő, nem azért működnek a nemzetközi bíróságok, nem azért van állami szabályozása a nemzetközi kereskedelmnek, hogy ez történjen? Nem ezt akartuk???

Ugye az egymástól megfelelő távolságra élő majomcsoportok nem nagyon szólnak bele egymás dolgába. Nagyjából az történik évmilliókon át, amit az egyes majomcsoportok domináns egyedei kitalálnak. A többi egyed nagyjából alkalmazkodik, s ha betegség vagy életkor előrehaladása miatt a csoportot domináló egyed vagy egyedek befolyása megrendül, akkor más egyedek lépnek helyükbe.

A csoporton kívüli majmok, szomszédos majomcsoportok szokásai, szabályai, az ottani vezetők akarata stb csak akkor befolyásolják a megfigyelésünk tárgyát képező majomcsoportot, hogyha az élelemgyűjtési területek valamiképpen összeérnek, átfedésbe kerülnek.

Az ember fokozatosan mozdult el erről az állapotról, amikor civilizációnk első pár évezredében a magasan fejlett államok politikai elitjei nem beszéltek és nem olvastak idegen nyelven, vagy közvetítő nyelven, nem nagyon volt ugyanis mit megbeszélni Egyiptomban és Mezopotámiában , Észak-Byugat-Indiában és Kelet-Kínában kormányzó elitek között.

Ez a - gondolom sokak szemében üdvös - állapot azonban az ie 18. században megszűnt, s a már akkor is sok száz éve kihalt sumér nyelven elkezdtek mindenféle nmezetközi tárgyalásokat folytatni, megállapodásokat kötni.

Nem várnám el a kormánypárti politikai elitől, hogy szakkönyveket olvassnak erről - a legtöbb szerzőről ugyanis kiderülne, hogy liberális vagy marxista - de a Bibliát - legalább képes formában - talán többen olvasták közülük is.

Mármint ezekben a régi időkben is elő elő fordult, hogy nagyobb államok mellett kisebb államok léteztek, különböző okokból. A nagyobb államok úgyszólván rákényszeríthették volna akarataikat a kisebbekre, hogy katonákat küldenek oda, a férfilakosságot leölik, az asszonyokat és a gyerekeket, háziállatokat elviszik. Néhányan azonban egyiptomi mezopotámiai stb elitben átlátták, hogy ennél a

megoldásnál olcsóbb és praktikusabb megállapodásokat kötni, melyeket azután a kisebb országok elitjei nagyjából betartanak, betartatnak, elkerülendő, hogy lemészárolják őket.

Később kiderült, hogy a nemzetközi megállapodások értelmezéséhez, illetve újabb problémák kezeléséhez, célszerű megbízottaknak jönni menni az országok között, akik ugyan nem visznek magukkal hadsereget, s néha közvetlen megvesztegetésre alkalmas aranytömböket sem, de részben a rájuk bízott papíroknál fogva, részben a küldő ország uralkodó elitjeinek szándékaival familiáris ismereteiknél fogva, kifejezetten célszerű volt őket komolyan venni.

Pár ezer év elmúltával ebből állandó diplomácia szolgálatok lettek. Újabb pár száz év alatt pedig világot számtalan olyan szervezet szövi át, amelynek mind az a célja, hogy más országokban történő döntéseket befolyásolja.

A magyar külügyminiszter odáig már eljutott tanulmányaiban, hogy a szuverenitás fikciójáról nyilatkozni tudjon, de azt még sosem gondolta végig, hogy a dolgoknak az a rendje hogy a nagyok a kisebbekre valamiképpen rákényszerítik akaratukat. Ha nem megy diplomáciával, joggal, médiakommunikációval akkor majd rákényszerítik gazdasági vagy katonai erőfölénnyel, hiszen nem várható el, hogy világ gazdasági és katonai kapacitásának többségét ellenőrző szabad világ kormányai egyetlen lator állam érdekei szerint ugráljanak.

Persze lehet, hogy külügyminiszter úr tud valamit, mert elkészült a magyar csodafegyver, vagy a nemzeti bank pincéjében találtak egy egy ezermilliárd dollárt érő aranyletétet...

De lehet, hogy csak arról van szó, kormányunk túlzottan komplikáknak tartja nagyköveteke nyilatkozatát, sajtóutalósokon, bizottsági határozatokon keresztül történő befolyásolást. Jobban testzik nekik, amikor orosz csapatok jelennek meg Belorussziában és Ukrajnában, Azeriek hegyi karabahban, Kínaiak Tiberben. Szerintem az orosz vagy kínai külpolitika irányítói között is, többen gondolják így, hogy ezen a módon befolyásolni lehet Finnországot vagy Svédországot, esetleg Lengyelországot. Komoly meglepetésben lesz részük, ha megpróbálják, s abban a pillanatban lehetőleg jobb lenne egy kevésbé szuverén magyar kormány.

[2023. október 4.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

MŰHELYVITA

a területi egyenlőtlenségek és az iskolahasználati egyenlőtlenségek kapcsolatáról

Az MSZT Fényes Elek Társadalomstatistikai szakosztálya, valamint Oktatásszociológiai szakosztálya műhelyvitát szervez a területi, és az iskolahasználati egyenlőtlenségek kapcsolatáról. A vita alapjául szolgál Nagy Péter Tibor e témában végzett kutatására épülő tanulmány. A kutatás részben survey, részben adminisztratív adatállományok összekapcsolásával nyert kvalitatív, és kvantitatív változók kombinálásával próbál képet adni a területi egyenlőtlenségek különböző metszetekben való összekapcsolódásáról.

A rendezvény nyitott, amelyre minden érdeklődőt várunk.

Időpont: 2023, október 5, 16 órai kezdéssel.

Helyszín: Wesley János Lelkészképző Főiskola, Kline terem. (Budapest, Dankó u. 11.)

Vitaindító: Nagy Péter Tibor

Vitavezető: Harcsa István

Felkért hozzászólók:

- Kovács Marcell

- Tátra Annamária

- Veroszta Zsuzsa

A vita – egy a vita előtti perctől élő a http://oktatas.uni.hu/20231005_belepokod.htm en online is látogatható

2023. október 4.

Láthatóság: Nyilvános

Mostanában, hogy a MET-Oltalom-Wesley komplexum támogatása ügyében biztatnék támogatásra embereket, köztük nem ellenzékieket is, néhányan ingerülten fogalmaznak: mondván Iványi Gábor politikai szereplő - "Te meg aztán igazán gyűlölsz minket, Téged még az általános felebaráti szeretet se korlátoz", mondják nekem - miért akarjátok, hogy támogassunk benneteket?

Nem állítom, hogy nincs elgondolkodnivaló ezen az érven, de asszem, képviselőinek mégis igaz...

Szóval ezen világnép mögött az a közkeletű világnép van, hogy a "közéleti dolgok" úgy általában két részre oszthatók: a pártok versengése során eldőlni politikai dolgokra és a pártok versengésétől mintegy független "közhasznú dolgokra". Mármint a "közhasznú dolgokkal kapcsolatban" - akár mennyi civil szervezet, vagy egyház helyezi tevékenysége központjába a kérdések ilyen vagy olyan irányú változtatását: mindig van a politikai pártoknak is álláspontja, ergo bármely politizáló ember joggal mondhatja: a dolgok eképpen való leírása hamis, hiszen amikor egy "közhasznú dologban" állást foglaló civil szervezetet támogatunk, egyben egy olyan állásfoglalást is támogatunk, ami egybeesik a velünk konkurens párt álláspontjával - azaz a politika zéró összegű játszmájában önmagunknak ártunk.

Csak hogy valószínűleg a dolgok eredeti kétfelé osztása politikai és közéleti dolgokra vélhetőleg téves, bármennyire is jogilag kétféle dolog van - szociológiailag valószínűleg háromféle, nevezzük az első csoportot stratégiai, a másodikat operatív, a harmadikat pedig kompenzatív. Mindannyiunknak módunkban van mindhárom ügycsoportban "részt venni" - ezek szoros összekapcsolása nélkül.

Stratégiai ügyek mindazok amelyet hagyományosan pártpolitikai ügynek nevezünk. Ott hagyományosan zéró összegű játszma folyik, TÉNYLEG NINCSEN MÁS kérdés, hogy vagy EGYIK VAGY MÁSIK oldal nyer a válsztásokon. Nem érdekesek a részletek, a jó gyakorlatok, a jó megoldások stb. Különösen így van ez, hogyha a kormánypárt a saját kormányzását "rendszernek" nevezi - mintegy azt

sugalmazva, nem az euróatlanti régióban szokásos többségváltás kell, hanem valamiféle "rendszer-váltás".

Vannak azután operatív ügyek. Olyan dolgok, melyek - noha nem hatalompolitikai kérdések - mindenképpen elvi szabályozást, rendeleteket igényelnek. Rendszerszinten kell kezelni bizonyos társadalmi jelenségeket. Mármint a rendszerszintű kezelésnek természetes része, hogy (bár nem feltétlenül zéró összegű játszmákról van szó) nem lehet egyszerre kétfelé húzni a szekeret. Tehát: kormánypárti ember mondhatja, hogy az intézkedés előkészítésének fázisában illetve az értékelés fázisában zajlik politikai érvelés: a végrehajtás a cselekvés azok akarata szerint kell, hogy történjen, akik - teljesen más okból, de - többséget szerzhetnek a nemzet parlamentjében, a város képviselőtestületében. Normális országokban ugyan ezekben az ügyekben is van átjárás, bíznak meg ellenzéki embereket, akár ellenzéki politikusokat ügyekkel, de azt mondjuk tudomásul lehet venni, hogy Magyarország immár nem ilyen ország.

Vannak azonban kompenzálendő ügyek. Ahol a szakpolitika - mindegy miért - nem járt sikerrel, esetleg kell kezelni a dolgot. Azaz: nem kell arról konszenzusra jutnunk, hogy egy kormány társadalompolitikája miatt, vagy annak ellenére vannak hajléktalanok az utcán. Nem kell arról konszenzusra jutni, hogy a településpolitikai megfelelő irányban halad-e a kistéleplési hátrányok leküzdésében - azt senki nem vitatja, hogy a kistélepléseken élő szegényemberek hátránnyal küzdenek.

Elég arról konszenzusra jutnunk, hogy a hajléktalanság rossz és a kistéleplési hátrány rossz, a most élő embereknek nem elég az, hogy szebb jövőt hoz a kormány, vagy a következő kormány politikája.

Azaz VAN EGY MEGLÉVŐ konszenzus a célok tekintetében.

E konszenzust fejezi ki az Oltalom hajléktalángondozása, szegénygondozása - viszont bizonyosan nem fejezik ki Iványi Gábor politikai nyilatkozatai, vagy pl. az általam rendezett társadalom-tudományos konferenciák.

Ezért kellene - a kormánypártiaknak - támogatnia az Oltalmat, viszont reménykednie, hogy Iványi nem nyilatkozik, én meg majd mégse csinálok konferenciát.

Nagy Péter Tibor

2023. október 8. ·

Láthatóság: Nyilvános

Miskolczy Ambrus (1947-2023)

Többször találkoztunk és beszélgettünk, Budapesten és Kolozsváron, még Párizsban is, Karády Viktornál. Ambrus – pontosan azt gondolván az ostoba és bornírt rendszerektől, amit helyes volt gondolni, sok mindent írt a román, a magyar, az erdélyi történelemről. Bár új és legújabbkorász volt, historiográfusként a középkori és ókori kérdésekre is reagált, ahogyan a román szellemi élet alapos nyomon követése épp megkövetelte. Legizgalmasabb művei a vasgárdához kötődtek. 2021 május 30-án második Vasgárda könyve kapcsán volt vendégünk a Wesley-n is <https://youtu.be/3S2VWnos1k8>. Birtam ígéretét, hogy a 18-19 századi társadalmatörténeti könyvekről szóló nagy könyvvita konferenciánkon is szereplő lesz, Hermann Robi könyvét vállalta volna - de ott már közbeszólt a

biológia. „Maradjon köztünk: baj van az egyik vesémmel, most járok vizsgálatokra, aztán műtétre... halasszunk üdv a” - írta Ambrus

Nem tudom, hogy a szűken vett történettudomány, vagy a román-magyar együttgondolkodás érdekkörei fogják e jobban hiányolni. Néhányunknak biztosan nagyon hiányozni fog.

2023. október 10. ·

Láthatóság: Nyilvános

MŰHELYVITA

a területi egyenlőtlenségek és az iskolahasználati egyenlőtlenségek kapcsolatáról

Az MSZT Fényes Elek Társadalomstatistikai szakosztálya, valamint Oktatásszociológiai szakosztálya műhelyvitát szervez a területi, és az iskolahasználati egyenlőtlenségek kapcsolatáról. A vita alapjául szolgál Nagy Péter Tibor e témában végzett kutatására épülő tanulmány. A kutatás részben survey, részben adminisztratív adatállományok összekapcsolásával nyert kvalitatív, és kvantitatív változók kombinálásával próbál képet adni a területi egyenlőtlenségek különböző metszetekben való összekapcsolódásáról.

Időpont: 2023, október 5, 16 órai kezdéssel történt

Helyszín: Wesley János Lelkészképző Főiskola, Kline terem. (Budapest, Dankó u. 11.)

Vitaindító: Nagy Péter Tibor

Vitavezető: Harcsa István

Hozzászólók:

- Tardos Róbert
- Tátra Annamária
- Veroszta Zsuzsa

<https://youtu.be/ownEQ6kXaBM>

2023. október 13. ·

Láthatóság: Nyilvános

Lezajlott

Tudománymetria és társadalom – Az MSZT oktatásszociológiai szakosztályának konferenciája

http://oktatas.uni.hu/20231012_belepokod.htm

az MSZT oktatásszociológiai szakosztálya <http://oktatas.uni.hu> az elmúlt két évtizedben tematikus meghívásos konferenciákat rendez. Több tucatnyi konferenciánk volt már, mely abból indult ki, hogy az Educatio folyóirat tematikus számainak létrehozása 5-10 - különböző munkahelyeken dolgozó, egymással évszámra nem találkozó tudóst párhuzamos gondolkodásra készítet.

<http://mek.oszk.hu/20900/20931/>

A párhuzamos gondolkodás pedig csak egy lépésre van a műhelyszerű gondolkodástól.

Október 12-n csütörtökön a "tudománymetria" jelenségéről gondolkodó, arról a Polónyi István szerkesztette tematikus számhoz hozzájáruló tudósoknak szerveznénk egy online találkozót, ahol mindenki - az Educatioba tervezett szövegéhez kapcsolódva tartana egy húsz perces előadást, amit előadásonként húsz perces vita követne.

A konferencia anyaga később az interneten is hozzáférhető lesz.

Program

9.00.Megnyitó

9.10.

Bajomi Iván

:

A tudomány és a felsőoktatás értékelésével kapcsolatos franciaországi küzdelmek 1983 és 2023 között

<https://youtu.be/rqPDezRyyg>

Kozma Tamás

:

Mi számít, és mi nem? Dilemma a tudományos teljesítménymérésben

11.20.

Nagy Péter Tibor

:

A tudományszociológiai változat

12.00.

Polónyi István

:

A számok bűvöletében

12.40

.

Sasvári Péter és Urbanovics Anna

:

Tudományos láthatóság vagy kiválóság - a finn Publication Forum értékelő rendszer szerepe a versenyközpontú felsőoktatásban

13.20 Zárszó Nagy Péter Tibor

<https://youtu.be/lhHyALN9smU>

Belépés a konferencia előtti percekben a http://oktatas.uni.hu/20231012_belepokod.htm-re kattintva!

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/20231012_1_tudomanymetria_mszt_osz.mp4

2023. október 18.

Láthatóság: Nyilvános

Tiltogatják befelé, Nyugat Európában is, nálunk is - a terroristabarát megmozdulásokat, szervezeteket.

Hát, jó reggelt.

Volt ugye egy párizsi békeszerződés, ami többek között azt a nem túl eredeti felismerést tartalmazta, hogy ha a világ el akarja kerülni, hogy 1939-hez hasonló bajba kerüljön, akkor időben, például 1931-ben csinálni kell valamit, mondjuk megszállni azokat az államokat ahol a mindnható kifürkészhetetlen akarataból a választók éppen elveszítik az eszüket. Biztos lett volna pár felhábródott újságcikk 31-ben, a nemzeti szuverenitás megsértéséről, de hatvabnmillió életben maradó ember, azért sokakat kárpótolt volna.

A Holokaszt ahhoz mindenestre elég volt, hogy Európában nem nagyon lehet azóta nyíltan antiszemitáskodni.

A Holokauszt óta se a nyugati világban, se az egykori szocialista tömb országaiban, se a – cári ideológia számos elemét újjáélesztő 21. századi Oroszországban nem volt szokás, nem szokás vállaltan antiszemita szakkönyveket kiadni, mármint tudományosan komolyan vehető intézményeknél, kiadóknál. Irán kivételével még a muszlim többségű, az iszlámot államvallásnak tekintő, az Izrael elleni terrororganizeteket szabadságharcosnak tekintő és támogató államok sem vállalták fel, hogy uralkodó köreik antiszemiták lennének.

A virulens antiszemitizmus erői hol antiliberalisnak, hol anticionistának mondták, mondják magukat a legkülönbözőbb rendszerekben.

Nyilvánvalóan azért, mert bármely politikai ideológiával, s ahhoz kapcsolódó politikai gyakorlattal szemben állni – éppúgy nem tűnik elfogadhatatlannak, szélsőségesnek, mint annak tudomásulvétele, hogy a világ országaihoz senki nem alakíthat ki egyforma viszonyt, tehát a világ országai közötti konfliktusokban habituálisan egyik vagy másik oldalán állni - teljesen természetes.

Más kérdés, hogy jelen sorok szerzője – ha elméletileg elfogadja is, hogy antiliberalizmus éppolyan ideológia, mint mondjuk a konzervativizmus-ellenesség, s az anticionizmus éppolyan ideológia, mint mondjuk a „Magyarország-ellenesség” – ezen ideológiák szociológiai valóságát mégsem éppolyannak tekinti.

Ugyanis az önmagukat antiliberalisnak definiáló ideológiai csoportok szinte sosem kizárólag a szélsőségesen piacpárti kormányok szociális alapú bírálatával foglalkoznak, hanem szinte mindig felvállalják, hogy a független jogintézmények, az állam- egyház elválasztása, a hatalmi ágak elválasztása által korlátozott hatalmú kormány stb gondolatát túlzottan doktrinernek és hatékonyságcsökkentőnek tartják, az anticionizmus pedig – ellentétben a magyar vagy román állami törekvések bírálóival, akik Magyarország vagy Románia legitim létét sosem vonják kétségbe – mindig nagy megértést mutat az Izrael legitim létezését kétségbevonó csoportok irányába.

Másképpen fogalmazva az antiliberalis, illiberális ideológiák követői a liberális, konzervatív vagy szocialista pártpolitikák szabad versenyeztetésének lehetőségét vonják kétségbe- az anticionisták pedig annak legitimitását, hogy bármely magát zsidónak gondoló ember szülőhazája mellett annak az országnak is polgárává válhasson, ahol nem érzi kisebbséginek magát. Persze egy univerzalista ellene mondhatná az anticionizmus túrhetetlenségét hangsúlyozó érvelésnek, hogy nagyon sok embernek, „népnek” nincs meg ez az alapvető joga, csak hogy ebből az az abszurd analógia is következne, hogy abból, hogy az alapvető szabadságjogokat - e sorok írójának értékitélete szerint morálisan megengedhetetlen passzivitással – nem is akarják egyesek kiterjeszteni az atlanti világ határain túlra egyben az is következne, hogy az atlanti régió országaiban is vissza kellene venni a szabadságjogokból.

Szóval, jó reggelt. Kíváncsi vagyok, hogy mikor fogják Európában betiltani az oroszbarát, defetista propagandát, az ellenség szolgálatában álló szervezeteket és kormányokat. Attól tartok, akkor amikor már késő lesz.

[2023. október 18.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Nagy Péter Tibor: A tudományszociológiai változat...(Mármint: a tudományos teljesítmény méréséé, szembeállítva a tudománymetriával)

https://youtu.be/wo2nI8HG2_A

[2023. október 20.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Amikor az Educatio-t 1992-ben megalapítottuk, sokak szemében még az is furcsa célnak tűnt, hogy az iskoláról, ne a pedagógusok, vagy a szülők "kvázi érdekképviselőjeként", hanem harag és részrehajlás nélkül, társadalomkutatóként beszéljünk. Azóta már a felsőoktatásról is tudunk úgy beszélni, mintha nem önmagunkról lenne szó. Félek, hogy a tudomány-metriával kapcsolatban elértük a tárgyilagosság korlátait...

nagy peter tibor az oktataskutatok es a tudomany mint tema 20231012

<https://youtu.be/N7CaI2tdaH0>

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/nagy_peter_tibor_idegennyelvoktatás_torte_net_20231021.mp4

2023. október 22.

Láthatóság: Nyilvános

Olvasom, hogy a szabad világ nagyszerű képviselői máris óva intik Izraelt a határozott fellépéstől...Van olyan NATO ország, mely nemcsak - ami nyilvánvaló - humanitárius segínyt akar juttatni a gazai civileknek, hanem közvetíteni szeretne a Hamasz és Izrael között. Egyéb kérdésekben mindig a "jó oldalon" álló, kedvenc magyar riporternőm megkérdezi az izraeli nagykövettől (a magyarországitó!!!) hogy hogyan lehetne tárgyalni a Hamasszal...

Ismeretes, hogy még a 19. században is, amikor Európában másutt már egyértelműen állami-vármegyei hatóságok vették át a közhatalmat a "helyi tekintélyektől", amikor megszűnt a nagybirtokosok korlátlan hatalma, amikor megszűnt az úriszéki bíraskodás - Sziciliában - egy kisebb országnak, pl Belgiumnak megfelelő területen a maffia szinte korlátlan hatalommal rendelkezett. A nápolyi királyság erőforrásai, belső egyensúlyai nem engedték meg, hogy egy két nagyobb város kivételével az állam az elvileg létező kizárólagos szuverenitásnak érvényt szerezzen, azaz azt, hogy kiből lehet polgármester, vagy helyi tanító, ki nyithat boltot, hogyan álljon fel egy helyi kórház, hogyan tartsák rendben a két falu közötti közutat - végső soron a maffia döntötte el, amely gondoskodott az özvegyek megsegítéséről és az engedelmes családok szegény gyerekeinek taníttatásáról is. Tehát "minden működött".

Az "apolitikus civil szektor" iránt elkötelezettek, a "jó megoldások" hívei mégsem szoktak lelkesedni eme modell iránt, mégpedig két okból. Egyrészt a maffia - noha voltak "törvényei" végső soron önkényesen hozott döntéseket, másrészt a társadalom azon "periferiáján" ahol nem övezte korlátlan egyetértés, hogy a hatóságok helyett a maffia döntsön mindenben meg-meg ölték az okvetetlenkedőket, ami határozott visszatetszést kelt, gondolom, még ma is sokakban.

Mármost, amikor Garibaldi önkéntesei Sziciliában partraszállva harcolni kezdtek, majd egyesültek a Szárd királyság reguláris csapataival és létrejött a majdnem egységes Itália (közismerten ma is van néhány olyan terület Itáliában, amely fölött az olasz állam nem gyakorol szuverenitást, de ennek abszurditásáról, különösen, mióta Ferencnek hívják az egyik államfőjét, nem szokás beszélni) Garibaldiék nem egy önálló "demokratikus Szicilia" mellett törtek lándzsát, hanem azért, hogy Szicilia a nápolyi királyságnál még nagyobb egység, az összehasonlíthatatlanul alkotmányosabb olasz királyság része legyen, s annak liberális kormánya - ha nem is elkapkodva - de elkezdje kiterjeszteni a törvényességet Szicilia falvai felett is.

Azóta a "maffia" nem sajátos társadalomszervezési mód, nem tisztelendő "colour local" - hanem kriminalisztikai kategória. A liberális olasz kormánnyal kifejezetten rossz viszonyban lévő kormányzatok, vagy a politikai katolicizmus sajtótermékei, társadalmi egyesületei sem mondták azt, hogy vissza kellene állítani a régi szép jó világot, amikor egy Szicilián kívül lebonyolított bankrablás és egy helyi gyilkosság levezésnylése között

a helyi keresztapa komoly nászajándékot adott a frissen összeadott falusi párnak, sőt a templom felújításához is hozzájárult ez alkalommal.

Szóval - ha már úgy alakult, hogy a világnak ezen a felén nem tekintjük elfogadható szándékkifejezésnek a gyilkosságot - nem kellene mérlegelni, hogy a gyilkosok ellen fellépő rendőrségnek van e igaza, vagy mégis inkább a helyben népszerű gyilkosoknak. Ha a rendőrség - valamely okból - nem bír egy nagyobb bandával, vagy nagyobb bandák sokaságával, akkor félkatonai alakulatok, nemzeti gárda, sőt a hadsereg bevetése is indokolt - ahogyan ezt épp amerikai viták tisztázták. Ugyanis mindezek az erők arra valók, hogy a választott, törvényes kormányok szuverenitását biztosítsák.

Felfegyverzett, parancsra cselekvő, előre megfontolt szándékú gyilkosokkal szemben fellépő állam és a gyilkosok között közvetíteni egyszerű bűnpártolás, amit ha lenne igazi nemzetközi ügyészség azonnal szankcionálna, nem lenne erre mentség a sajtószabadság, vagy más ország szavazóitól kapott (másra vonatkozó) legitimáció sem.

Aki félti a gázai civileket, annak nem akadályoznia, hanem segítenie kell az izraeli hatóságokat, hogy minél módszeresebben tudjanak eljárni a gyilkosok kézrekerítésében és - ahogyan fegyveresek közötti tűzharcban szokás - megölésében. Izrael nem NATO tag, tehát sokak szerint nem kellene Európa elleni támadásnak értelmezni a történeteket (szerintem igen, de ez más kérdés) de az USA-val szoros katonai szövetség köti Izraelt. Fel nem foghatom, hogy mire van az amerikai gyorsadtest - sokmilliárd dollárból fenntartott katonák tizezeivel, minthogy megszállja Gázát? Mi másért finanszíroz az USA olyan hadseregeket - pl Latin- Amerikában - amelynek soha semmi haszna nem volt, a második világháborúba is csak az utolsó napokban voltak hajlandók belépni - melyek sokszázézes létszámuk tehát nyugodtan elláthatnának afféle "megszálló feladatokat" - mármint rendfenntartót, miután az az izraeliek és az USA az érdemi munkát elvégezték.

Egyáltalán lényegesen egyszerűbb lenne a világ - Izraelben is, Ukrajnában is - ha nem össze vissza beszélnek arról, hogy egy régen folyó háborút hogyan lehet eltíkolni, hanem azon dolgoznának, hogyan lehet megnyerni.

2023. október 23. ·

Láthatóság: Nyilvános

Abból a szögből a köztársaságért, az első háromért, s a szivünkben élő negyedikért ma elhangzó Karácsony-beszédet mutató kivetítő felett szimbólikusan ott tornyosult a Bank of China reklámja . Soha semmifajta bankellenes propagandát, se baloldalt, se jobboldalt nem támogattam. De azért az világos, hogy az első héten mit kellene Magyarországról kitiltani, ha vissza akarjuk szerezni az országot:)

A tömegben azt hallottam - én a menet azon szakaszán még nem voltam ott - hogy teljes rohamrendőri készség védte az orosz követséget. A rendőrség tudja, hogy azért nem kevesen tudják, hogy hol az ellenség és ki az ellenség:)

2023. október 27. ·

Láthatóság: Nyilvános

Bármennyire is szomorú is egyeseknek: élünk.

<http://opuscula.wjlf.hu/.../opuscula-theologica-et.../index>

2023. október 28. ·

Láthatóság: Nyilvános

Nem tudom, hogy egy "Theologica" ...nevű folyóirat közönsége erre vágyik-e, mármint "A területi egyenlőtlenségek és az iskolázási egyenlőtlenségek kapcsolata" című szociológus/statisztikus arculatú NPT tanulmányra. <https://opuscula.wjlf.hu/.../opuscula.../article/view/15> És egy másik folyóirat szerkesztője szemre is hányt nekem, hogy nem neki adtam, hiszen "szakmailag sokkal adekvátabb lett volna hozzánk". Hát tényleg. Csak most egyszerűen nincs számomra fontosabb, mint hogy megjelenítsem: minden amim van, minden amit adni tudok, bármilyen nevetséges is, s bármilyen aránytalanul kicsi is a "kedvezményezett" bajaihoz képest : a Wesley-MET-Oltalom komplexumé, s most egyszerűen nem tudtam más szöveget adni ennek a folyóiratnak.

2023. október 28. ·

Láthatóság: Nyilvános

A mesterséges intelligencia és az oktatás

(online konferencia 2023 nov 2-án)

az MSZT oktatásszociológiai szakosztálya <http://oktatas.uni.hu> az elmúlt bő két évtizedben tematikus meghívásos konferenciákat rendez. Több tucatnyi konferenciánk volt már, mely abból indult ki, hogy az Educatio® folyóirat tematikus számainak létrehozása 5-10 - különböző munkahelyeken dolgozó, egymással évszámra nem találkozó tudóst párhuzamos gondolkodásra készítet.

<http://mek.oszk.hu/20900/20931/>

A párhuzamos gondolkodás pedig csak egy lépésre van a műhelyszerű gondolkodástól.

2023 november 2 -ra csütörtökre a "mesterséges intelligencia" jelenségéről gondolkodó, arról a Buda András és Györgyi Zoltán szerkesztette tematikus számhoz hozzájáruló tudósoknak szerveztünk egy online találkozót, ahol mindenki - az Educatio-ba tervezett szövegéhez kapcsolódva tart egy negyedórás előadást, amit a rendezvény végén vita követ – melyhez a közönség részvétele több, mint kívánatos.

A műhelykonferencia anyaga később az interneten is hozzáférhető lesz.

A konferenciára belépni a 2023.11.02-n 12-h tól a

http://oktatas.uni.hu/20231102_belepokod.htm re kattintva lehetséges.

14.00 Megnyitó

14.10 Buda András A mesterséges intelligencia "arcai"

14.25 Bessenyei István A Bing és a Bard innovációi

14.40 Ollé János A mesterséges intelligencia felhasználása az oktatási programfejlesztésekben

14.55 Szűts Zoltán A többsebességű, kettészakadt emberiség forgatókönyvei

15.10 Z. Karvalics László Hol keressük a pedagógiát, amely a mesterséges intelligencia tanulási környezetté válásához igazodik?

15.25 vita

<https://youtu.be/sf-kVNLhOTO>

2023. október 29. ·

Láthatóság: Nyilvános

Már látható:

https://youtu.be/1LVMA22O_P0

Svédország és a nyugati világ biztonsága

Sverige och västvärldens säkerhet

Sweden and the security of the Western World

2023.10.29. délután 14.h.

online minikonferencia

A WJLF nem foglalkozik hivatásszerűen sem Svédországgal, sem biztonságpolitikával. Csak szégyelli magát a magyar kormány miatt.

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/nagy_peter_tibor_idegennyelvoktatas_torte_net_20231021.mp4

14.00 Iványi Gábor: Megnyitó

14.10 Gyarmati István: Svédország és a NATO

14.30 Mesterházy Attila: Svédország a NATO parlamentből nézve

14.50 vita a közönség részvételével

A konferencia online és az internetre kerül

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Svedorszag_es_a_nyugati_vilag_biztonsaga_WJLF_20231029.mp4

https://youtu.be/1LVMA22O_P0

2023. október 29.

Láthatóság: Nyilvános

Fő szabályként ebben a Svédország NATO csatlakozásának magyar akadályozása ügyben leképeződnek a fő magyarországi politikai frontok.

Azaz, aki elhiszi Orbánnak és Szijártónak, hogy nem kell ellenségeskedni az oroszokkal, illetve Magyarországnak afféle 16-17. századi Erdélyként köztes uton kell járnia kelet és nyugat között, az elfogadhatónak ítéli, hogy a magyar parlament Fideszes többsége - nyilván Orbán-akaratot kifejezve kellemetlenkedik egy kicsit az orosz érdeket nyilvánvalóan sértő NATO bővítés ügyben.

Ne én most NEKIK szeretnék érvelni, hogy nem kellene támogatni ezt a FIDESZ politikát. Aki ismer FIDESZ szavazót, kérem adja át...☐

1. A NATO szkeptikus emberek is tudják, hogy a magyar történelem egyik legnagyobb traumája a Holocaust volt. Mármost nem csupán sokszázezer honfitársunk meggyilkolása, hanem annak a tudatnak az elviselése, hogy szüleink, nagyszüleink, dédszüleink milyen keveset tettek (ha egyáltalán tettek valamit és nem éppen tétlenül szemlélődtek, sőt mások bajából hasznót húztak) 1944-ben, majd ezzel a ténnyel milyen csekély mértékben voltak készek, voltunk készek megfelelően elszámolni. A nagy baj tudatához - normális esetben - hozzátartozik valamifajta kollektív hála, amit a bajban segítséget nyújtó felé érzünk. Bár többféle segítségnyújtó volt, a külföldi segítségnyújtás szimbólumává mégiscsak a svéd diplomata Wallenberg vált. Erről társadalmi tudomás mindig is volt - ezért magyarosították vezetéknévüket nem kevesen "Svéd"-re, s lett - amint lehetett - Wallenberg-egyesület, -szobor, utca...

Túl sok hála a szegény és perifériális helyzetű Magyarországtól a gazdag és centrális helyzetű Svédország azóta sem tartott igényt. Mondjuk most lehetett volna villogni azzal, hogy elsőként hagyjuk jóvá és nem utolsó előttiként - ha igaz - ezt a svéd nemzeti érdek szempontjából oly fontos ügyet.

2. A NATO-szeptikus emberek is tudják, hogy a magyar történelmi tudat egyik legnehezebb öröksége a Trianon szindróma, már nem egyszerűen az, hogy több millió magyar anyanyelvű ember került kisebbségi sorba, hanem az is, hogy nehézkes annak feldolgozása, hogy Európa egyik legnagyobb államából Európa egyik legkisebb államává sikerült változtatni a Budapest központú országot 1920-ban. Mondhatjuk ugyan, hogy relatíve nagyobb szimbólikus veszteséget élt meg Belgium vagy Hollandia, amelyek területe 1960 előtt több millió négyzetkilóméter volt, de persze lehet legyinteni - azok távoli területek voltak, nem olyan közeliek, mint a mai magyar határ és a történelmi határ közötti kétszázezer négyzetkilóméternyi terület. Magyarország nagyhatalmi státusának elveszéséhez hasonlólt ért meg viszont Svédország, a történelmi svéd birodalom és a mai Svédország arányai, jelentősége nagyjából úgy aránylik, ahogyan a történelmi Magyarbirodalom és az 1920 utáni ország. A svédek ezt remekül feldolgozták - példamutató lett Svédország viszonya az utóállamokkal, s a kisebbségek sem jelentenek kölcsönös ellentétforrást. Ennek a példamutató folyamatnak a logikus zárása a NATO tagság: annak az illúzióknak a végét jeleníti meg, hogy egy világkonfliktusban a "svéd szabadság" a nyugati világgal való együttműködés nélkül védhető. Aki annak idején - semlegességi illúziókat feladva igennel szavazott a magyar NATO csatlakozásra, bármely párt szavazója is volt egyébként, attól elvárható, hogy svéd csatlakozást is támogassa.

3. A NATO-szeptikus emberek úgy gondolják, hogy a NATO fegyverkezés stabil piacot jelent az amerikai hadiiparnak, s a NATO országokban folyó hadiipari fejlesztések is alkalmazkodnak az amerikai érdekekhez. A magyar jobboldali szavazó- ha máshonnan nem a Grippen ügyből - értesülhetett arról, hogy a nyugati világban van minimum még egy nagy hadiipari, hadifejlesztési központ tudniillik Svédországa. Akinek az a baja a NATO-val, hogy túl erős benne az amerikai érdek, szintén a svéd csatlakozást kellene, hogy támogassa...

4. Amióta a jobboldal hivatalos emlékezetpolitikája Magyarországon belenyugodott abba, hogy a hunok és besenyők helyett a finnekkel vagyunk rokonságban, minden etnicista érvelésű embernek aggódnia kellene a finnekért. Már 1940-ben kiderült, hogy a finnek jó katonák, de azért az is, hogy ha igazán beindul az orosz gőzhenger, akkor sürgős segítség kell ahhoz, hogy Finnországot meg lehessen védeni. Mármint - ez talán többeket nem lep meg - északon ahol NATO és Finnország összeér, hideg van és rossz az utak, tehát Finnországnak segédkező nyugati erők, csak Svédországon keresztül mehetnek, ha egyszer majd muszáj lesz, illetve mehetnek oda annak érdekében, hogy elrettentsék az oroszokat....

Szóval - ez alkalommal - egy Amerika és NATO szeptikus FIDESZ szavazónak sincs túl sok oka támogatni Orbán Viktort és a FIDESZ frakciót....

2023. november 7.

Láthatóság: Nyilvános

Egy kiváló - Holokauszt témakörben , antiszemitizmus témakörben hibátlan tanulmányokat író, nyugat európai egyetemen tanító magyar anyanyelvű kollégámat hívtam szokásos Izrael konferenciánkra - sok éve, minden novemberben van egy - a szokásos academic érveken kívül kiemelt szolidaritás szükséglettel is kapacitálva őt.

Kollégám mellett érvelt, hogy MINDEN áldozatul eső civil PONTOSAN egyforma szolidaritás illet meg, sőt Izraelben valamiféle egyenlőtlen polgárháború folyik, ahol a nyilvánvalóan gyengébb "palesztin-oldali" civileket illeti meg az erősebb nemzetközi figyelem és szolidaritás.

Nem gondolom, hogy ő anticionista, vagy morálisan elfogadhatatlan álláspontot képviselne, mégis felmerültek bennem ellenérvek

1. Az csak az egyik kérdés, hogy ki civil és ki katona, és a másik hogy ki a támadó és ki a megtámadott. Németországban brutális mennyiségben haltak meg ártatlan civilek az 1944-es angolszász bombatámadásokban, köztük nagyszámban olyanok, akik nem szavaztak a náciakra 1933-ban. De attól még a szolidaritást - visszamenőleg - nem feléjük nyilvánítunk, hanem pl a megtámadott Lengyelország felé, a német hadsereg által megölt lengyel civilek felé.

A Gazában meghaló civilek nem azért halnak meg, mert Izrael hadserege vagy kormánya meg akarja ölni őket, hanem mert két harcoló fél közé kerültek, sajnos ez minden háborúban elkerülhetetlen. Ezzel szemben az izraeli civilek - tehát a megtámadott Izrael polgárai - azért haltak meg, mert a Hamasz osok meg akarták ölni őket.

2 A nemzetközi jog mellett - melynek képviselői gyakran elmarasztalják Izraelt - valamennyire a szociológiai illetve történelmi realitások is számítanak. A háború - objektíve - veszélyes üzem, olyan,

mint mondjuk egy nehézbűnözőket tároló börtön. Ha egy országban nincsen ilyen börtön - mondjuk Lichtensteinben - akkor az ezer lakosra eső börtönlázadás áldozatok száma nulla. Míg mondjuk Svájcban, ahol van ilyen börtön nulla egész valamennyi. Ebből nem az következik, hogy Svájcban inkább megsértik a jogot, hanem az, hogy az a dolgok természete, hogy ahol nincs kockázat ott fogalmilag kisebb a veszteség, mert a kockázatot épp úgy számolják ki, hogy 1000 lakosra mennyi veszteség szokott esni az objektíve veszélyes üzemekben.

Ahol nincs háború civilek által lakott területen, ott nincsenek civil veszteségek, tehát az ausztrál illetékességű brit katonák biztosan több német civil halálát okozták, mint amennyi ausztrál civil halálát okozta német katona, de ez ugye semmilyen következtetést nem enged meg sem a két ország sem a két hadsereg összehasonlításakor.

Ha az izraeli hadsereg (vagy bárki) célzottan meggyilkol palesztin civileket, akkor az nyilván bűncselekmény, de arról, hogy a palesztin civileket pajzsként használják a Hamaszosok arról az izraeli vezérkar éppúgy nem tehet, mint a pilóták, akik kilövik a levegő-föld rakétát.

A Hamasz-osok annak tudatában használják a civileket pajzsként, hogy teljesen semmiképpen nem áll le az ellenük irányuló támadás, így - az öngyilkos merénylettel ellentétben - nemcsak magukat áldozzák fel az általuk szentnek tartott ügyért, hanem a gázai palesztin lakosságot is.

A palesztin milliók ÉRDEKE hogy az őket feláldozni kész Hamasz likvidálva legyen. Németországban - ez mondjuk 1980-ban az NSZK-ban is így volt - ünnepelték a győzelem napját Európa és így Németország felszabadulásáért - annak ellenére, hogy 1980-ban konkrétan éltek olyan középkorú és idősebb emberek, akiknek szerelme, apja, anyja, kisgyereke civilként halt meg egy angol bombatámadás, vagy város ostrom során.

3. Van olyan érvelés, hogy ha az izraeli hadsereg egyáltalán nem bombázna, hanem izraeli katonák tizezeit feláldozva házról házra venné be a várost, akkor nem lennének civil áldozatok. Csakhogy a Hamasz ez esetben valószínűleg azt a taktikát alkalmazná, hogy a konkrét alagutakba, vagy akár általa védett szobákba vinne be civileket, hiszen ÉPP AZ A CÉL, hogy a civilek halála az Izrael elleni propagandaháború része legyen.

Szóval a háború és az erőszakos halál szörnyű dolog, de ha már van, nem mondhatjuk azt, hogy egyenlőként ítéljük meg - a motivációk és körülmények vizsgálata nélkül - akár a feleket, akár a felek áldozatait.

* * *

Néhai Vázsonyi Vilmos barátom számolt be arról, hogy valamiféle abszurd öröm öntötte el budapesti kisgyerekként, amikor hallotta 1944-ben feje felett a bombák sivatását. Természetesen tudta, hogy a bomba őt is megölheti - de úgy gondolta olyan sokan akarják őt és családtagjait specifikusan megölni, hogy értékelni kell azt, hogyha csak véletlenszerűen esik bele a megöltek sorába.

* * *

Tudom, hogy soha semmi nem enyhíti az ártatlanul áldozatul eső gázai civilek hozzátartozóinak fájdalmát. Az ő fájdalmuk mindannyiunk fájdalma.

Mégis - látva és értelmezve mindazt amit látok, azt gondolom hogy a Hamasz felszámolásért harcba szálló izraeli hadsereg egy olyan Közel-Keletért küzd, ahol sem azért nem kell meghalnia senkinek, mert palesztin, sem azért mert zsidó, vagy ha ez a teljes béke megvalósíthatatlan, egy olyan Közel-Keletért, ahol senkit nem ÖLNEK meg azért mert palesztin, vagy azért, mert zsidó.

[2023. november 7.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Izrael 75

A WJLF online konferenciája 2023.11.12-én

Belépés vasárnap reggel a http://oktatas.uni.hu/20231112_belepokod.htm - ra kattintva

9.00 Megnyitó

9.20

Dési János:

Az egyik zsidómentő a másik nyilas lett - életútválasztások - Vittorio de Sica és Páger Antal életpírójaiban

One Saviour of the Jews, Other Became an Arrow Cross Archer - Life Choices - in the Biographies of Vittorio de Sica and Antal Páger

Két sikeres színész, két életút, két jellem - egy korszak. Pár év különbséggel játszották el ugyanannak a filmnek két változatában a szívtipró hősszerelmest (Teresa Venerdi / Péntek Rézi). Vittorio de Sica és Páger Antal. Mindketten ünnepeket, népszerű színészek (de Sica ekkor még a nagy filmjeinek a megrendezése előtt állt). A fasiszta Olaszország ki akarta de Sica népszerűségét használni. De ő nem engedett. Sőt, minden valószínűség szerint embereket mentett meg, egy különlegesen szemtelen akcióval. Páger Antal részt vett a nyilas propagandában. Szálasival rázott nyilvánosan kezét. A háború végén elszökött, s amikor 1956-ban a titkosszolgálat közreműködésével hazajött nyilas múltjára csak annyit mondott, hogy a volt felesége tehet róla. De Sica a háború után négy Oscar díjat nyert. Egyik utolsó filmje egy zsidó család társadalomból való kirekesztéséről és deportálásáról szólt.

Two successful actors, two careers, two characters - one era. A couple of years apart, two versions of the same film starred the heartbreaking heroine (Teresa Venerdi / Rézi Péntek). Vittorio de Sica and Antal Páger, both celebrated and popular actors (de Sica was at that time still on the verge of his big films). Fascist Italy wanted to exploit de Sica's popularity. But he would not give in. In fact, in all likelihood, he saved people in a particularly brazen act. Antal Páger was involved in Arrow Cross propaganda. He shook hands with Szálasi in public. He fled at the end of the war, and when he came home in 1956, with the help of the secret service, he only said that his ex-wife was to blame for his Arrow Cross past. De Sica won four Academy Awards after the war. One of his last films was about the social exclusion and deportation of a Jewish family.

9.40

Vita

10.00

Eisen, George

Antisemitizmus az amerikai egyetemeken

Antisemitism on American universities

10.20

Vita

10.40.

Gadó János

Az október 7-i vérengzés és akik ehhez "megértően" viszonyulnak

The 7 October massacre and those who are "understanding" it

A világban legelterjedtebb magyarázat szerint az október 7-i vérengzés – melynek során a Hamasz terroristái több mint 1400 izraelit mészároltak le – a palesztinok szenvedéseivel és az izraeli „megszállással” magyarázható. Az előadás a „megszállás” fogalmát próbálja értelmezni: ez valójában a „zsidó uralom”, „zsidó hatalom” aktualizált, politically correct változata

According to the most widely accepted explanation, the 7 October massacre - in which Hamas terrorists slaughtered more than 1,400 Israelis - was due to the suffering of the Palestinians and the Israeli "occupation". The lecture tries to interpret the concept of 'occupation': it is in fact an updated, politically correct version of the old antisemitic trope of the 'Jewish rule' or 'Jewish power'.

11.00 vita

11.20 Beszélgetés 1920 és 1980 között született személyekkel a huszadik század második felére jellemző Izrael percepcióról

12.20 Nagy Péter Tibor: Zárszó

The conference is part of a series of conferences that the WJLF has been organising for years to promote a better understanding of Israel's past and present, the elements of which can be found here / A konferencia illeszkedik abba a konferencia sorozatba amit a WJLF az izraeli múlt és jelen minél jobb megértése érdekében évek óta szervez, s melynek elemei itt láthatóak:

<https://archive.org/details/BenGurionConference2011>

conference for memory of Ben Gurion

https://archive.org/details/otven_eves_a_hatnapos_haboru

conference for memory of war of 1967

https://archive.org/details/jichak_rabin_emlekezete

conference for memory of Jichak Rabin

https://archive.org/details/golda_meir_es_kora

conference for memory of Golda Meir

https://archive.org/details/izrael_70

conference for memory of 70 years of Israel

https://archive.org/details/Szuez_Budapest_1956

conference for memory of 1956

<https://wesley.hu/esemeny/munchen-1972-konferencia/>

conference for memory of the terror-attack of Munchen 1972

[2023. november 20.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Tegnapelőtt - videora sajnos nem vett formában - azon töprengett négy vezető szociológus (MSZT kongresszus volt a Corvinuson) hogy mi a szociológiai voisszaszorulásának az általános oka a most alapítványivá szervezett egyetemek mindegyikén....

Azt hiszem a szociológia helyzete nem tipikus.

Egy afféle kormánynak, ami nálunk van, három dologra való a felsőoktatás

Egyrészt olyan embereket kell csinálni, akik transzmissziós szíjként "átviszik" a kormánypolitikát a lakosságra. Ezt jogászképzésnek, közigazgatási képzésnek hívják.

Másrészt olyan embereket kell gyártani, akik ideológiagyárként üzemeltetik az iskolát és a kulturális intézményrendszert, az nagyjából a bölcsészkarok, a tanárképzés, a színművészeti egyetem stb feladata

Harmadrészt azért mégicsak kell valaki, aki - ha irányított gazdaság is lesz, meg robotizáció - valamennyire eleget tesz a NER lovagok, meg kínai és orosz tőke munkaerőigényének. Na ezt hívják közgazdászképzésnek, meg műszaki ill. agrár felsőoktatásnak.

Mármost a három területen két-két kormányzati feladat van: egyrészt előbb az erőszakkal elrabolt egyetemeken megfelelő személycserét meg szemléletcserét kell végrehajtani, nagyjából annak bizonyítására, hogy vidék-Magyarországon mindent megtehetnek, amit meg akarnak tenni. Az egyetemek többsége ugyan olyan városokban működik, ahol ellenzék van többségben, de azért megmutatható, hogy e városok nem védik majd meg egyetemeiket. Másrészt azokon az egyetemeken amelyek még nem alakultak át, meg kell mutatni, hogy a szabad budapesti értelmiség némi béremelésért szívesen eladja magát. Sikerülni fog, 1-2 éven belül mindenki jelentkezik majd a pofonért-csokiért.

Azaz: e három fő területen az átalakítás a cél, ilyen harcok vannak. A szociológia viszont a társadalmi önreflexió és a kritika tudománya, csak az lehet az értelmes cél, hogy szűnjön meg, úgy ahogy van.

Biztos vannak érvek amellett, hogy egy autokratikus hatalom, amely büntetlenül ,megteheti amit akar, s se a meglévő autonómiáformákban nem igazán küzdenek ellene az emberek, se az a nemzetközi rendszer amibe beágyazott, s ami egy mozdulattal véget vethetne az uralmának, nem teszi ezt, miért NE így járjon el. Kár, hogy én nem ismerem ezeket az érveket.

[2023. november 25.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

<https://youtu.be/vWVEaRmekBA>

Nagy Peter Tibor A tudomanszamolas avagy Hubai Peter ketelyei 20231125

<https://youtu.be/yl8AkqRboZw>

(Részlet a Hubai Péter tiszteletére (70+...) rendezett Wesley-s konferenciából)

https://archive.org/download/Conferences_SHS_2020s/Nagy_Peter_Tibor_A_tudomanszamolas_avagy_Hubai_Peter_ketelyei_20231125.mp4

[2023. november 28.](#) ·

Vajda Mihály (1935-2023)

Vajda Lukács tanítvány, s ezen belül Heller Ágnes tanítvány volt. Fiatal korunkban Fasizmus elméleti műveitől volt hangos az értelmiségi közélet, később általános filozófiai műveitől.

Misu barátunk volt. Többféle Wesley-s rendezvényen vett részt, Mennyire volt iskola a budapesti iskola c előadása a magyar filozófia 1990 előtti helyzetét bemutató konferenciába illeszkedett

https://archive.org/details/a_magyar_filozofia_helyzete, de igazi műfaja a diskurzus volt szóljon ez saját életművéről, vagy Heideggeréről https://ia801903.us.archive.org/.../Vajda_Mihaly_WJLF...

https://archive.org/details/Heidegger_es_a_nacizmus

Megtisztelt minket azzal, hogy nyolcvanadik születésnapjára elfogadta a Wesley díjat.

<https://archive.org/details/VajdaMihaly80>

Filozófiai életművéről nyilván monográfiák születnek majd - e pillantban mégis a közéleti értelmiségi hiánya fáj sokunknak a legjobban.

Halálakor hozzáférhetővé tesszük az alábbi művet:

Lukács és a Budapesti Iskola

https://archive.org/.../2000folyoirat_2017_02-1594755591...

[2023. december 5.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Madách, 2023

december 8-án Madách 2023 címmel online minikonferenciát tart a WJLF

14.30 megnyitó - Upor László

14.40 Windhager Ákos: Lucifer tragédiájától Ádám dicsénekig – Az ember tragédiája három olvasatban

15.00 Vita

15.20 Striker Sándor: A Tragédia gondolati következetességének helyreállítása

15.40 Vita

16.00 Forrai Judit: Madách és a nők kapcsolatának filozófia-és társadalomtörténeti háttere

16.20 vita

16.40 zárszó

A videoértekezlethez való csatlakozáshoz kattintson a következő linkre:

<https://meet.google.com/jdh-ddtr-wns>

Ha telefonon keresztül szeretne csatlakozni, hívja a(z) +36 21 262 4693 számot, és adja meg a következő PIN-kódot: 172 134 511#.

További telefonszámok megtekintéséhez kattintson erre a linkre: <https://tel.meet/jdh-ddtr-wns?hs=5>

2023. december 1.

A HÓNAP KÉRDÉSE

TALÁLKOZOTT MÁR ANGYALLAL?

Nagy Péter Tibor, 60, egyetemi tanár, Budapest

Én bizony még nem találkoztam angyallal. Pontosabban: ahogy ezt 1952-ben a másik oldalról nézve mondták volna: világnézeti korlátaim nem teszik lehetővé, hogy a teológiai értelemben vett angyalt felismerjem, viszont 1970-ben az Angyal című angol kalandfilmsorozat volt a kedvencem (bajbajutott ártatlanokat segített benne Roger Moore), egy évtizeddel később pedig az Angyalok lázadása (Anatole France) tartozott kedves olvasmányaim közé. Az angyalok szerepe abban, hogy vallásszociológus lettem, épp ezért kicsinek mondható.

(Élet és világosság, 2023 12. sz. 63.p.)

2023. december 5.

Láthatóság: Nyilvános

Wesley körkép - videobook

Wesley tudományos körkép - 2023

In memoriam Kálmán János

In memoriam Udvari Kerstin

A Wesley tudományos körkép az elmúlt években – mindig a tudomány hónapja keretében – arra biztosít lehetőséget, hogy a „Wesleysek” bemutathassák egymásnak és a világnak – tudományos értelemben mivel foglalkoznak éppen.

A „vezlisség” – ami talán már közzszó lett, érdemes talán így írni - nem elmúló tulajdonság: már tavaly is hangsúlyoztuk: korábbi Wesley oktatók és hallgatók is szívesen látottak e konferencián. Idén pedig a „tiszteletbeli vezlisek” is köztünk vannak, akik kiállnak mellettünk és akik mellett kiállunk.

Napjaink tudománya ritkán egyszemélyes műfaj. Általában beszélgetésekben, vitákban él, a legtöbb tudós kíváncsi azok véleményére, akik érdeklődnek munkássága iránt. Egy tudományos beszélgetés szellemi hozadéka mindig több, mintha a tudósok külön-külön mondták volna el, írták volna le véleményüket. Ennek elősegítése a bőséges vitaidő -20 perces előadásokhoz 20 perc tartozik - s a viták vágatlan publikálása.

A tudományos eredmények szöveges publikálását és írásos kritikáját a szabad társadalmakban is korlátossá teszik az erőforrások, kiadói és szerkesztőbizottsági döntések, még az internetes publikációnak is korlátot jelent annak munkaigénye, időigénye. A tudományos szólás és hozzászólás szabadságát viszont csak a megszólalás bátorsága akadályozza. A rendezvényszervezés és videopublikás a megszólaláshoz elég bátor – belső kétségektől, szakmai kritikáktól és egzisztenciális fenyegetettségtől meg nem rettenő - (de néha biztatásra szoruló) emberek megszólalásának ösztönzését is jelenti. Különösen a 2010 utáni Magyarországon, ahol az igazságkeresőknek megint van félnivalója.

A tudományos rendezvények világa - mindig, mindenütt hierarchikus természetű, s mindig rendezői preferenciák és diszpreferenciák által befolyásolt - a felkért előadók között mindig felülreprezentáltak a hivatásos tudósok a civilekkel szemben, a professzorok a tanársegédekkel, a férfiak a nőkkel, az idősebbek a fiatalokkal, a budapestiek a vidékiekkel, az ismertek a kezdőkkel, a nem akadályozottak a fogyatékkal élőkkel, a többséghez tartozók a kisebbséghez tartozókkal szemben. A konferenciák rendezőivel élesen szembenálló nézeteket vallók, személyes ellenfelek esélye mindig kisebb arra, hogy előadók legyenek. A bőséges vitaidő, s a viták vágatlan közzétele biztosítja, hogy a konferencialátogatásra időt szánók, az internet népe és az utókor bárkinek a gondolatairól értesülhessen, aki az előadónak-meg-nem-hívotti státusz, az objektív és szubjektív nehézségek ellenére kész (volt) elmondani azt. Olyan szempontok ezek, melyek a Wesley közösségének különösen fontosak.

A tanuláshoz és az igazságkereséshez való jog részeként a tudományos diskurzusok megismerésének joga nemcsak azoké, akiknek szociális helyzete, munkaköre, egészségi állapota, időbeosztása, földrajzi viszonyai, internethozzáférése lehetővé teszik, hogy jelen legyenek egy tudományos rendezvényen. E joggal élés lehetőségének biztosítása bárki számára azok kötelessége, akiknek ez technikailag módjában áll. E jog – és az ezzel kapcsolatos morális kötelezettség – független attól, hogy hányan élnek majd vele. Ezt is a vezlisként mondjuk.

Mint írtuk ebben az évben tiszteletbeli vezlisek is vannak köztünk. Tudják, mit jelent a Wesley a 2010 utáni Magyarországon, kik neheztelhetnek meg rájuk szerepvállalásukért. Kik éppen ezért, kik ennek ellenére vállalták.

Ez a konferencia ennek is dokumentuma lesz. Azé, hogy a szolidaritás, a szabadság és a gondolkodás elválaszthatatlan.

Nagy Péter Tibor

WJLF tudományos tanács elnöke

Program

A program online elérhető. 20 perces előadásokat 20 perces viták követnek. A program legfeljebb 40 percnyit változhat!

<http://meet.google.com/qdh-zugg-sbs>

Betárcsázás: (HU) +36 21 262 4637

PIN-kód: 613 793 071#

2023.11.26-án

12 . 30 . Borbély-Pecze Tibor Bors: The Future of Skills / Deprofessionalization in occupations and the future of career guidance

13 . 10 . Bozzay Cecilia: A szerelem, mint krízis

13 . 50 . Zalatnay István: Az újkori filozófia mint küzdelem az emberi szabadság kiharcolásáért/megmentéséért.

14 . 30 . Botos Laura: Konfliktuskezelés a mediációban - az utcai szociális munka kontextusában

2023.11.27-én

9 . 0 . Iványi Gábor: Megnyitó

9 . 10 . Bagdi Tímea: "Demokratának lenni mindenekelőtt azt jelenti, hogy nem szabad félni:..."

Erőszakmentes ellenállás és hatalommal való felruházás a mai Magyarországon

9 . 50 . Benyó Tamás: A művészetterápia során felmerülő etikai követelmények és dilemmák

10 . 30 . Eörsi László: Király Béla pere

11 . 10 . Hain Ferenc: After-school pedagógia & közösségi sport a szomszédságban

11 . 50 . Hiller István: A diplomáciai ajándékozás a kora újkori Magyarországon és Európában

12 . 30 . ebédszünet

13 . 10 . Barabás János: "Nemzeti sorskérdés": Merre tovább Európa?

13 . 50 . Kamarás István: Titkos terepmunkanapló

14 . 30 . Kiss Endre: Foucault stratégiája

15 . 10 . Noszkai Gábor: Szabó Zoltán: keresztényként az antiszemitizmussal szemben

15 . 50 . Szalai Kriszta: Maradjunk annyiban? -hajléktalanságról testközelből

16 . 30 . Kőry Ágnes: Kodály, Kálmány, Bárdos: Esti Dal

17 . 10 . Szentpéteri Nagy Richard: Hét, avagy a politeia rendszerei

17 . 50 . Trencsényi László: A reformpedagógia kelet-európai hagyományai

18 . 30 . Polónyi István: A hazai felsőoktatás (állami) intézményhálózatának átalakulása az elmúlt harminc évben

a videofelvételek:

Wesley korkep 2023.11.26.

https://youtu.be/iG_Na6kJ-ds

Wesley korkep 2

<https://youtu.be/Ocb8YWY1Bec>

Wesley korkep 20231127 9

<https://youtu.be/yYKFZWft3UE>

Wesley korkep 20231127 11

<https://youtu.be/8qlhPYiEajs>

Wesleykorkep20231127 16 kory

<https://youtu.be/q4RdwNJWIZY>

At the end of this lecture three example were shared to the audience:

<https://www.youtube.com/watch?v=1MKZ1O21M80>

<https://www.youtube.com/watch?v=F2mlUKCaJwI>

<https://youtu.be/SB-TSoy2Fbk>

Wesley korkep 20231127 17

<https://youtu.be/dKjokOLBEz0>

2023. december 7. ·

Láthatóság: Nyilvános

Nem az a kérdés, hogy lesz-e háború Oroszország és a Nyugat között, hanem az, hogy hol kell azt megvívni. Ha jól értem, az egyik alternatíva az, hogy az orosz birodalom külső zónájában, azaz Közép-Ázsiában, Ukrajnában, a Fekete tengeren és a Baltikumban, Belorussziában a másik pedig az, hogy Közép Európában, Balkánon, illetve a lengyel-német síkságon.

Ha valaki nem nagyon szeretné, hogy a háború idejőjjön, annak ugye csak az a választása, hogy a háborút az említett orosz birodalom külső zónájában tartja.

Mármost ennek két módja van: az egyik, hogy az ottani kormányok, elitek, lakosság bőséges történelmi tapasztalataira apellálunk, hogy nem nagyon jó dolog, az orosz birodalom részének lenni, még mindig jobb sorbaállni meg kilincselni Nyugaton. Ez esetben ezek az országok, elitek, lakosságok valamit elvállalnak abból a harcból, amit persze döntően nekünk kel megvívunk, hiszen egy kontinensnyi orosz birodalommal szemben nyilván végső soron csak egy másik kontinensnyi erő védekezőképes.

Mármost ez az "orosz birodalom perifériája" zömmel olyan társadalmakból áll, ami nem nagyon jóléti természetű, s ami nem szokott el teljesen a háborúzástól, ill. a nélkülözéstől, tehát ők azt tudják adni, ami nekünk hagyományosan a legkevesebb van - élőerőt., ami nélkül ugye meg lehet nyerni ugyan egy háborút, (kiber, drón stb stsb) de a legyőzöttet pacifikálni nem lehet, ahhoz megszállási, rednfenntartási feladatok ellátására kész százezres hadseregek kellenek, ez hiányzott ugye Irakban is, Afganisztánban is., néhány sikeres közel keleti háború után Izrael azért nem szállt meg vagy három országot, mert nem volt hozzá felesleges félmillió katonája.

Ha a helyi lakosság (elitek, kormányok) úgy érzik, hogy nem számíthatnak a Nyugatra akkor vagy beállnak az oroszokhoz, vagy minimalizálják az erőfeszítéseiket, tehát velük vagy ellenségként (vonakodó orosz csatlósként) vagy semlegesként kell majd számolnunk.

Na akkor jön el az igazi szívás, mert akkor Európa sűrűn lakott területein kell majd megállítani az oroszokat, alapvetően olyan hadseregekkel, amelyek csak hadgyakorlaton láttak "ellenséget", s olyan lakossággal, amelyik számára egy húsz perces áramkimaradás is elviselhetetlen. És semmiféle forgatókönyv nincs arra - hacsak nem lehet idehozni brazilokat, vagy indiaiakat - hogy ki fogja majd kezelni a háború után a felszabadított több millió négyzetkilómétert....

Hát nem kell egy startégiai géniusznak lenni ahhoz, hogy átlássuk, hogy talán mégis jobb lenne a potenciális szövetségeseket a mi oldalunkon tartani, adni nekik bőven fegyvert, meg pénzt, szükség szerint katonát - utóbbiból ugyanis olyan kevés van Európában, hogy alig lehetne észrevenni a fronton .

Ismerem az ellenérvet, hogy Putyin egy kicsit majd megharagszik. De rossz hírem van, már most se nagyon szeret minket.

[2023. december 11.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Ladányi János (1949-2023)

Közgazdasági egyetemen tanult, majd tanított évtizedeken át, szociológiát. Utolsó évtizedében a Wesley tanára volt. Ladányi a szegénység, a kisebbségeket sújtó területi és iskolai szegregáció elkötelezett kutatója volt elsősorban, de a felsőoktatásba kerülés egyenlőtlenségeiről, s a város szerkezetéről is jelent meg könyve. Sokat dolgozott társszerzőkkel – Szelényi Ivánnal együtt ő vezette be a magyar kutatásba az underclass fogalmát. Igen nagy hatású szakkönyveket, szaktanulmányokat alkotott, sokat szerepelt a Wesley konferenciáin is, a közelmúltban pedig emlékirataival keltett figyelmet. Önpusztító nemzeti habitus című kötetét 2016-ban mutattuk be a Wesley-n – https://archive.org/details/LADANYI_2016 . E lapon hamarosan hozzáférhetővé tesszük néhány interneten el nem érhető tanulmányát, tisztelegve emléke és szolgálata előtt.

Iványi Gábor – Nagy Péter Tibor

[2023. december 11.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

Budapest, a vallásszabadság városa

A WJLF-en is megünnepeltük Budapest 150. születésnapját. 2023.12.10-én Nagy Péter Tibor kerekasztalra hívta Kamarás István vallásszociológust, Karády Viktor társadalomtörténészt, Lendvai Ildikót aki a vallásszabadság kérdéseivel foglalkozó - 2014-ben megszűnt parlamenti bizottság tagja volt.

A két órás kerekasztal beszélgetés az elmúlt 150 év vallási és világnézeti sokszínűségével foglalkozott.

<https://www.youtube.com/watch?v=JwZReRiXNtw>

2023. december 19. ·

Láthatóság: Nyilvános

Harminc évesek az oktatási törvények

online konferencia január 28-án

2023-ban akartuk megrendezni, de kissé kicsúsztunk az időből az oktatási törvények harmincadik évfordulójára emlékező konferenciát. Olyanok szerepelnek majd, akik politikusként, tisztviselőként, vezető szakértőként szerepet játszottak annak a törvénytriásznak a létrejöttében mely kisebb módosításokkal egészen 2011-ig meghatározta Magyarország oktatásügyét. Szerepelni fog Bretter Zoltán, Halász Gábor, Horn Gábor, Lukács Péter, Polónyi István, Szemkeő Judit, Trencsényi László...

Érdeklődők a <http://wesley.hu> n keressék majd.

2023. december 29. ·

Láthatóság: Nyilvános

Megjelent egy esszém arról, hogy miért NEKIK jó a tudománymetria, miközben NEKÜNK jó az empirikus tudomány szociológia . Hja kérem, az élet bonyolult...

<https://akjournals.com/.../jou.../2063/32/3/article-p439.xml>

2023. december 29. ·

Láthatóság: Nyilvános

Bánlaky Pál 1937-2023

Bánlaky Pál megtalálta a hangját és a helyét. És sokakkal ellentétben ezt tudta is, érezte is, ilyen értelemben - irigylésre méltó életet élt. A belső kört tekintve mindenképpen ő számított a Wesley Doayenjének.

A sok értelmetlen - és közben nyilvánvalóan emberellenes és alkotmányellenes - állami szabály egyikeként életkori okokból abba kellett hagynia a szoc munkás szak vezetését, de azért őt tekintette mindenki, a legnagyobb létszámú szak vezetőjének. A Majsai Tamás által kezdeményezett tisztelgő kötet sorozat - még egy Bánlaky 70-nel indult annak idején. Emlékiratokat is írt, egyik legértékesebbvelünk lévő hallgató Urbán Bea szerkesztette.

<https://www.academia.edu/.../%C3%96n%C3%A9let%C3%ADr%C3...> Minden fontosabb konferenciánkon - de a Wesley körképeken biztosan, a doktori iskola előkészítőn biztosan - ott volt, elő is adott, hozzá is szólt.

Fő témája korábban a kisvárosiség, az utolsó pár évtizedben a kistelepüléseken élő cigányemberek hátránya volt, többfelől, többféle műfajban járta ezt körül. Megértette és fontosnak tartotta, hogy elmondja tapasztalatait - a kispéldány számú Szociológiai Dolgozatok sorozat két kötete is példa erre, s átlátta, hogy a videopublikálás a szöveges digitális publikálás is jobb (társadalmilag mindenképpen hasznosabb) mint a kevesek számára hozzáférhető arisztokratikus tudományosság mítosza.

Személyiségére, ránk gyakorolt hatására egy-két évtizedig sokan emlékezünk még, ezek a videófelvevételek és digitális könyvek később is, többeknek is hozzáférhetővé teszik, hogy ki volt, miért volt fontos Bánlaky Pál.

<https://mek.oszk.hu/19700/19787> , <https://mek.oszk.hu/02000/02020> ,
<https://mek.oszk.hu/22000/22066> , <https://mek.oszk.hu/19700/19779>

<https://www.youtube.com/results...>

xxx

[2023. december 29.](#) ·

Láthatóság: Nyilvános

mondjuk nem vagyok egy elfogulatlan bíráló, de az Educatio(R)-nek néha sikerül olyat gyártania ami az országosan szerény méretű oktatáskutató közösségen túl is jelentős. Most Polónyi Pista rakott össze tanulmányokat a tudománymetria pusztításairól.

Hegyi Judit (WJLF) által elkészített 2023-ra vonatkozó bibliográfia az mtmt.hu - adattárban

Dries, Bartelink ; Bruyère, Florendc La ; Simkó, Edit ; [Nagy, Péter Tibor](#) (Az interjút adta)

[Találkozott már angyallal?](#)

ÉLET ÉS VILÁGOSSÁG 35 : 12 p. 63 (2023)

Közérdekű

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Gyász. – A. Gergely András \(1952-2023\)](#)

ÉLET ÉS VILÁGOSSÁG 35 : 6 pp. 40-41. , 2 p. (2023)

Közérdekű

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Gyász : In memoriam Csapó Benő](#)

ÉLET ÉS VILÁGOSSÁG 35 : 9 p. 27-28 (2023)

Közérdekű

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Elhunyt Margaret Archer](#) (2023)

Personalia, alkalmi megemlékezés,

[Egyéb URL](#)

Közérdekű

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Megemlékezés Kelemen Elemérről](#) (2023)

Előadás, Az MTA Neveléstörténeti albizottságának konferenciája,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#) (Az interjút adta)

[Emlékezetpolitika a 2020-as években](#) (2023)

Herényi Károly interjúsorozata az Oltalom rádióban,

[Egyéb URL](#)

Közérdekű

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Az oktatás társadalomtörténetének új forrásbázisa](#) (2023)

Előadás, Az MTA Neveléstörténeti albizottságának konferenciája,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Három fő oktatáspolitikai probléma 2010 után](#) (2023)

Előadás, az Inclusion4schools konferenciája,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Miért nem vezet minden út Rómába](#) (2023)

Előadás, Magyar Pedagógiai Társaság Felsőoktatási szakosztálya,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Területiség és iskolázottság \(2023\)](#)

Előadás, a Fényes Elek Társaság vitaülése,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Az oktatáskutatók és a tudomány, mint téma \(2023\)](#)

Előadás, a Magyar Szociológiai Társaság Oktatásszociológiai szakosztály konferenciája zárszava,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Tudománymetria és tudományszociológia](#)

EDUCATIO 32 : 3 pp. 439-453. , 15 p. (2023)

[DOI](#) [REAL](#) [Egyéb URL](#)

Tudományos

Nyilvános idéző összesen: 1 | Független: 1 | Függő: 0 | Nem jelölt: 0 | DOI jelölt: 1

Irodalomtudományi Bizottság I.NYIO Irod Biz [1901-] A

Pedagógiai Tudományos Bizottság II. FTO PedTB [1901-] A

Pszichológiai Tudományos Bizottság II. FTO PsziTB [1901-] A

X. Földtudományok Osztálya XFO A

Szociológiai Tudományos Bizottság IXGJO SZTB [1901-] A hazai

Demográfiai Osztályközi Állandó Bizottság IXGJO DEM [1901-] B hazai

Regionális Tudományok Bizottsága IXGJO RTB [1901-] C hazai

[Nagy, Péter Tibor](#)

[A tudományszámolás, avagy Hubai Péter kételye](#) (2023)

Előadás, Online előadás, KONFERENCIA HUBAI PÉTER TISZTELETÉRE, WJLF, 2023. november 25-26.,

[Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[A területi egyenlőtlenségek és az iskolázási egyenlőtlenségek kapcsolata](#)

OPUSCULA THEOLOGICA ET SCIENTIFICA 1 : 2 pp. 139-168. , 30 p. (2023)

[DOI](#) [REAL](#) [Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[Jewish population of Budapest in 1941 and 1945](#)

OPUSCULA THEOLOGICA ET SCIENTIFICA 1 : 1 pp. 85-95. , 11 p. (2023)

[DOI](#) [REAL](#) [Egyéb URL](#)

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[AZ ÉRTÉKELŐK ÉRTÉKELÉSE ÉS A HÁTRÁNYOS HELYZET](#)

In: Kasik, László; Gál, Zita (szerk.) [XIX. Pedagógiai Értékelési Konferencia = 19th Conference on Educational Assessment : PÉK 2023 = CEA 2023 : Szeged, 2022. április 20–22](#)

Szeged, Magyarország : Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola (2023) 106 p. Paper: T-10

Tudományos

[Nagy, Péter Tibor](#)

[A pedagógusok helyzetéről szóló adatok természete](#)

EDUCATIO 32 : 1 pp. 23-40. , 18 p. (2023)

[DOI](#) [REAL](#) [Egyéb URL](#)

Tudományos

Irodalomtudományi Bizottság I. NYIO Irod Biz [1901-] A

Pedagógiai Tudományos Bizottság II. FTO PedTB [1901-] A

Pszichológiai Tudományos Bizottság II. FTO PsziTB [1901-] A

X. Földtudományok Osztálya XFO A

Szociológiai Tudományos Bizottság IXGJO SZTB [1901-] A hazai

Demográfiai Osztályközi Állandó Bizottság IXGJO DEM [1901-] B hazai

Regionális Tudományok Bizottsága IXGJO RTB [1901-] C hazai